

OBSAH

Zo života OECD	str. 2
Sektorové politiky	str. 4
Ekonomika	str. 4
Dane	str. 7
Politické reakcie OECD na Covid-19	str. 8
Štatistiky blahobytu How's Life 2020	str. 10
Regulačná politika SR	str. 11
Zodpovedné obchodné správanie a verejné obstarávanie	str. 12
Digitálna agenda	str. 14
Boj proti korupcii a integrita	str. 16
Malé a stredné podniky	str. 17
Cestovný ruch	str. 19
Životné prostredie	str. 20
Pôdohospodárstvo	str. 22
Zdravotníctvo	str. 26
Doprava	str. 28
Regionálny rozvoj	str. 30
Zamestnanosť a sociálne veci	str. 31
Vzdelávanie a školstvo	str. 34
Rozvojová spolupráca	str. 35
Energetika	str. 37
Vonkajšie vzťahy OECD	str. 47
OECD a Slovensko	str. 48
Rozhovor s ...	str. 49
Viete že ...	str. 51
Dávame do pozornosti	str. 52

Vážení čitatelia OECD v skratke, milí priaznivci OECD,

Prežívame bezprecedentné časy, ktoré sa odrzkadľujú v našich súkromných, ako aj pracovných životoch. Práca OECD sa zmenila. Chodby, konferenčné miestnosti a kantíny v priestoroch OECD sa vyprázdnil. Prestali sme sa stretávať tak obyčajne, ako sme boli zvyknutí, tvárou tvár. Miesto toho sa stretávame v digitálnom, virtuálnom svete, ktorý sa pre nás, vzhľadom na pandémiu Covid-19, stáva bezpečnejším.

Vo virtuálnom priestore sa uskutočnili aj všetky dôležité stretnutia a zasadnutia v uplynulom období. Mnohé, i dlhodobo plánované mítingy boli zrušené alebo presunuté na neskoršie obdobie. Aj tohtoročné zasadnutie Rady OECD na úrovni ministrov (MCM) sa kvôli pandémie presunulo z mája na koniec októbra 2020. Španielske predsedníctvo využilo v pozitívnom zmysle virtuálny priestor a zorganizovalo v júni 2020, pri príležitosti zverejnenia Ekonomického výhľadu OECD, okrúhly stôl ministrov členských krajín OECD, ktorého cieľom bola výmena názorov o dopade pandémie na jednotlivé ekonomiky, prijatých opatreniach, možných scenároch vývoja a politikách na oživenie hospodárstva po skončení pandémie. Úspešné virtuálne zasadnutie ministrov, pod taktovkou španielskeho predsedníctva, pokračovalo aj v júli druhým okrúhlym stolom zameraným na diskusiu ministrov v oblasti zamestnanosti, trhu práce a sociálneho zabezpečenia. Tretia dimenzia, ktorá bude na úrovni ministrov členských krajín OECD prerokovaná, bude oblasť životného prostredia. Tretí okrúhly stôl ministrov sa plánuje uskutočniť po letnej prestávke, v septembri 2020. Skúsenosti a názory zo všetkých diskusií ministrov budú využité pri obsahovej príprave MCM 2020 v októbri tohto roku.

OECD ďalej kontinuálne zbierala a zverejňovala na webovej stránke (tzv. Hub) všetky dostupné dáta a informácie k pandémii a globálnej ekonomickej recesii. V OECD online databáze je zverejnených viac ako 100 dokumentov a analýz rôznych sektorov ekonomik, ktoré pripravila organizácia od vypuknutia pandémie. OECD v júni zverejnila ekonomický výhľad vývoja svetovej ekonomiky a jednotlivých ekonomik OECD. Zhodnotila, že v súčasnosti svet zažíva najhoršiu zdravotnú a hospodársku krízu od druhej svetovej vojny a prvýkrát v histórii pripravila dva scenáre vývoja. V publikovanom Výhľade OECD pre zamestnanosť sa organizácia usiluje odhadnúť dopady tejto krízy na trh práce a na sociálnu situáciu zamestnancov a rodín na základe predbežných štatistických informácií dostupných k máju 2020.

Teší nás, že aj v tomto náročnom období sme zaznamenali väčšie, či menšie úspechy: gratulujeme Miriam Prívarovej, ktorá ako prvá Slovenka bude reprezentovať Európsku úniu na samite Youth 20, na jednom z oficiálnych sprievodných samitov G20. Rovnako blahoželáme a prajeme veľa úspechov Bronislave Škarbovej, expertke Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá po ročnom pôsobení na podpredsedníckom poste bola menovaná za predsedníčku Pracovnej skupiny OECD pre pesticídy. A v neposlednom rade nás teší, že vláda SR na svojom zasadnutí dňa 1.7.2020 schválila materiál „Návrh na úhradu príspevku na spolufinancovanie spoločných projektov SR a OECD v rokoch 2021 – 2023“. Príspevok vo výške 100 000 eur ročne, umožní využívať analytické kapacity OECD na riešenie aktuálnych výziev jednotlivých ústredných orgánov slovenskej štátnej správy.

Vážení čitatelia, milí priaznivci,

želáme Vám príjemné čítanie, krásne a slnečné leto. Dúfame, že sa s Vami opäť, nielen virtuálne, stretneme na jeseň v pevnom zdraví.

Ivona Gallová

Chargé d'affaires Stálej misie SR pri OECD v Paríži

Zo ŽIVOTA OECD

MCM 2020: Ministerský okrúhly stôl na tému „Cesta k obnove: Alternatívne scenáre a makroekonomické politiky“

Podpredseda vlády a minister financií SR E. Heger zastupoval SR na prvom ministerskom okrúhlym stole, ktorý sa konal dňa 10.6. 2020 pri príležitosti zverejnenia OECD Ekonomického výhľadu. Okrúhly stôl zorganizovalo Španielsko z pozície predsedníckej krajiny tohtoročného ministerského zasadnutia Rady OECD (MCM) v rámci prípravy MCM, ktoré sa bude konať v októbri. Diskusie pod vedením ES PRES MCM sa zúčastnilo 25 ministrov. Cieľom rokovania bolo vymeniť si názory a skúsenosti o vývoji pandémie, prijatých zdravotných a ekonomických opatreniach a prerokovať možné scenáre vývoja a politiky na oživenie hospodárstva.

OECD predstavila aktuálny Ekonomický výhľad, v ktorom predpokladá **najhoršiu zdravotnú a hospodársku krízu od druhej svetovej vojny**.

GT OECD informoval o práci OECD počas pandémie. OECD vytvorila online databázu, na ktorej je zverejnených viac ako 100 dokumentov a analýz rôznych sektorov ekonomík, ktoré pripravila OECD od vypuknutia pandémie. Podľa GT OECD súčasná kríza ešte viac zvýraznila problémy, ktoré existovali pred pandemiou, ako napríklad nízky rast produktivity práce, klimatické zmeny, digitalizácia alebo nerovnosti. V súčasnosti musí byť primárnym cieľom eliminovať pandémiu, nemôžeme sa rozhodovať medzi zdravím a ekonomikou. Treba byť však pripravený na oživovanie ekonomiky. GT OECD vyzval vlády, aby podporili ľudí pri hľadaní nového zamestnania, pomohli firmám zjednodušiť reštrukturalizáciu, vyzval k medzinárodnej spolupráci pri obnove ekonomík, pri hľadaní spôsobu zdaňovania digitálnej ekonomiky a pri nastavovaní pravidiel medzinárodného obchodu. Počas pandémie boli narušené toky tovarov a globálne hodnotové reťazce, pri ich obnove bude potrebné upraviť pravidlá a zmeniť systém ich fungovania. OECD je pripravená pomôcť krajinám a ponúka priestor na medzinárodnú spoluprácu.

Ministri uvítali zorganizovanie okrúhleho stola a možnosť vymeniť si národné skúsenosti. V rámci diskusie krajiny informovali o vývoji pandémie, prijatých opatreniach a stratégiách na oživenie ekonomiky. Ministri sa zhodli, že súčasná pandémia a jej dopad na ekonomiky nemá v povojnovej histórii obdobu. Zároveň ocenili rýchlu reakciu vlád a centrálnych bánk na podporu ekonomík a zníženia negatívnych dopadov na obyvateľstvo, zamestnancov, firmy a jednotlivé sektory ekonomiky. Opatrenia majú za následok rast deficitu a dlhu. Väčšina krajín už má najhoršiu fázu súčasnej vlny pandémie za sebou. Pri postupnom otvorení ekonomík vlády stoja pred otázkou, ako správne prispôbiť prijaté ekonomické opatrenia, podporiť oživenie a ochrániť ľudí. Opatrenia musia byť cieleň a musia pomôcť najviac postihnutým sektorom ako turizmus, letecká doprava, reštauračné služby a ubytovanie.

Dnes prijaté opatrenia budú mať veľký vplyv na budúci vývoj, preto je potrebné sa zamerať **na digitalizáciu, životné prostredie, zmeny klímy a ochranu najzraniteľnejších**. V tomto smere sa ministri zhodli, že **medzinárodná spolupráca**, výmena skúseností v dnešnom otvorenom a prepojenom svete a **voľný svetový obchod** bez obmedzení zohráva dôležitú úlohu v celom procese naštartovania ekonomík a podporili jedinečné postavenie OECD v celom procese. Rast ekonomiky musí byť inkluzívny.

Podpredseda vlády a minister financií SR E. Heger informoval o boji Slovenska s pandemiou, aktuálnom ekonomickom vývoji a prijatých opatreniach vlády SR. Pandémia mala negatívny vplyv na ekonomiku už v prvom štvrtroku, za celý rok 2020 sa očakáva výrazný prepád hospodárstva. Pilierom slovenského hospodárstva je automobilový priemysel, ktorý je postihnutý pandemiou a Slovensko sa musí posunúť ďalej. Aby sme boli pripravení na starnutie, digitalizáciu či zmeny klímy, musíme zreformovať školstvo, podporovať vedu a výskum a celoživotné vzdelávanie. Konsolidácia verejných financií nemôže ohroziť ekonomické oživenie. Pre MF SR je prioritou revízia výdavkov, boj proti daňovým podvodom a znižovanie korupcie.

Virtuálny ministerský okrúhly stôl k politikám zamestnanosti a inklúzie v reakcii na krízu Covid-19

Začiatkom júla OECD zorganizovala virtuálny okrúhly stôl, v rámci ktorého **vedúci predstavitelia rezortov práce a sociálnych vecí z členských krajín OECD** diskutovali o **politikách zamestnanosti a inklúzie v záujme hospodárskeho a spoločenského oživenia po kríze Covid-19**. Podujatie bolo súčasťou procesu prípravy Ministerského zasadnutia Rady OECD v roku 2020. Okrúhlemu stolu predsedal minister sociálneho zabezpečenia, inklúzie a migrácie predsedajúcej krajiny, Španielska, José Luis Escrivá.

Slovenskú republiku zastupoval generálny tajomník služobného úradu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Karol Zimmer, ktorý vo svojom vystúpení informoval o rozsiahlych opatreniach vlády SR na zabezpečenie zdravia občanov a následnej štátnej pomoci podnikom, zamestnancom, domácnostiam a zraniteľným skupinám obyvateľstva, s cieľom zabrániť hromadnému prepúšťaniu a urýchliť investície do zručností, začínajúcich podnikov a inovácií. K. Zimmer tiež ocenil dôležitú úlohu európskych fondov pri zabezpečovaní niektorých zmieňovaných opatrení.

Zástupcovia rezortov práce a sociálnych vecí počas diskusie otvorili aj tému budúcnosti opatrení v oblasti trhu práce a sociálneho zabezpečenia zavedených alebo plánovaných v kontexte zdravotnej krízy a jej socioekonomických účinkov. Venovali sa ochrane špecifických sociálnych skupín a sektorov hospodárstva, prostriedkom na ochranu mladých ľudí a iných zásadne ovplyvnených skupín pred dlhodobými negatívnymi účinkami krízy. Prítomní vyzdvihli dôležitosť sociálneho dialógu a medzinárodnej spolupráce. Obsahom diskusií boli aj aktívne opatrenia na trhu práce, ktoré majú udržiavať zamestnanosť a vytvárať pracovné alebo rekvalifikačné príležitosti pre zamestnancov, ktorých pracovné miesta nie sú udržateľné. Pozornosť bola venovaná aj investíciám do odvetví, ktoré tvoria nové pracovné príležitosti, napríklad v stavebníctve a digitálnom priemysle, a investíciám do sociálneho podnikania.

OECD v rámci okrúhleho stola predstavila **tohtoročné vydanie Výhľadu OECD pre zamestnanosť**. Publikácia pravidelne informuje o štatistických ukazovateľoch a analýzach verejných opatrení napríklad v oblastiach zamestnanosti, sociálnej inklúzie a kvalifikačných ukazovateľov. V tomto roku s vysokou včasnou informuje o **dopade krízy Covid-19 na zamestnanosť a pracovné istoty**.

Kolumbia je novou členskou krajinou OECD

Kolumbia uložila 28. apríla 2020 ratifikačné listiny o prístúpení k Dohovoru OECD u depozitára, ktorým je vláda Francúzskej republiky. Stala sa tak oficiálne 37. členským štátom OECD. Týmto sa úspešne zavšil prístupový proces, ktorý sa začal v roku 2013.

Členské krajiny OECD formálne vyzvali Kolumbiu, aby sa pripojila k organizácii v máji 2018 po päťročnom prístupovom procese, počas ktorého podstúpila hĺbkové preskúmania 23 výbormi OECD a zaviedla hlavné reformy s cieľom zosúladiť svoje právne predpisy, politiky a postupy s normami OECD. Reformy zahŕňali širokú oblasť politik, vrátane pracovných záležitostí, reformy súdnictva, správy a riadenia spoločností vo vlastníctve štátu, boja proti úplatkárstvu, oblasť obchodu a zavádzania vnútroštátnej politiky v oblasti priemyselných chemikálií a odpadového hospodárstva.

Okrem technických aspektov slúžil prístupový proces ako katalyzátor pre Kolumbiu k uskutočneniu dôležitých reforiem zameraných na zlepšenie blahobytu občanov, ako je napríklad zlepšenie kvality a relevantnosti vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj dlhodobá udržateľnosť systému zdravotníctva.

Generálny tajomník OECD Angel Gurría v tejto súvislosti uviedol: „S potešením vítame Kolumbiu ako 37. člena OECD. Pristúpenie Kolumbie je hmatateľným dôkazom nášho záväzku spojiť krajiny, ktoré sa snažia dosiahnuť

najvyššie štandardy v globálnej verejnej politike, s cieľom zlepšiť blaho a kvalitu života svojich občanov. Proces pristúpenia ponúkol Kolumbii príležitosť multilaterálne riešiť hlavné politické problémy a výzvy a poučiť sa zo skúseností ostatných krajín OECD“.

Kolumbii blahoželáme a tešíme sa na spoluprácu.

Online databáza poznatkov OECD o kríze nového koronavírusu

Od začiatku pandémie bola na webovej stránke OECD (<http://www.oecd.org/coronavirus/en/>) spustená komunikačná platforma, Centrum digitálneho obsahu OECD (OECD Digital Content Hub), ako reakcia na krízu Covid-19, ktorá poskytuje s ohľadom na príklady osvedčenej praxe, analýzy a rady OECD v oblasti politik reagujúcich na túto krízu. Túto iniciatívu spoločne priniesli tímy OECD z kancelárie generálneho tajomníka, direktoriátu pre ekonomické záležitosti a direktoriátu pre vonkajšie vzťahy a komunikáciu. Do databázy prispievajú všetky riaditeľstvá OECD a okrem informácií o jednotlivých oblastiach politik – cez zdravotníctvo, dane, zamestnanosť, vzdelávanie, malé a stredné podniky, regionálnu politiku, turizmus – poskytuje aj informácie o národných iniciatívach, ktoré národné vlády zaviedli s cieľom bojovať proti pandémie v snahe zmierniť jej dôsledky na ekonomiky a spoločnosti.

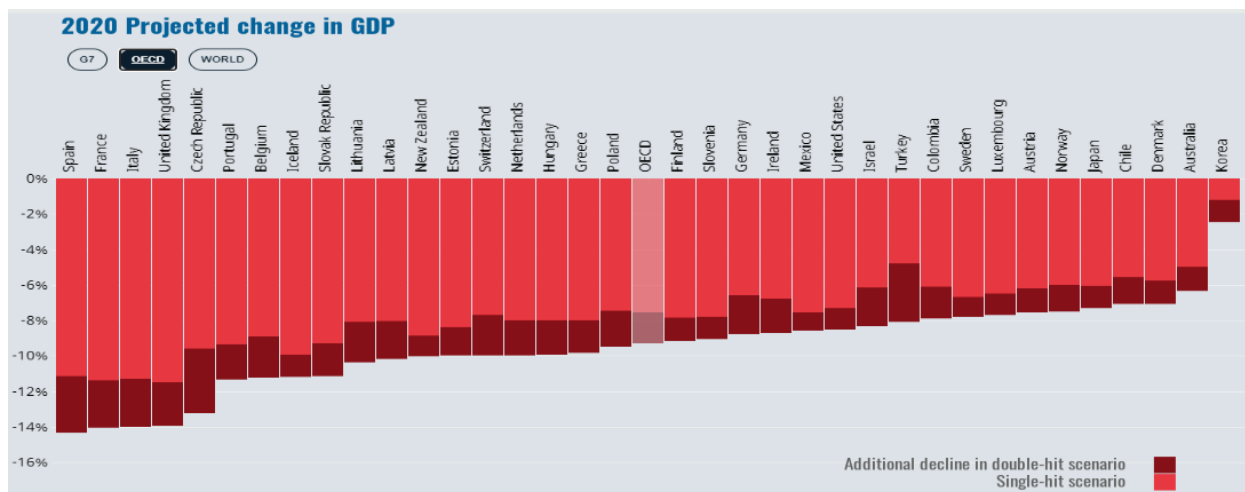
SEKTOROVÉ POLITIKY

»» Ekonomika ««

Ekonomický výhľad OECD: svet zažíva najhoršiu zdravotnú a hospodársku krízu od druhej svetovej vojny

OECD v júnovom Ekonomickom výhľade vývoja svetovej ekonomiky a jednotlivých ekonomík predpokladá v dôsledku celosvetovej pandémie **najhoršiu zdravotnú a hospodársku krízu od druhej svetovej vojny**. V súčasnosti sa vo viacerých krajinách uvoľňujú opatrenia, ale oživenie bude len postupné. OECD prvýkrát v histórii pripravila **dva scenára vývoja**, v prvom scenári predpokladá len jednu vlnu pandémie, v druhom negatívnejšom scenári očakáva druhú vlnu pandémie v 4Q2020. **Svetová ekonomika** by mala tento rok **klesnúť o 6% pri jednej vlne a o 7,6% v prípade druhej vlny**. Tento rok by mali klesnúť všetky kľúčové svetové ekonomiky a všetky ekonomiky krajín OECD pri oboch scenároch. **Budúci rok** by svetová ekonomika mala **narásť o 5,2% (jedna vlna) resp. 2,8% (dve vlny)**, v oboch scenároch **nebude oživenie stačiť na návrat na predkrízovú úroveň**. **Vo výhľade je veľká neistota**. Do konca roka 2021 strata príjmu bude najvyššia za ostatných 100 rokov mimo vojen a dopad krízy bude mať dlhodobé následky pre ľudí, firmy aj vlády. **Nezamestnanosť** by sa v tomto roku mala **zvýšiť na 9,2% (jedna vlna) resp. 10% (dve vlny)**, **inflácia** by sa mala pohybovať okolo **1,1%** v oboch scenároch. **Svetový obchod** podľa OECD **klesne tento rok o 9,5% (jedna vlna) resp. 11,4% (dve vlny)**.

Očakávaný hospodársky pokles ekonomík OECD v roku 2020

Zdroj: OECD, Economic Outlook jún 2020

Vlády a centrálné banky reagovali na pandémiu prijatím bezprecedentných opatrení na tmenie ekonomických dopadov a zabráneniu vzniku finančnej krízy. V čase vrcholiacej pandémie klesla ekonomická aktivita v krajinách OECD o 20-30%. Pokiaľ nebude vyvinutá vakcína, bude potrebné pokračovať v testovaní a sledovaní šírenia nákazy. Stále sa svet nachádza len v druhej fáze pandémie, to znamená že ekonomiky sa postupne prispôbujú novej situácii, a do tretej fázy sa dostaneme až v prípade vyvinutia vakcíny. Niektoré sektory ekonomiky ako turizmus, cestovanie, zábava, ubytovanie a reštauračné služby sa v najbližšom období nedostanú na úrovne pred krízy.

Pandémia mala výrazný vplyv na medzinárodný obchod, zvýšila sa divergencia krajín ako aj nerovnosti medzi zamestnancami. Súkromný dlh je v niektorých krajinách vysoký, v podnikateľskom prostredí je riziko vysokého počtu bankrotov.

Na oživenie hospodárstva budú potrebné mimoriadne opatrenia a politiky. Vlády by mali prijať také opatrenia, ktoré umožnia ľuďom a firmám sa prispôbiť novej situácii, avšak nie je možné dlhodobo podporovať firmy, zamestnancov a dotovať mzdy. Vlády by sa mali zamerať na firmy a zamestnancov v neprofitujúcich sektoroch a podporiť ich v prechode do iného odvetvia, najmä zabezpečiť rýchlu reštrukturalizáciu firiem a podporiť tréningy a sociálne zabezpečenie pre pracovníkov hľadajúcich si nové zamestnanie. OECD pripomína výzvu na zvýšenie verejných investícií do digitálnych a zelených technológií.

Uvoľnené monetárne a fiškálne politiky sú potrebné dovtedy, pokiaľ sa neoživí ekonomika, inflácia bude nízka a nezamestnanosť vysoká. Vládne výdavky však musia byť zamerané na podporu najzraniteľnejších a na investície na podporu udržateľnej ekonomiky.

OECD vyzýva na medzinárodnú spoluprácu pri hľadaní vakcíny a oživovaní ekonomiky. Zároveň je potrebné, aby prípadná vakcína bola dostupná pre všetkých v rovnakom čase.

Ekonomický výhľad pre Slovensko

OECD uznáva rýchlu reakciu vlády na pandémiu a jej úspešné zvládnutie na Slovensku. Prijaté opatrenia na zabránenie šírenia pandémie však mali výrazný negatívny dopad na ekonomickú aktivitu, najmä na sektor turizmu, ubytovania a reštaurácií, prerušenie dodávateľských reťazcov malo zároveň za následok odstavenie automobilového sektora. OECD predpokladá postupné naštartovanie ekonomiky už v máji. Vysoká neistota ďalšieho vývoja negatívne vplyva na spotrebu a investície, pomalé oživovanie ostatných ekonomík bude brzdiť export.

OECD v aktuálnej prognóze pre SR predpokladá pokles ekonomiky o 9,3% v roku 2020 pri jednej vlne pandémie a pokles o 11,1% pri druhej vlne. V roku 2021 by sa ekonomika mala vrátiť k svojmu rastu, pri jednej vlne pandémie OECD očakáva rast na úrovni 6,4%, pri dvoch vlnách rast 2,1%, oživenie ekonomiky však bude tlmené zvýšenou neistotou a vyššou nezamestnanosťou.

Podľa OECD sa nezamestnanosť tento rok zvýši na 8,9% (jedna vlna), respektíve na 9,6% (druhá vlna), vládne opatrenia pomáhajú tlmieť rast. Inflácia by mala tento aj budúci rok zostať na nízkej úrovni, okolo 1%.

Prijaté fiškálne opatrenia vo výške 5,6% a ostatné opatrenia pomáhajú tlmieť pokles ekonomiky a udržať zamestnanosť, je však **potrebné zjednodušiť procedúry, ktoré brzdia poskytovanie pomoci.** V prípade potreby by vláda mala predĺžiť poskytovanie pomoci. Opatrenia ECB, NBS a vlády SR pomohli znížiť tlak na nedostatok likvidity a banky.

Deficit verejných financií by sa mal tento rok prehýbiť na 9,3% (jedna vlna) respektíve na 10,5% HDP (druhá vlna), budúci rok OECD predpokladá zníženie deficitu. OECD očakáva, že **dlh sa tento rok zvýši nad 60% HDP (jedna vlna), v prípade druhej vlny môže dlh budúci rok atakovať hranicu 70% HDP.**

Relatívne nízky dlh poskytuje fiškálny priestor počas pandémie, vláda by však mala pripraviť dlhodobú fiškálnu stratégiu, vrátane penzijnkej reformy, s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Výhľad štátnych pôžičiek v krajinách OECD

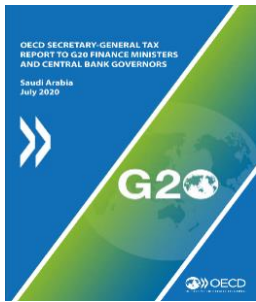
Zdroj: OECD

OECD v júli vydala mimoriadnu aktualizáciu výhľadu štátnych pôžičiek v krajinách OECD, ktorý bol pôvodne publikovaný pred vypuknutím pandémie vo februári 2020. V dôsledku pandémie a jej vplyvu na ekonomiku a verejné financie vlády a centrálné banky krajín OECD prijali množstvo opatrení od marca 2020, čo spolu s automatickým fiškálnymi stabilizátormi viedlo k enormnému zvýšeniu finančných potrieb štátov.

- OECD očakáva, že **v roku 2020 si štáty požičajú prostredníctvom dlhopisov a pokladničných poukážok na finančných trhoch rekordných 28,8 bil. USD.** Len za prvých 5 mesiacov tohto roka štáty emitovali dlhové nástroje v rekordnom objeme 11 bil. USD, čo bolo o 70% viac ako historický priemer.
- Ku koncu roka 2020 by sa mal medziročne **zvýšiť nesplatený dlh krajín OECD zo 47 bil. USD na 52,7 bil. USD,** čo je o 3,5 bil. USD viac ako sa očakávalo pred pandemiou.
- Pokles HDP a vyššie finančné potreby krajín povedú k **nárastu dlhu k HDP na konci roka 2020 o 13,4 p.b. na 86% HDP,** čo je najvyšší jednoročný nárast od roku 2007.
- **Náklady na obsluhu dlhu zostávajú nízke,** za prvých 5 mesiacov tohto roka približne 25% vydaných vládnych dlhopisov malo negatívne výnosy a 43% dlhopisov malo úrokovú mieru medzi 0-1%.
- Na základe vstupov krajín sa očakáva, že hrubé finančné potreby vlád sa zvýšia o takmer 30% v tomto roku v porovnaní s očakávaniami pred pandemiou.
- Približne **40% vládnych dlhopisov má splatnosť počas najbližších troch rokov.**
- Dlhové agentúry museli prispôbiť svoje stratégie, aby dokázali pokryť potreby vlád a prispôsobili sa dopytu investorov. Medzi hlavné zmeny patria objem a frekvencia emisií; častejšie využívanie syndikátov; vyššie emitovanie krátkodobých finančných nástrojov a zavedenie nových maturít.
- Výzvou pre dlhové agentúry je nenarušiť fungovanie trhu so štátnymi dlhopismi pri súčasných vysokých emisiách. Dlhové agentúry by mali jasne komunikovať s investormi o svojich zámeroch a prípadných zmenách v stratégii.
- Pandémia ukázala potrebu núdzových nástrojov financovania pre vlády, ktorými by vedeli vlády pokryť krátkodobé finančné potreby a vyhli by sa dočasnému zvýšeniu nákladov.

»» Dane ««

Daňová správa OECD pre G20

Zdroj: OECD

Generálny tajomník OECD predložil na júlové zasadnutie ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk G20 pravidelnú daňovú správu OECD, v ktorej sumarizuje stav rokovaní a dosiahnuté úspechy v daňovej oblasti, ktorú koordinuje OECD. Okrem práce OECD v daňovej oblasti od vypuknutia pandémie správa poskytuje informácie o vývoji rokovaní o zdaňovaní digitálnej ekonomiky či o úspechoch vďaka zavedeniu automatickej výmene informácií pre daňové účely.

Práca OECD počas pandémie:

- Od ostatnej daňovej správy z februára 2020 sa svet výrazne zmenil, čo malo vplyv aj na prácu OECD v daňovej oblasti, ktorá sa stala ešte viac relevantnou ako kedykoľvek pred tým. OECD pripravila pre G20 správu „*Tax and Fiscal Policy in Response to the Coronavirus Crisis: Strengthening Confidence and Resilience*“, v ktorej OECD sumarizuje prijaté daňové a fiškálne opatrenia vo viac ako 110 jurisdikciách.

Zdaňovanie digitálnej ekonomiky:

- Nedoriešenou otázkou zostáva dohoda na globálnych pravidlách zdaňovania digitálnej ekonomiky. Aj napriek pandémie pokročili technické rokovania medzi 137 krajinami a jurisdikciami o oboch pilieroch (prvý pilier – zadefinovanie nového nexusu a rozdelenia daňových práv; druhý pilier – zavedenie minimálneho zdanenia);
- **OECD** aj napriek medializovaným správam **vyzýva krajiny, aby pokračovali v rokovaníach**, ku ktorým sa zaviazali, pričom vyzýva krajinu G20 na politickú podporu;
- Pri prvom pilieri rokovania pokračujú na základe 11 stavebných blokov;
- Pri druhom pilieri sa finalizuje jeho technický dizajn, ktorý bude predložený na októbrové zasadanie Inkluzívneho rámca BEPS;
- **OECD plánuje pripraviť blueprint pre oba piliere na októbrové zasadanie ministrov financií G20;**
- OECD varuje, že prípadné zlyhanie rokovaní bude viesť k eskalácii daňového a obchodného napätia, čo ešte viac oslabí globálnu ekonomiku;
- Podľa predbežných výsledkov **posúdenia vplyvov zavedenia prvého a druhého piliera OECD očakáva, že zavedením prvého piliera sa mierne zvýšia globálne daňové príjmy a zavedením druhého piliera sa výrazne zvýšia príjmy z dane z príjmu právnických osôb.**

Ostatné časti daňovej správy:

- Minulý rok si **97 krajín vymenilo informácie na daňové účely o 84 miliónoch účtov**, ktoré majú rezidenti založené v offshoroch, **v celkovej hodnote 10 miliónov EUR**. Ide o nárast v porovnaní s rokom 2018, kedy si krajiny prvýkrát takto vymenili informácie o 47 miliónoch účtov v celkovej hodnote 5 miliónov EUR. Vďaka tomu sa medzi rokmi 2008-2019 znížili vklady v bankách v medzinárodných finančných centrách o 24% (410 mld. EUR). Tieto aktivity doteraz pomohli krajinám identifikovať **dodatočné daňové príjmy v hodnote 102 mld. EUR**.
- OECD vydala **modelové pravidlá pre podávanie správ prevádzkovateľmi platforiem** týkajúce sa predajcov v zdieľanej a gig ekonomike, čo zvýši transparentnosť v tomto sektore digitálnej ekonomiky;
- **Aktuálne štyri jurisdikcie** (Dominika, Niue, Sint Maarten, Trinidad a Tobago) **nesplňajú medzinárodné daňové štandardy**;
- Prílohou správy je štvrtá výročná správa o pokroku Inkluzívneho rámca BEPS;
- Správa sa venuje aj vývoju v rozvíjajúcich sa krajinách a pomoci pri budovaní kapacít v týchto krajinách.

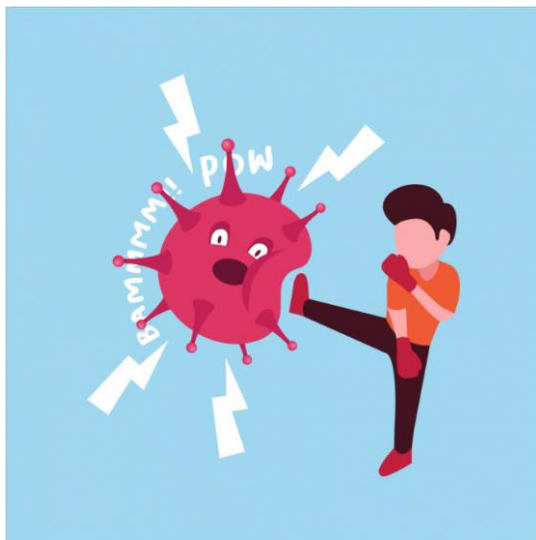
»» Politické reakcie OECD na koronavírus (Covid-19): podpora vlády a pandémie Covid-19««

Ilustračné foto

Hospodárske dopady pandémie Covid-19 si vyžadujú naliehavé politické opatrenia na podporu domácností aj firiem. Spôsob, akým je táto podpora navrhnutá, bude mať zásadný význam pre zabezpečenie toho, aby nevedla k trvalému narušeniu svetového trhu. **Základom zabezpečenia udržateľnej obnovy sú podporné balíky, ktoré musia byť časovo obmedzené, ciele, založené na zabezpečení likvidity a sú v súlade s dlhodobými cieľmi rozvoja.**

Všetky tieto opatrenia vychádzajú z naliehavej potreby zabrániť katastrofickému hospodárskemu kolapsu, ktorý by mal hroziť ľudské, sociálne a zdravotné následky. Aj keď vplyv týchto opatrení na obchod nemusí byť v súčasnosti hlavným záujmom vlád, skúsenosti z krízy z rokov 2008 - 2009 naznačujú, že zle navrhnuté stimulačné balíčky môžu mať negatívne a dlhotrvajúce následky na svetový obchod a národný blahobyť. Je potrebné zabezpečiť, **aby dnešné stimuly nespôsobili trvalé deformácie, čo by mohlo mať za následok neočakávané zisky pre konkrétne firmy a duplicitné projekty v oblasti infraštruktúry.** Podpora by mala byť zameraná menšie podniky vrátane tých, ktoré pôsobia v odvetviach služieb, ako aj na investície do posilnenia širších sietí zdravotnej starostlivosti a sociálneho zabezpečenia, z ktorých profituje každý.

Ilustračné foto

Jedným zo spôsobov, ako zabezpečiť, aby **potrebné ekonomické stimuly nespôsobili trvalé narušenie obchodu a globálnej hospodárskej súťaže, je časové obmedzenie podporných opatrení.** Taktiež je potrebné uprednostniť opatrenia, ktoré sú zamerané na tie spoločnosti a odvetvia, ktoré sú najviac postihnuté priamym dôsledkom pandémie, s cieľom vyhnúť sa neočakávaným výhodám alebo zachrániť podniky, ktoré by zlyhali aj bez pandémie. To pomôže minimalizovať riziko, že stimuly pomôžu „zombie podnikom“, resp. „národným šampiónom“, čo by mohlo obmedziť hospodársku súťaž, spomaliť rast domácej produktivity, skresliť medzinárodné trhy a brániť hospodárskej obnove a v niektorých prípadoch prehĺbiť ekonomické rozdiely.

Na strane dopytu by vlády mali **uprednostňovať opatrenia, z ktorých majú priamy prospech koneční spotrebitelia a to tak, aby sa mohli slobodne rozhodnúť, ako minú prijatú podporu.** Opatrenia, ktoré sú naviazané na podporu špecifického tovaru alebo služieb (napr. dotované nákupy miestnych výrobkov a podpora miestnych poskytovateľov služieb), môžu skresliť relatívne ceny a vysielať nepresné signály výrobcovi a znižovať možnosť výberu pre spotrebiteľa. Pokiaľ ide o podporu firiem, veľa závisí od toho, aké veľké a obchodne silné spoločnosti sú a či sú súčasťou komplexných sietí dodávateľského reťazca. Pri podpore MSP, ktoré sú vo všeobecnosti najmenej schopné vysporiadať sa s veľkými hospodárskymi otrasmami, je minimálna možnosť narušenia svetového obchodu a **zároveň táto podpora má za následok najlepšie výsledky, pokiaľ ide o zamestnanosť a sociálnu stabilitu.**

Je potrebné, aby politiky podpory uplatňovali objektívne a transparentné kritériá na určovanie oprávnenosti firiem, najmä aby sa rozlišovalo medzi prechodnými problémami s likviditou, na ktoré by sa mala pomoc zameriavať, a existujúcimi štrukturálnymi problémami týkajúcimi sa podnikovej solventnosti alebo výkonnosti.

Ilustračné foto

Podpora by mala byť taktiež zameraná na opatrenia, ktoré dosahujú „dvojité výsledky“ a môžu pomôcť zabezpečiť, aby dlhodobé politické ciele neboli obetované na úkor krátkodobých ekonomických stimulov. V maximálnej možnej miere by sa malo vyvinúť úsilie na širšie **zosúladenie stimulačných opatrení s cieľmi v oblasti klímy a životného prostredia** alebo minimálne zabezpečiť, aby takéto opatrenia nezvádzali alebo nezvyšovali existujúce problémy.

Mnohé z doteraz oznámených politických opatrení zahŕňajú poskytovanie financovania za zvýhodnených podmienok, čiastočne preto, že takúto podporu môžu príjemcovia využívať rýchlejšie ako rozpočtové nástroje, ako sú granty a daňové úľavy. Môže ísť napríklad o preklenovacie pôžičky pre

podniky poskytované verejnými investičnými bankami a vládnyimi agentúrami, vládne kapitálové injekcie alebo vládne pôžičky. Popri bezprostrednom priamom verejnom financovaní bude pravdepodobne potrebné pristúpiť aj k následným úpravám trhových podmienok.

Krízové podmienky môžu dramaticky znížiť dostupnosť súkromných financií. **Zvýšená hospodárska neistota môže prinútiť banky, aby pri výbere svojich investičných rozhodnutí boli selektívnejšie, alebo aby riskantným dlžníkom účtovali nezvyčajne vysoké marže.** Vládne zásahy preto budú nevyhnutné na vyplnenie medzier, ktoré zanechali súkromné finančné inštitúcie, ale je potrebné venovať pozornosť tomu, **aby sa zabezpečilo, že sa podnikovo špecifické úverové riziká odlišia od systémových rizík, prameniacych z krízy.**

Vlády budú taktiež musieť investovať do strategických firiem, pričom niektoré z nich už oznámili svoju ochotu vložiť kapitál do spoločností v ťažkostiach, čo následne zvýši podiely štátu v spoločnostiach, ktoré zachránili, ako reakcia na zabezpečenie posilnenia zodpovednosti a prerozdelenia finančných strát, rovnako ako ochrana pred zahraničnými prevzatiami týchto spoločností. Ak by sa však tieto akciové pozície predĺžili nad rámec svojho pôvodného účelu, mohli by mať dlhodobý vplyv na hospodársku súťaž a efektívne pridelovanie zdrojov, čo by mohlo viesť k trvalému narušeniu trhu. **Ak by bola potrebná trvalá účasť štátu, je potrebné podniknúť kroky na zabezpečenie konkurenčnej neutrality, ako je napríklad požiadavka, aby spoločnosti dosiahli trhovo konzistentnú mieru návratnosti.**

Asi najdôležitejším aspektom poskytovania vládnej podpory v kríze je, aby vlády boli transparentné. Transparentnosť toho, kto má úžitok z podporných programov, prispieva k verejnej podpore na domácom trhu, pretože občania vidia, že peniaze daňových poplatníkov nepomáhajú iba veľkým nadnárodným spoločnostiam, ale aj MSP. Transparentnosť taktiež umožňuje krajinám poznať a vymieňať si informácie o tom, čo ktorá vláda robí, aby stimulovala hospodárstvo, a tým je umožnené aby sa jednotlivé krajiny navzájom učili zo svojich skúseností.

»» How's Life 2020 ««

Zdroj: OECD

OECD dňa 9. marca 2020 publikovala už piate vydanie správy **Ako ide život 2020 (How's Life 2020?)**. Správa popisuje niektoré základné aspekty života, ktoré formujú životný štandard (*well being*) ľudí. Správa hodnotí 11 oblastí blahobytu (príjem a bohatstvo, pracovné miesta a príjmy, bývanie, zdravie, vzdelávanie, rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, životné prostredie, sociálne súvislosti, občiansku angažovanosť, bezpečnosť a subjektívne blaho) a štyri zdroje pre budúci blahobyt (prírodný, ľudský, ekonomický a sociálny kapitál). Ide o pokus OECD o meranie kvality životného štandardu *“beyond the GDP”*.

Ukazuje, že život sa za posledných 10 rokov vo všeobecnosti zlepšil, ale tiež, že pretrvávajú nerovnosti, neistota a zúfalstvo. Krajiny, v ktorých je priemerný blahobyt vo všeobecnosti vyšší, majú tendenciu vykazovať relatívne nižšie nerovnosti a menej deprivácií. Škandinávске krajiny, Holandsko, Nový Zéland

a Švajčiarsko majú všetky porovnateľne vyššiu úroveň blahobytu aj nižšie nerovnosti. Slabšie úrovne blahobytu sa nachádzajú vo východnej Európe, Latinskej Amerike, Turecku a Grécku. V týchto krajinách sú nerovnosti tiež výraznejšie. Najväčšie zlepšenie života bolo zaznamenané v krajinách, ktoré mali na začiatku desaťročia nižší blahobyt. V správe je taktiež poukázané na vznikajúce riziká v prírodných, hospodárskych a sociálnych systémoch, ktoré ohrozujú blahobyt v budúcnosti.

Priemerná dĺžka života sa zvýšila o viac ako jeden rok a predpokladaná dĺžka novo narodených detí v krajinách OECD sa odhaduje na viac ako 80 rokov. Príjmy a pracovné miesta rastú, disponibilný príjem domácností a miera zamestnanosti dospelých vzrástli medzi rokmi 2010 a 2017, pričom sa zvýšili približne o 6, resp. 5 percentuálnych bodov. V súčasnosti je takmer osem z každých desiatich dospelých vo veku 25 - 64 rokov zamestnaných a priemerný ročný príjem domácnosti v OECD je približne 28 000 USD.

Čo sa týka budúcnosti, nie je tu žiadny priestor pre spokojnosť: Všetky krajiny OECD musia zaujať prístup viac orientovaný na budúcnosť, aby bola z dlhodobého hľadiska udržaná prosperita ľudí a planéty. Je to kritické vzhľadom na výzvy, ktorým v súčasnosti čelia vlády OECD, najmä varovania o dlhodobej ekonomickej stagnácii, ktoré sú dnes ešte závažnejšie vzhľadom na epidémiu Covid-19 a existuje potenciál ďalšieho prírodného a sociálneho narušenia. Existujú jasné varovné signály, pokiaľ ide o hospodársky aj prírodný kapitál a od roku 2010 sa prakticky nedosiahol žiadny pokrok, pokiaľ ide o sociálny kapitál. Dlh domácností v takmer dvoch tretinách krajín OECD prekračuje ročný disponibilný príjem domácností.

Ako ide život 2020 v Slovenskej republike

- 8 % populácie žije v relatívnej príjmovej chudobe
- 45 % populácie môže byť v ohrození, ak stratia svoj príjem na 3 mesiace
- 7 % domácností vynakladá viac ako 40 % svojho mesačného príjmu na bývanie a hypotéky
- 11 % populácie tvrdí, že žijú v pocite nízkej spokojnosti
- 7 % populácie tvrdí, že nemá príbuzných alebo priateľov na ktorých by sa mohli spoľahnúť v čase núdze
- 14 % populácie nie je spokojných s tým, ako trávi svoj čas
- Priemerný príjem slovenských domácností je 21 000\$ (OECD priemer je 28 000\$)
- Priemerný majetok slovenských domácností je 92 000\$ (OECD priemer je 162 000\$)
- Priemerná očakávaná dĺžka života je 77,3 rokov (OECD priemer je 80,5 rokov)

How's Life in 2020? Kompletné znenie

https://www.oecd-ilibrary.org/economics/how-s-life/volume-/issue-_9870c393-en

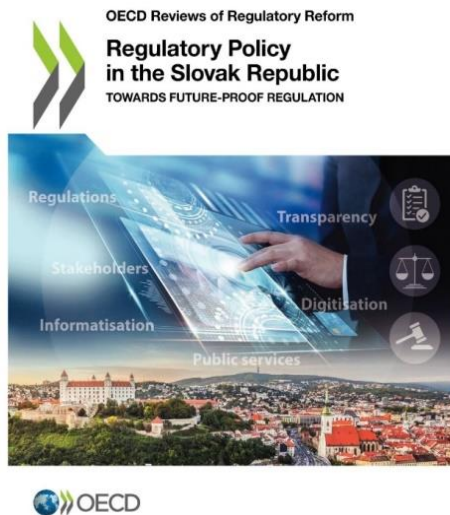
How's Life in 2020? Highlights

<http://www.oecd.org/sdd/How-is-Life-2020-Highlights.pdf>

How's Life in 2020 in the Slovak Republic?

<http://www.oecd.org/statistics/Better-Life-Initiative-country-note-Slovak-Republic.pdf>

»» Regulačná politika v Slovenskej republike ««

Zdroj: OECD

V júli 2020 bol publikovaný v rámci cyklu OECD *Reviews of Regulatory Reform* prehľad **Regulačnej politiky v Slovenskej republike**. Prehľad hodnotí kapacitu regulačného riadenia krajiny inventarizáciou regulačných politík, inštitúcií a nástrojov, popisovaním trendov a najnovšieho vývoja a zisťovaním medzier vo vzťahu k osvedčeným postupom. Zlepšenie celého cyklu regulačnej politiky zabezpečí, aby boli nariadenia založené na spoľahlivých dôkazoch a účasti verejnosti a aby boli navrhnuté s cieľom zvýšiť bezpečnosť, zdravie a pohodu občanov za primeranú cenu.

Ako vyplýva zo záverov analýzy hodnotenia regulačnej politiky SR, ktorú vypracovala v priebehu uplynulých dvoch rokov OECD v spolupráci s rezortom hospodárstva a inštitúciami z oblasti regulačnej politiky, **Slovensko je v oblasti lepšej regulácie na dobrej ceste, potrebuje však pokračovať v aktivitách na zlepšenie procesov na národnej i regionálnej úrovni.**

V prehľade je konštatované, že SR zaviedla širokú škálu užitočných a dôležitých reforiem, ktoré posilňujú regulačnú politiku. Stratégia RIA 2020 sa riadi najlepšimi medzinárodnými postupmi a je podporovaná na najvyššej politickej úrovni.

Ako je tomu v mnohých krajinách OECD, právomoci na podporu regulačnej kvality sú rozdelené medzi niekoľko kľúčových ministerstiev a inštitúcií. Analytické jednotky na kľúčových ministerstvách predstavujú pre SR výhodu v porovnaní s ostatnými krajinami v regióne a odrážajú dobrú medzinárodnú prax, ale nie sú systematicky zapojené do procesu RIA. Rovnako ako v mnohých iných krajinách OECD, Slovenská republika nemá k dispozícii vládnu stratégiu na zlepšenie dodržiavania predpisov a reformných inšpekcií.

Odporúčania OECD smerujú do ex post hodnotenia, procesu negociácií v EÚ, oblasti inšpekcií a vymáhania regulácií, ako aj do inovatívnych prístupov pri tvorbe regulácií. Podľa organizácie je nevyhnutné lepšie zapojenie analytických jednotiek na jednotlivých ministerstvách, ako aj širšie zapojenie ďalších skupín do konzultácií. Rezort hospodárstva vníma odporúčania OECD pozitívne a bude ich implementovať postupne v rámci rozbehnutých aktivít. Ako jednu z priorit pripravuje MH SR zavedenie princípu „one in - one out“ od 1. januára 2021 a „one in - two out“ o rok neskôr.

Podľa OECD by vláda SR mala posilniť analytické kapacity a podporiť využívanie existujúcich kapacít na kľúčových ministerstvách, napríklad prostredníctvom neustáleho školenia o nástrojoch riadenia regulačných opatrení, ako sa predpokladá v stratégii RIA 2020. Metódy a výkonnosť systému regulačného dohľadu by sa mohli posilniť, napríklad centralizáciou funkcií regulačného dohľadu do jedného orgánu. Taktiež by sa mala urýchliť príprava nového usmernenia pre zapojenie zainteresovaných strán, najmä podnikateľov do konzultácií v počiatočnej fáze tvorby legislatívy.

kompletné znenie: <https://one.oecd.org/document/98b71cf1/en/pdf>

použitý zdroj: MH SR

»» Zodpovedné obchodné správanie a verejné obstarávanie ««

OECD Globálne fórum o Zodpovednom obchodnom správaní 2020

GLOBAL FORUM ON RESPONSIBLE BUSINESS CONDUCT

19 May & 17 June 2020

Tohtoročné Globálne fórum (GFRBC) sa z dôvodu pandémie Covid-19 konalo ako virtuálne. Bolo rozdelené do dvoch častí v máji a júni. **Časť I, ktorá sa uskutočnila 19. mája 2020 bola zameraná na dopady pandémie Covid-19 na uplatňovanie zodpovedného obchodného správania.** Počas rokovania bolo prediskutované, ako môžu vlády a spoločnosti využiť prístup RBC na riešenie krízy Covid-19 a na vybudovanie odolnejších dodávateľských reťazcov. Bolo konštatované, že v dôsledku pandémie Covid-19 bude dôležité udržiavať otvorený a transparentný medzinárodný obchod a zvýšiť odolnosť dodávateľských reťazcov. Zodpovedné obchodné správanie a náležitá starostlivosť môžu pomôcť riadiť riziká, vyhnúť sa prekrývajúcim sa očakávaniam a integrovať záujmy pracovníkov a spoločností do fungovania globálnych dodávateľských reťazcov. Kríza dokazuje, že „nový normál“ je možný a predstavuje príležitosť prehodnotiť existujúce obchodné a hospodárske modely, ktoré podporujú krátkodobý charakter, vedú k nekalej súťaži a sú škodlivé pre spoločnosť a životné prostredie. Aby bolo možné odolať budúcim otrasom spôsobeným zmenou podnebia alebo inou pandemiou, musia plány obnovy vychádzať zo spoločenskej zmluvy, ktorá chráni pracovníkov a zahŕňa základné sociálne ochrany ľudí.

Časť II, ktorá bola zameraná na prístup k nápravným prostriedkom a bola zorganizovaná pri príležitosti osláv 20 rokov založenia systému národných kontaktných miest OECD (NCP) sa uskutočnila 17. júna 2020. Počas rokovania bolo konštatované, že v súčasnosti existujú rôzne mechanizmy a prostriedky riešenia sporov a na riešenie problémov medzi zúčastnenými stranami a na umožnenie adekvátnej nápravy. Okrem tradičných právnych procesov môžu tieto mechanizmy zahŕňať mechanizmy sťažností, mechanizmy alternatívneho riešenia sporov a mechanizmy kolektívneho vyjednávania. Rôzne mechanizmy nápravy odrážajú potrebu prístupov, ktoré sú vhodné na daný účel, ako aj pokusy reagovať na medzery v globálnom prostredí nápravy.

Bolo konštatované, že v posledných rokoch sa situácia v oblasti nápravy a riešenia sporov výrazne zlepšila, stále však zostáva veľa otvorených problémov. Nízka úroveň informovanosti a porozumenia existujúcim mechanizmami, vysoké náklady na právne systémy, absencia kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu alebo zložitost' v súvislosti s nadnárodnými spormi sú dnes kritickými prekážkami prístupu k opravným prostriedkom. Mimosúdne mechanizmy môžu zohrávať dôležitú úlohu pri riešení týchto problémov. Vlády by mali zohrávať aktívnejšiu úlohu pri vytváraní a umožňovaní regulačného prostredia s cieľom zefektívniť mimosúdne mechanizmy a posilniť zložité a dynamické väzby, ktoré existujú medzi súdnymi a mimosúdnymi nástrojmi. Národné kontaktné miesta (NCP) ponúkajú flexibilný mimosúdny mechanizmus sťažností: môžu pre zúčastnené strany vytvárať riešenia šité na mieru a nemajú dôkazné bremeno, ktoré majú právne mechanizmy. NCP by sa však mali posilniť tým, že sa im poskytnú viac finančných zdrojov, kvalifikovaný personál a relevantné vzdelávanie personálu.

Využívanie zodpovedného obchodného správania prostredníctvom verejného obstarávania

Zdroj: OECD

Dňa 5. marca 2020 sa na pôde OECD uskutočnil seminár **Využívanie zodpovedného obchodného správania prostredníctvom verejného obstarávania - Využitie potenciálu verejného obstarávania na dosiahnutie pozitívnych vplyvov.**

OECD prednávkou spustila program na podporu integrácie aspektov zodpovedného podnikania (RBC) do politik a procesov verejného obstarávania. Na tomto seminári sa stretli tvorcovia politik, odborníci v oblasti verejného obstarávania a ďalšie kľúčové zainteresované strany, aby sa podelili o perspektívy, diskutovali o výzvach a poučili sa z nových osvedčených postupov v členských aj nečlenských krajinách OECD. **Vlády sú najväčšími nákupcami tovaru, služieb a verejných prác, pričom verejné obstarávanie predstavuje v krajinách OECD približne 12% HDP.** Verejné obstarávanie je rozhodujúce pre poskytovanie verejných služieb, ako sú infraštruktúra, zdravotníctvo a vzdelávanie. Ak však nebude správne spravované, môže sa stať, že niektoré výrobky, služby a práce budú vyrobené a dodané v rozpore s environmentálnymi kritériami, ľudskými a pracovnými právami. Na seminári boli uvedené príklady takéhoto porušenia v odvetviach s vysokým podielom verejného obstarávania (napr. zdravotnícky tovar, vybavenie IKT, stavebníctvo a potraviny).

Zabezpečenie hodnoty za peniaze zostáva základným princípom, ktorý je základom procesu verejného obstarávania, ale táto koncepcia musí zohľadňovať široké spektrum aspektov, vrátane environmentálnych a sociálnych. Vďaka tomu je možné, aby sa verejné obstarávanie stalo strategickým nástrojom na dosiahnutie cieľov globálnej politiky, ako sú ciele trvalo udržateľného rozvoja a podpora zodpovedného obchodného správania.

Hlavným prínosom seminára bolo posilnenie politického dialógu medzi rôznymi komunitami a zúčastnenými stranami, zvýšenie informovanosti o ekonomických, právnych a morálnych faktoroch integrácie kritérií RBC do verejného obstarávania, ako aj o výzvach, ktorým čelia odborníci z praxe a v neposlednej rade aj zdieľanie osvedčených postupov všetkých zúčastnených strán.

Infraštruktúra a verejné obstarávanie - séria webinárov

Ilustračné foto: Sygmaweb

27. mája 2020 - Manažovanie existujúci zmlúv o infraštruktúre

Diskusie boli zamerané na výzvy, stratégie a opatrenia prijaté krajinami OECD pri manažovaní existujúcich zmlúv realizácie infraštruktúrnych projektov počas krízy. Diskutovalo sa o dočasných opatreniach prijatých na udržanie krátkodobých zmlúv, ako aj o úvahách o dlhodobých účinkoch, ktoré môže mať pandémia na tieto a podobné zmluvy, vrátane PPP projektov a koncesií.

4. júna 2020 - Reakcie verejného obstarávania na pandémiu Covid-19: Poučenie a skúsenosti z krajín

Tento webinár poskytol prehľad stratégií a opatrení, ktoré prijali krajiny OECD, ako sú Írsko, Kórea, Taliansko, Nemecko, Nový Zéland a Austrália, aby reagovali na

mimoriadne naliehavé potreby svojich občanov počas prvej fázy krízy Covid-19. Panel sa zamyslel nad potrebou strategickjšieho využívania kolaboratívnych nákupných prístupov a centralizácie počas celosvetovej pandémie. Panelisti diskutovali aj o nových experimentálnych spôsoboch, ktoré vlády použili na spoluprácu s trhom s cieľom nájsť inovatívne riešenia pre svoje potreby a zmierniť riziká narušujúce dodávateľské reťazce.

19. júna 2020 Strategické plánovanie infraštruktúry pre fázu obnovy

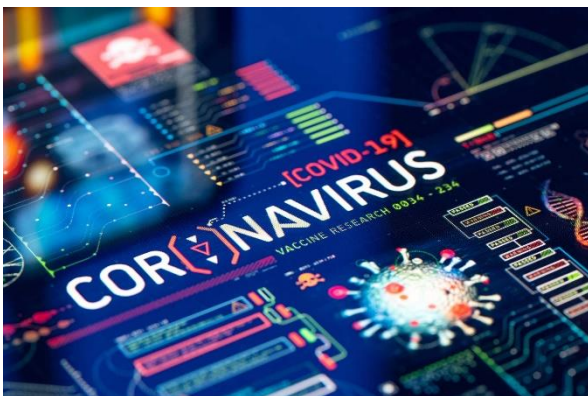
Tento webinár bol zameraný na problematiku strategického plánovania výstavby infraštruktúry ako prostriedku na dosiahnutie hospodárskej a sociálnej obnovy po pandémii Covid-19. Panelisti si vymenili skúsenosti krajín OECD a kľúčových partnerov a určil možné spôsoby navrhovania a vykonávania programov budovania infraštruktúry, ktoré budú realizované v budúcnosti.

<http://www.oecd.org/gov/public-procurement/infrastructure-and-public-procurement-webinar-series.htm>

»» Digitálna agenda ««

Politické reakcie OECD na pandémiu Covid-19 **Riešenie digitálneho bezpečnostného rizika počas krízy** **koronavírusu (Covid-19)**

Dňa 30. apríla 2020 sa uskutočnila video konferencia o **digitálnej bezpečnosti počas pandémie Covid-19**. Bolo konštatované, že riziko digitálnej bezpečnosti sa zvyšuje, keďže škodliví aktéri využívajú pandémiu a podvody súvisiace s koronavírusom a phishingové kampane sú na vzostupe. Existujú aj prípady útokov ransomware a distribuovaného odmietnutia služby (DDoS) namierených na nemocnice. Jednotlivci a podniky by mali byť opatrní, keď dostávajú komunikáciu súvisiacu s koronavírusmi, a mali by používať vhodné „hygienické“ opatrenia týkajúce sa digitálnej bezpečnosti (napr. **používanie silných a odlišných hesiel, pravidelné zálohovanie** atď.). Je nevyhnutné, aby vlády zvyšovali informovanosť, monitorovali prostredie hrozieb a uverejňovali ľahko dostupné usmernenia pre hygienu digitálneho zabezpečenia, najmä pre zraniteľné skupiny, ako sú staršie osoby a malé a stredné podniky (MSP). Vlády by mali tiež spolupracovať so všetkými príslušnými zúčastnenými stranami vrátane prípadného poskytovania pomoci prevádzkovateľom kritických činností, ako sú nemocnice.

Ilustračné foto: web Compuvision

Bolo konštatované, že počítačovní zločinci počítajú s pravdepodobnosťou, že jednotlivci a organizácie ľahšie podľahnú podvodom alebo zaplatia výkupné v obdobiach stresu a krízy, najmä subjekty, **ktorým chýbajú osvedčené postupy digitálnej bezpečnosti** alebo čelia organizačným narušeniam. Keďže ich útočné techniky a škodlivý kód však nie sú nové, uplatňovanie základnej „hygieny“ digitálnej bezpečnosti predstavuje účinný spôsob, ako tieto útoky zmierniť.

Hlavným kľúčovým odporúčaním pre širokú verejnosť je prijatie osobných bezpečnostných opatrení na ochranu seba a ostatných. Je potrebné opatrne zaobchádzať so všetkou komunikáciou súvisiacou s koronavírusovou krízou, a to aj nepriamo (napr. nástroje na prácu na diaľku) vrátane e-mailov,

sprievodných správ na sociálnych médiách, odkazov, príloh a SMS. Taktiež je potrebné pravidelne aktualizovať počítače, smartfóny a ďalšie zariadenia pomocou najnovších bezpečnostných opráv ako aj pravidelne zálohovať ich obsah, najmä dôležité údaje.

Vlády a iné zainteresované strany sa vyzývajú, aby zvyšovali informovanosť o narastajúcom riziku digitálnej bezpečnosti v súvislosti s Covid-19, najmä pokiaľ ide o phishingové kampane, ransomware a DDoS útoky. Taktiež

by mali poskytovať praktické rady a nástroje (brožúrky, schémy, prípadové štúdie), ktoré budú dostupné širokej verejnosti a zverejňovať informácie a usmernenia pre organizácie verejného sektora, podniky a jednotlivcov vrátane informácií o nových hrozbách a osvedčených postupoch pri hygiene digitálneho zabezpečenia a práci na diaľku. Vlády by taktiež mali podporovať najviac zraniteľné skupiny, najmä staršie osoby a malé a stredné podniky, pretože pravdepodobne budú tráviť viac času online a môžu byť vystavené väčším rizikám.

<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/dealing-with-digital-security-risk-during-the-coronavirus-covid-19-crisis-c9d3fe8e/>

Workshop expertov OECD o prenosnosti údajov

Ilustračné foto: GDPRinformer

údajov z roku 2011, EÚ GDPR (článok 20) „Právo na prenosnosť údajov“ a austrálske „Právo na údaje o spotrebiteľoch (CDR)“. Počas diskusie bola prerokovaná problematika podrobného preskúmania základných ekonomických a sociálnych zdôvodnení prenosnosti údajov, analýzy niektorých z hlavných problémov, ktoré je potrebné zvážiť, aby sa predišlo možným neúmyselným negatívnym dopadom vyplývajúcim z prenosnosti údajov a analýzy politik prenosnosti údajov 12 hlavných svetových online platforiem, pričom boli zohľadnené ich rôzne typológie (*prevalence and effects of co- and self-regulation*).

Dňa 17. apríla 2020 sa uskutočnil **webinár expertov OECD o prenosnosti údajov**. Prenosnosť údajov sa často považuje za sľubný prostriedok na podporu medzi sektorového opakovaného použitia údajov pri súčasnom posilnení kontrolných práv jednotlivcov nad ich osobnými údajmi a podnikov (najmä MSP) nad ich obchodnými údajmi.

Prenosnosť údajov poskytuje limitovaný prístup, prostredníctvom ktorého môžu majitelia údajov **poskytovať údaje o zákazníkovi v bežne používanom strojom čitateľnom štruktúrovanom formáte, buď zákazníkovi, alebo tretej strane**, ktorú si zákazník vyberie. Medzi významné iniciatívy týkajúce sa prenosnosti údajov patria: iniciatíva US „My Data“ zahájená v roku 2010, iniciatíva UK „Midata“ na prenos

OECD Blockchain - séria webinárov

Ilustračné foto: Forbes

27. mája 2020 - Blockchain v čase koronakrízy - podporné reakcie, budovanie odolnosti

Pandémia Covid-19 predstavuje celý rad nových a naliehavých výziev naprieč odvetvami, od bezprecedentných politík potrebných na spomalenie infekcie a podporu hospodárstva vládami, až po dopady na obchodné operácie priamo v dodávateľskom reťazci. Keď sa inštitúcie snažili prispôbiť sa, do popredia sa dostali otázky súkromia, bezpečnosti údajov a pravdivosti informácií. Vlády a spoločnosti sa už obrátili na decentralizované systémy, aby vyriešili niektoré z týchto obáv, zatiaľ čo technológie distribuovanej knihy (DLT), ako je blockchain, pritiahli pozornosť ako užitočný prostriedok riešenia konkrétnych zraniteľností a budovania budúcej odolnosti. Poprední odborníci v odbore počas webinára skúmali, ako

vlády a podniky využívajú DLT v súčasnej kríze, čo by tieto technológie mohli teraz urobiť a kde by sa technológie DLT mohli uplatniť pri obnove spoločnosti po kríze

24. júna 2020 Čínsky ekosystém blockchain: politické prostredie a rozvoj priemyslu

V októbri 2019 čínsky prezident Xi Jinping oznámil, že „blockchain zohrá kľúčovú úlohu v ďalšom kole technologických inovácií a transformácie priemyslu“ a zaviazal sa zvýšiť investície do základného výskumu a pokroku v tejto technológii. Aj keď toto vyhlásenie vyvolalo nával pozornosti, Čína sa v skutočnosti vo verejnom aj súkromnom sektore hlboko zapája do vývoja systémov a aplikácií založených na blockchainu a ďalších technológiách distribuovanej knihy už niekoľko rokov. Počas webinára predstavil p. Ran Zhao, inovačný expert v inovačnom centre v Šanghaji a autor nedávnej správy o čínskom ekosystéme blockchain, spolu s ďalšími kľúčovými odborníkmi **aktuálne informácie o čínskej navrhovanej digitálnej mene centrálnej banky (DC/EP), novej sieti služieb založenej na blockchainoch (BSN), niektorých zaujímavých novovznikajúcich komerčných aplikáciách, od poistenia až po dodávateľské reťazce, ako aj o úlohe, ktorú zohráva čínska vláda pri podpore inovácií blockchainu.**

<https://www.oecd.org/finance/oecd-blockchain-webinar-series.htm>

»» Boj proti korupcii a integrita ««

Global Anti-Corruption & Integrity Forum – séria webinárov

Ilustračné foto: U4

13. mája 2020 - Boj proti korupcii a integrita: záruky pre odolnú reakciu a obnovenie Covid-19

Kríza Covid-19 vytvára prostredie, ktoré zvyšuje riziká korupcie, neprimeraného vplyvu a úplatkárstva. Tieto faktory môžu ohroziť životy, narušiť trhy, obmedziť životne dôležité zdroje zdravotnej starostlivosti a ďalej zhoršiť dôveru vo vlády a podniky v čase, keď je to potrebné viac ako kedykoľvek predtým. **Riziko krátkodobej aj dlhodobej korupcie a integrity môže vzniknúť pri núdzovom verejnom obstarávaní, opatreniach na oživenie hospodárstva a medzinárodných obchodných transakciách.** Počas webinára bolo prediskutované ako môžu vlády a podniky riešiť tieto riziká a udržiavať právny štát, verejnú integritu a obchodnú etiku.

20. mája 2020 - Zjednoďte sa majstri sveta v oblasti integrity! Zverejnenie Príručky OECD o verejnej integrite

Korupcia trápi nás všetkých. Vedie k nesprávnym verejným politikám a podkopáva dôveru v schopnosť vlád slúžiť verejnému záujmu. Vlády však nespia: konfrontované s touto realitou mnohé reagujú opatreniami na zvýšenie integrity verejnosti. Na základe osvedčených postupov prijala OECD v roku 2017 odporúčanie o verejnej integrite. Odporúčanie slúži ako cestovná mapa založená na trinástich zásadách na uskutočnenie zmien. Skutočná zmena si však vyžaduje jasné usmernenie. Nová príručka OECD o verejnej integrite reaguje na túto potrebu a poskytuje informácie o tom, ako vyzerá integrita a identifikuje výzvy, ktorým môžu vlády čeliť.

22. máj 2020 Núdzové opatrenia na ochranu informátorov a podporu podávania správ počas krízy Covid-19 a po nej

Globálna zdravotná a hospodárska kríza spôsobená pandemiou Covid-19 zdôraznila skutočnosť, že svet potrebuje oznamovateľov korupcie alebo sprenevery v nevyhnutnom obstarávaní zdravotnej starostlivosti. Po celom svete sa vlády, medzinárodné organizácie, spoločnosti a mimovládne organizácie púšťajú do masívneho núdzového financovania s cieľom zmierniť vplyv Covid-19 a pripraviť sa na oživenie po kríze. Vzhľadom na naliehavosť sa základné opatrenia týkajúce sa transparentnosti a zodpovednosti eliminujú alebo odkladajú. Počas webinára bolo prediskutované, aké naliehavé opatrenia môžu vlády a spoločnosti prijať, aby zabezpečili, že ľudia oznámia pochybenia týkajúce sa opatrení na zmiernenie a reakciu Covid-19, s nástrojmi, ktoré v súčasnosti majú.

<http://www.oecd.org/corruption-integrity/forum/home/>

»» Malé a stredné podniky ««

Financovanie MSP a podnikateľov 2020: Hodnotiaca tabuľka OECD

Zdroj: OECD

Publikácia OECD poskytuje informácie o trendoch a politikách financovania MSP, obsahuje ukazovatele dlhu, vlastného imania, rámcové podmienky pre financovanie MSP a podnikanie, doplnené informáciami o najnovšom vývoji vo verejných a súkromných iniciatívach na podporu financovania MSP. Publikácia tvorí komplexný rámec pre tvorcov politik a ďalšie zainteresované strany na vypracovanie vhodných finančných nástrojov pre potreby MSP. Na základe aktuálnych údajov je možné konštatovať, že makroekonomické trendy, ako aj sprísňovanie úverových podmienok mohli mať v niektorých krajinách vplyv na výšku a podmienky poskytovania úverov MSP. Navyše pandémia Covid-19, okrem okamžitých negatívnych dopadov, bude mať výrazný vplyv do budúcnosti. Pokračuje nárast využívania rôznych alternatívnych finančných nástrojov zo strany MSP vrátane alternatívneho financovania online a rizikového kapitálu:

- vzrástli objemy lízingu a faktoringu vo väčšine krajín v súlade s dlhodobými trendmi;
- alternatívne finančné aktivity online sa v roku 2018 zvýšili o 54%;
- investície rizikového kapitálu vzrástli o 20,9% ako priemerná hodnota medzi rokmi 2017 a 2018;
- verejné kótovanie na akciových trhoch MSP v roku 2018 bolo v porovnaní s rokom 2017 nižšie, ale z dlhodobého hľadiska zostali aktivity vysoké.

Nové pôžičky pre MSP ako aj objem nesplatených úverov rástli iba mierne, pričom došlo k výraznému poklesu strednej miery rastu týchto dvoch ukazovateľov. Podiely na pôžičkách pre MSP mierne poklesli v krajinách so strednými aj vysokými príjmami. Taktiež pokračoval progresívny posun od krátkodobých k dlhodobým pôžičkám pre MSP, pričom dlhé splatnosti prevažovali nad krátkodobými splatnosťami vo väčšine krajín. Priemerná hodnota viac ako polovice všetkých nových úverov pre MSP bola v roku 2018 so splatnosťou viac ako jeden rok v porovnaní s menej ako jedným z piatich v roku 2008.

K tomuto vývoju v oblasti úverov pre MSP došlo na pozadí všeobecne priaznivých úverových podmienok. Požiadavky na zabezpečenie a miera odmietnutia sa vo väčšine krajín, pre ktoré sú údaje k dispozícii, znížili.

Oneskorenia platieb zostali v roku 2018 zhruba stabilné a boli pod úrovňou pred krízou. Počet bankrotov MSP sa v roku 2018 šiesty rok po sebe znížil, hoci existujú dôkazy o tom, že tento pokles ustupuje. Zároveň sa v roku 2018 vo väčšine zúčastnených krajín zvýšili zlyhané pôžičky pre MSP, zatiaľ čo zlyhané pôžičky pre všetky podniky do značnej miery stagnovali. Zatiaľ čo úrokové sadzby vo väčšine krajín so strednými príjmami poklesli, ich stredná hodnota sa v ekonomikách s vysokými príjmami mierne zvýšila, čo znamenalo zlom oproti predchádzajúcim rokom.

V Slovenskej republike sa zlepšili úverové podmienky a prístup MSP k financiám, čo sa odrazilo nielen na náraste objemu existujúcich a nových bankových úverov, ale aj na poklese zlyhaných úverov. Priaznivé úverové podmienky zvýšili záujem o bankové financovanie pre všetky veľkostné kategórie podnikov. Napriek poklesu podielu MSP na celkovom objeme nových úverov sa objem nových obchodných úverov MSP medziročne zvýšil o 8,4%. Podiel zlyhaných úverov MSP na všetkých úveroch MSP bol v roku 2018 vyšší (5,7%) ako podiel nesplácaných úverov na všetkých podnikových úveroch (4,1%). V roku 2018 sa však oba podiely znížili.

Po minuloročnom výraznom poklese objemu rizikového a rastového kapitálu spôsobeného ukončením finančnej podpory v rámci iniciatívy JEREMIE došlo v roku 2018 k ozdraveniu. Objem investícií rizikového kapitálu sa medziročne zvýšil o 85,6% na 5,4 milióna EUR v roku 2018. Väčšina investícií bola zameraná na etablované MSP, na rozšírenie výrobných kapacít, rozvoj trhového potenciálu alebo ďalší rozvoj výrobkov alebo služieb. V porovnaní s bankovým financovaním MSP je výška rizikového kapitálu investovaného v roku 2018 stále zanedbateľná.

https://www.oecd-ilibrary.org/finance-and-investment/financing-smes-and-entrepreneurs-2020_061fe03d-en

Priatelia Malých a stredných podnikov

Dňa **14. mája 2020** sa uskutočnilo virtuálne zasadnutie skupiny **Priatelia MSP (*Friends of SME*)**. Rokovanie bolo zamerané na aktuálnu situáciu, ktorej čelia MSP vo vzťahu ku koronakríze. Bolo konštatované, že **najväčšie problémy pociťujú MSP pri zabezpečovaní dostatočnej likvidity, ktorej nedostatok vznikol najmä výpadkom v tržbách**. Najväčšie, resp. existenčné problémy boli zaznamenané pri MSP, ktoré poskytujú služby, v dôsledku prerušenia priameho kontaktu medzi poskytovateľmi služieb a zákazníkmi. Pri zabezpečení obnovy činnosti MSP bude potrebné vypracovať podporné politické nástroje na zapojenie sa MSP do prebiehajúceho procesu digitálnej transformácie.

Ďalšie virtuálne rokovanie skupiny OECD Priatelia MSP sa uskutočnilo **26.06.2020**. Rokovanie bolo zamerané na aktuálny stav MSP vo vzťahu ku koronavírusu ako aj k hľadaniu možných riešení, **akými formami a spôsobmi bude potrebné pomôcť MSP po ukončení krízy pri zabezpečení ich ďalšieho znovu naštartovania**. Hlavným vystupujúcim bol **holandský princ Constantijn von Orange**, ktorý sa dlhodobo zaoberá problematikou high-tech startupov. Vyzdvihol potrebu presmerovania aktivít MSP do oblastí nových technológií. MSP na celom svete čelia bezprecedentnej situácii a preto je potrebné zamerať sa na hľadanie budúcich riešení tejto situácie. Výhodiskom je prechod MSP na nové technológie akými sú najmä aplikovanie Umelej inteligencie, robotika, riešenie nových výziev v oblasti zdravotnej starostlivosti alebo nových, nízko-uhlíkových, resp. nulových zdrojov energie.

»» Cestový ruch ««

OECD Trendy a politiky cestovného ruchu 2020

Zdroj: OECD

Turizmus je jedným z najväčších a najrýchlejšie sa rozvíjajúcich odvetví svetového hospodárstva. Turizmus zohráva kľúčovú úlohu pri vytváraní pracovných miest, ako aj pri tvorbe pridanej hodnoty. Odvetvie priamo prispieva v priemere 4,4% HDP, 6,9% zamestnanosti a 21,5% vývozu služieb v krajinách OECD a pokračujúci rast poskytuje skutočné vyhliadky na trvalo udržateľný a inkluzívny rozvoj.

Aktuálne vydanie analyzuje výkonnosť v oblasti cestovného ruchu a trendy politik rozvoja turizmu v 51 členských aj nečlenských krajinách OECD. Zdôrazňuje potrebu koherentných a komplexných prístupov k tvorbe politik rozvoja cestovného ruchu a význam odvetvia cestovného ruchu pre hospodárstvo jednotlivých krajín. Správa obsahuje údaje o pasívnom a aktívnom cestovnom ruchu, podnikateľských subjektoch, zamestnanosti a vnútornej spotrebe cestovného ruchu. Sú analyzované priority, reformy a vývoj politik cestovného ruchu s uvedením príkladov postupov v jednotlivých krajinách. Tematické kapitoly poskytujú informácie o príprave podnikateľských subjektov cestovného ruchu na digitálnu transformáciu a o prehodnocovaní princípov cestovného ruchu s cieľom podporiť jeho trvalú udržateľnosť a inkluzivitu.

Samostatná kapitola je venovaná oblasti **cestovného ruchu v Slovenskej republike (str. 268 až 272)**. V roku 2018 dosiahli príjmy z cestovného ruchu v Slovenskej republike 2,7 miliardy EUR, čo je o 4,7% viac ako v predchádzajúcom roku. To predstavuje 3% HDP a 27,6% vývozu súvisiaceho so službami. V oblasti platobnej bilancie došlo k prebytku vo výške 485 miliónov EUR.

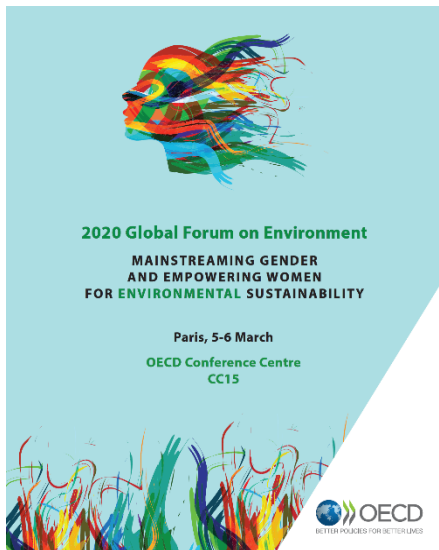
V roku 2018 **pritiahlo Slovensko viac návštevníkov ako v ktoromkoľvek predchádzajúcom roku**. Na základe štatistík ubytovania sa celkový počet prichádzajúcich turistov v roku 2018 zvýšil o 4,3% na 2,3 milióna, najmä z Českej republiky (31,1% medzinárodných turistov), Poľska (10,0%), Nemecka (7,9%), Maďarska (5,0%) a Rakúska (4,4%), Týchto 5 krajín tvorilo 58,4% všetkých medzinárodných príchodov.

Ubytovacie služby alebo stravovacie služby v roku 2018 poskytovalo celkom 18 786 spoločností, čo je o 4,4% menej ako v roku 2017. Ku koncu decembra 2018 bolo na Slovensku 4 007 zariadení poskytujúcich ubytovacie služby. Tieto zariadenia ponúkli 170 700 postelí. Počet zamestnancov v ubytovacích a stravovacích zariadeniach bol v roku 2018 110 700, čo predstavuje 4,3% z celkovej pracovnej sily.

https://www.oecd-ilibrary.org/urban-rural-and-regional-development/oecd-tourism-trends-and-policies-2020_6b47b985-en

»» Životné prostredie ««

Globálne fórum – ženy a životné prostredie

Zdroj: OECD

Globálne fórum pre životné prostredie sa 5.-6. marca 2020 venovalo špeciálne otázkam **rodovej rovnosti a žien**. Jeho zámerom bolo poukázať na možnosti, ako začleniť otázky rodovej rovnosti do environmentálnych politík, poukázať na chýbajúcu údajovú bázu, propagovať rodovo inkluzívnu urbanizáciu, zvyšovať príležitosti pre ženy v oblastiach obnovovania biodiverzity a poľnohospodárstva, ako aj v obehovej ekonomike.

Podľa záverov diskusie rodové nerovnosti pretrvávajú, ženy sú častejšie vystavované prírodným rizikám a degradácii životného prostredia, ako aj obmedzeným ekonomickým možnostiam a príležitostiam vzdelávať sa. Rodová perspektíva často chýba v environmentálnych politikách, sčasti aj preto, že v rôznych krajinách a kultúrach majú ženy a muži odlišný vzťah k životnému prostrediu a environmentálnemu riziku. Globálne fórum diskutovalo o potrebe transformácie smerom k dosiahnutiu udržateľných environmentálnych aj rodovo rovných cieľov. Ako poznamenal generálny tajomník OECD Angel Gurría: „Niektoré z možností sú dlhodobé a známe. OECD už roky nabáda vlády k zmysluplnému stanoveniu ceny uhlíka, k postupnému zastaveniu podporovania tuhých palív, ukončeniu

odlesňovania a propagovaniu udržateľnejších vzorcov spotreby.“

Viac o fóre na: <http://www.oecd.org/environment/gfenv.htm> . Fórum bolo súčasťou marcových aktivít, ktoré OECD venovala otázkam rodovej rovnosti. Viac o tejto oblasti na: <https://www.oecd.org/gender/>

Globálne fórum – zmena klímy

Globálne fórum, ktoré sa tradične dvakrát do roka koná na tému zmeny klímy, bolo nevyhnutné 31. marca – 1. apríla 2020 z dôvodu karanténnych opatrení v súvislosti s rozširujúcim sa ochorením nového koronavírusu presunúť do virtuálneho priestoru. Zameralo sa na špecifické aspekty spoločných tabuľkových formátov (CTF) pre reportovanie údajov o sledovaní pokroku uskutočneného pri implementácii a dosahovaní národne definovaných príspevkov (NDCs), vrátane informácií o využívaní kooperatívnych prístupov. Fórum poskytlo priestor na zdieľanie skúseností krajín pri tvorbe národne definovaných príspevkov, dlhodobých stratégií na znižovanie vplyvu zmeny klímy a hľadanie možností na ich prepojenie.

Následne sa ďalšie virtuálne globálne fórum na túto tému uskutočnilo 2. a 4. júna 2020. Júnové globálne fórum bolo navyše doplnené o diskusiu na tému **udržateľného zotavenia z krízy zapríčinennej pandémiou nového koronavírusu**. Krajiny si vymenili skúsenosti s odpoveďami na dopady Covid-19 na národnej úrovni a pripravou plánov na zotavenie z krízy, za súčasného zväženia potreby smerovať k znižovaniu emisií a rozvoja odolného na zmenu klímy.

Štandardne po globálnom fóre nasleduje zasadnutie **Expertnej skupiny pre zmenu klímy (CCXG)**, čo je spoločný formát OECD a Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA) v záujme podpory globálnych klimatických rokovaní na úrovni OSN (UNFCCC). Novým formátom, ktorý OECD zaviedla pre agendu zmeny klímy na jar 2020, je **Pracovná skupina pre adaptáciu na zmenu klímy (Task Force on Adaptation to Climate Change)**, kde SR zastupuje Ministerstvo životného prostredia.

ENVIRONMENTÁLNE OPATRENIA V OBDOBÍ PANDÉMIE Covid-19

OECD odporučila vládám nepoľaviť v opatreniach v boji proti naliehavým environmentálnym výzvam ani v čase prijímania mimoriadnych opatrení v boji proti koronavírusu. Prijímané krátkodobé opatrenia v oblasti zdravotných systémov a opätovného naštartovania ekonomiky by nemali mariť dlhodobé úsilie v oblasti boja proti zmene klímy, degradácii životného prostredia a za zachovanie biodiverzity. OECD v rámci prijímaných ekonomických opatrení, ako odpoveď na aktuálnu zdravotnú krízu, odporúča vyhnúť sa oslabeniu doteraz prijatých environmentálnych štandardov.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126460-1tg1r2aowf&title=From-containment-to-recovery_Environmental-responses-to-the-COVID-19-pandemic

ZDRAVÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE POSILŇUJE ODOLNOSŤ VOČI PANDÉMIAM

Pandémia Covid-19 odhalila potrebu integrovaného prístupu k zdraviu ľudí. Zlepšenie kvality životného prostredia zvýšením čistoty ovzdušia, vodných zdrojov a prístupu ku kanalizačným systémom, zlepšením nášho odpadového hospodárstva, za súčasného úsilia zachovať biodiverzitu - to všetko môže viesť k zníženiu zraniteľnosti komúní voči pandémiám a zvýšeniu celkovej odolnosti spoločnosti. O prepojení stavu životného prostredia a zvýšenom riziku vzniku viacerých ochorení alebo ich zhoršenia, možnom zabránení odvrátiteľných úmrtí, ako aj o potrebe čistej vody ako základnej zbrani proti šíreniu nového koronavírusu hovoril ďalší z krátkych dokumentov (*policy paper*) OECD vydaný pri príležitosti Dňa Zeme.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=129_129937-jm4ul2jun9&title=Environmental-health-and-strengthening-resilience-to-pandemics

COVID-19 A PRECHOD K NÍZKOUHLÍKOVÉMU HOSPODÁRSTVU

Dokument sa zameriava na okamžité kroky, ktoré môžu vlády uskutočniť v záujme zabezpečenia urgentných opatrení v boji proti tomu, aby koronakríza nepodkopala ich snahy o riešenie naliehavých environmentálnych výziev a v záujme zlepšiť environmentálne zdravie a odolnosť spoločností.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=134_134752-qmhlk04mue&title=COVID%E2%80%9319-and-the-low-carbon-transition-Impacts-and-possible-policy-responses

»» PÔDOHOSPODÁRSTVO ««

Monitoring a hodnotenie poľnohospodárskych politík OECD 2020

Zdroj: OECD

Tohtoročné vydanie vlajkovej publikácie OECD pre agrosektor hovorí o priamej podpore poľnohospodárskym výrobcam v 54 hodnotených krajinách v priemernej výške 536 miliárd amerických dolárov ročne. Polovicu z tejto sumy tvorili v rokoch 2017-2019 podpory na základe politík, ktoré držali domáce ceny potravinárskych a poľnohospodárskych produktov nad úrovňou medzinárodných cien. **OECD vidí veľa možností na reformovanie poľnohospodárskych politík.** Z globálneho hľadiska viac ako jeden z každého deviateho amerického dolára z celkových hrubých príjmov poľnohospodárskych výrobcov pochádza z verejných politík. V niektorých krajinách je to dokonca každý druhý dolár.

OECD odporúča vládam investovať do dobre fungujúcich potravinových systémov, avšak väčšina súčasných foriem podpôr do poľnohospodárstva je podľa správy OECD neúčinná, dokonca škodlivá. Takýto typ politík poškodzuje hlavne tých najchudobnejších spotrebiteľov, zvyšuje rozdiely medzi veľkými a malými farmami a znižuje celkovú konkurencieschopnosť potravinárskeho priemyslu. Krajiny v rokoch 2017-2019 porovnateľne menej minuli na posilnenie dlhodobej udržateľnosti poľnohospodárskeho

sektoru, pričom na výskum a vývoj, poľnohospodársku infraštruktúru, biologickú bezpečnosť a podobné všeobecné služby sektoru vynaložili 54 krajín spolu len niečo cez 106 miliárd amerických dolárov ročne. Podľa správy bola environmentálna výkonnosť sektoru v sledovanom období rôzna, emisie skleníkových plynov z poľnohospodárskej výroby však vo väčšine krajín vzrástli.

https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/agricultural-policy-monitoring-and-evaluation-2020_928181a8-en

Pol'nohospodársky výhľad OECD a FAO na roky 2020-2029

Zdroj: OECD

Podľa druhej z najvýznamnejších vlajkových publikácií OECD pre agrosektor sa v nadchádzajúcom desaťročí relatívna dôležitosť potravín, krmív a biopalív výrazne nezmení, keďže sa nepredpokladá žiaden zásadný štrukturálny posun v dopyte po agrárnych komoditách. Hlavným zdrojom rastu zostáva naďalej zvyšujúci sa počet svetovej populácie, aj keď predpokladané trendy v spotrebe sa líšia v závislosti od miery rozvoja jednotlivých krajín.

Základný scenár prezentovaný v publikácii ešte v tohtoročnom vydaní nepočíta s bezprecedentnými podmienkami, v ktorých agropotravinársky sektor funguje v dôsledku pretrvávajúcej pandémie Covid-19, analýza však už prináša prvotné informácie o potenciálnych dopadoch koronakrízy. Podľa záverov OECD a FAO narastajúce neistoty zapríčinené koronakrízou prispievajú k nejasnosti strednodobého výhľadu pre sektor poľnohospodárstva, keďže koronakríza

zapríčinila bezprecedentné neistoty v oblasti globálnych potravinových dodávateľských reťazcov. Z krátkodobého hľadiska dochádza z dôvodu hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie k narušeniu vo všeobecnosti pozitívneho strednodobého výhľadu pre globálnu poľnohospodársku produkciu a spotrebu.

Okrem Covid-u však pretrvávajú aj ďalšie výzvy regionálneho charakteru, predovšetkým africký mor ošípaných, napätie v medzinárodnom obchode a problémy, ktoré čoraz viac súvisia s následkami zmeny klímy a jej dopadu na agrosektor.

Publikácia prináša strednodobú analýzu predpokladaného vývinu v štyroch základných oblastiach: dopyt, dodávky/zásobovanie, obchod a ceny základných agrokomodít. Potravinové systémy sa budú musieť prispôbiť meniacim sa stravovacím návykom a spotrebiteľským preferenciám obyvateľstva, za využitia digitálnych inovácií v agropotravinových dodávateľských reťazcoch. Inovácie budú pritom kritickými pre zlepšenie odolnosti potravinových systémov.

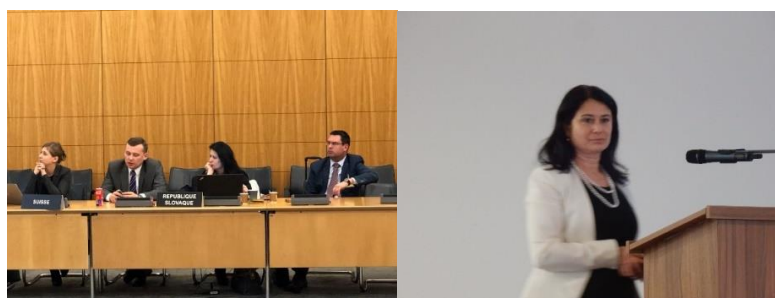
Publikácia je spoločným produktom OECD a FAO. Novinku tohtoročného vydania prináša FAO, keďže do správy je zapracovaná aj kapitola zameraná na čiastkové regionálne analýzy v súlade so sieťou regionálnych úradov FAO. Tento rok dochádza aj k rozšíreniu komoditného záberu analýzy pre rozvojové krajiny. V správe je zapracovaný aj výhľad pre sektor rybného hospodárstva, pre ktorý OECD a FAO konštatujú, že do roku 2024 sa akvakultúra stane významnejším zdrojom rýb ako rybolov.

https://www.oecd-ilibrary.org/agriculture-and-food/oecd-fao-agricultural-outlook-2020-2029_1112c23b-en

Slovensko bude predsedat' pracovnej skupine OECD pre pesticídy

Po ročnom pôsobení na podpredsedníckom poste bola v závere zasadnutia Pracovnej skupiny OECD pre pesticídy 12. júna 2020 expertka Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Bronislava Škarbová menovaná za predsedníčku Pracovnej skupiny OECD pre pesticídy.

Ako bezprostredne po menovaní povedala: „Pesticídy sú mimoriadne komplexná oblasť a čoraz viac sa dostávajú aj do povedomia verejnosti. Je tu veľa výziev, a preto považujem za česť a profesionálnu príležitosť v nasledujúcom období predsedat' tejto pracovnej skupine.“

*Foto (vľavo): Zasadnutie ONIP
v Paríži
Zdroj: Archív SM SR pri OECD*

*Foto (vpravo): Bronislava Škarbová
Zdroj: Súkromný archív expertky*

SR získala tento post po prvýkrát v histórii.

Pracovná skupina OECD pre pesticídy je platforma na výmenu informácií v oblasti manažmentu prípravkov na ochranu rastlín s cieľom zdieľania informácií v rámci národných politík, medzinárodnej spolupráce pri hodnotení rizík, zníženia negatívnych vplyvov vyplývajúcich z ich aplikácie na zdravie ľudí, zvierat a životné prostredie.

Okrem delegovaných zástupcov členských štátov sú partnermi v diskusii aj medzinárodné organizácie, akými sú Európska a stredomorská organizácia pre ochranu rastlín (EPPO), Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) a ďalšie. Informácie sú využívané pri

tvorbe národnej legislatívy SR a pri prijímaní národných opatrení na zníženie rizika. V OECD sú diskutované jednotlivé oblasti pesticídnej politiky: biopesticídy, pesticídne indikátory rizika, úhyn včiel v dôsledku aplikácie pesticídov, integrovaná ochrana proti škodlivým organizmom, boj proti ilegálnemu obchodovaniu s pesticídmi, letecké aplikácie pesticídov, ako aj ďalšie oblasti ovplyvňujúce mieru rizika z používania pesticídov. Najnovšou témou sú digitálne technológie a ich využitie v precíznom poľnohospodárstve.

SR v oblasti pesticídov v OECD za posledné roky výrazne zvýšila svoju aktivitu, viditeľnosť a odborný kredit. O tom svedčí aj fakt, že sa pravidelne aktívne zapájame aj do práce **Siete OECD pre boj proti ilegálnemu obchodovaniu s pesticídmi (ONIP)**, ktorej vytvorenie SR dokonca v roku 2011 iniciovala. SR pravidelne prezentuje výsledky efektívnej súčinnosti štátnych orgánov, ktoré vyústili do úspešných záchytov ilegálnych pesticídov na ukrajinskej hranici. Tento fakt bol na poslednom zasadnutí siete 8. júna 2020 ocenený aj zástupcom Európolu.

Výzva na podávanie projektov na podporu agrárnej vedy a výskumu otvorená

Ako každý rok, Kooperatívny výskumný program OECD pre agrárnu vedu (CRP) spustil v apríli výzvu na podávanie žiadostí o kofinancovanie na **1) medzinárodné vedecké konferencie, 2) individuálne vedecké štipendiá na rok 2021 pre oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva, rybného a lesného hospodárstva. Výzva je otvorená do 10. septembra 2020.**

Vzhľadom na aktuálnu situáciu je tento rok dôraz kladený na podporu medzinárodného vedeckého výskumu v oblastiach priamo súvisiacich s výskumom Covid-19: napríklad choroby prenosné zo zvierat na človeka - zoonózy, je prenos choroby Covid-19 možný potravinovou cestou?, odolnosť potravinových systémov a riadenie rizika v poľnohospodárstve, zmena klímy, digitálne technológie, udržateľné poľnohospodárstvo, lesné a rybné hospodárstvo apod.

Dobrou správou je, že **od 1. januára 2021 sa do programu vracia Francúzsko**, ktoré má čo ponúknuť v oblasti poľnohospodárskej vedy a výskumu. Preto je aktuálna výzva otvorená už aj pre túto krajinu. Z praktického hľadiska to znamená nielen to, že Francúzsko sa môže uchádzať o príspevok z programu na ďalší rok, ale aj francúzski vedci môžu byť medzi pozvanými rečníkmi konferencií, ktoré sú plánované v inej členskej krajine programu.

Národní korešpondenti spolu so sekretariátom OECD, členmi byra a Vedeckej poradnej rady (SAB) diskutovali o situácii s koronakrízou, ktorá už má a ešte predpokladáme, že aj bude mať vplyv na medzinárodnú mobilitu vedeckých pracovníkov a konanie medzinárodných konferencií. Počas štyroch virtuálnych stretnutí v malých regionálnych skupinách si národní korešpondenti vzájomne vymenili aj skúsenosti s propagáciou programu vo vlastnej krajine.

Vzhľadom na pretrvávajúcu situáciu v súvislosti s pandemiou Covid-19 bude možné v roku 2021 z Programu OECD pre agrárnu vedu (CRP/OECD) získať podporu aj na medzinárodnú konferenciu organizovanú **virtuálnou formou**. Všetky podmienky výzvy zostávajú nezmenené, mení sa však forma, akou bude poskytnuté financovanie. Z dôvodu, že aktuálna výzva je už otvorená a niektoré subjekty už predložili svoje žiadosti, momentálne nie je možné tomuto novému faktoru prispôbiť online formuláre na predkladanie žiadostí. Z tohto dôvodu je potrebné vo formulári jasne uviesť, že ide o virtuálnu konferenciu. Tento fakt by mal byť následne zohľadnený aj v návrhu rozpočtu virtuálnej konferencie, ktorý bude potrebné na rozdiel od predchádzajúcich rokov predložiť. Povinnosťou zostáva aj predloženie zoznamu rečníkov z krajín CRP, pre ktorých by sa za normálnych okolností žiadalo financovanie z prostriedkov programu. Návrh rozpočtu virtuálnej konferencie je potrebné nahráť ako prílohu k predpísanej excelovskej tabuľke so zoznamom rečníkov.

SR v programe zastáva pozíciu podpredsedu byra a za posledné roky sa podarilo zvýšiť úspešnosť čerpania finančných zdrojov. Z tohto programu sa kofinancovala medzinárodná konferencia Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2015), konferencia Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra (2018) a štipendium vedeckého pracovníka Národného lesníckeho centra vo Zvolene (2019).

<http://www.oecd.org/agriculture/crp/>

DOPAD COVID-19 NA AGROPOTRAVINÁRSKY SEKTOR

Počas karanténnych mesiacov usporiadal Výbor OECD pre poľnohospodárstvo (COAG) dve **špeciálne online zasadnutia** (15. apríla a následne 9. júna) venované **dopadu pandémie na agropotravinárske sektory svojich členských krajín**. Tejto téme sa významne venovali všetky substantívne výbory (Výbor pre poľnohospodárstvo 28.-30. apríla 2020; Výbor pre rybárstvo 5.-7. mája 2020), Pracovná skupina pre poľnohospodárske politiky a trhy (APM), ako aj poľnohospodárske schémy OECD. Do určitej miery sa dopadom koronakrízy na agrosektor venujú obe vlajkové publikácie OECD (Monitoring aj Výhľad).

Ako odpoveď na pandémiu Covid-19 krajiny prijali množstvo krátkodobých opatrení pre oblasť svojich agropotravinárskych sektorov. Zamerané boli takmer všade výhradne na okamžité riešenie výziev so zásobovaním potravinami a jeho logistikou (hlavne na začiatku krízy), s výpadkom pracovnej sily v poľnohospodárskej prvovýrobe (chýbajúci sezónni pracovníci), ako aj na zabránenie panického nakupovania potravín. Hlavným cieľom agrozozortov v krajinách OECD bolo **zabrániť prehĺbeniu sanitárnej krízy do globálnej potravinovej krízy**, akú sme naposledy zažili v roku 2008. Členské krajiny žiadali OECD o posilnenie práce v oblasti odolnosti agropotravinových systémov, krízového riadenia v poľnohospodárstve, odbúravania prekážok v medzinárodnom obchode a lepšieho fungovania potravinového dodávateľského reťazca. Náročnú situáciu s pandémiou Covid-19 odporúča OECD využiť na zníženie podpôr s distorčným efektom na poľnohospodárske trhy a na presmerovanie obmedzených zdrojov na opatrenia, ktoré umožnia dosahovať lepšie výsledky pre sektor, ale aj pre spoločnosť celkovo. OECD takisto odporučila urýchlene odstrániť obmedzenia medzinárodného obchodu, ktoré boli na začiatku krízy zavedené z dôvodu pandémie.

<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-and-the-food-and-agriculture-sector-issues-and-policy-responses-a23f764b/>

AKO PANDÉMIA COVID-19 OVPLYVŇUJE POTRAVINOVÚ BEZPEČNOSŤ

Osivá poľnohospodárskych plodín sú základným vstupom do poľnohospodárskej prvovýrody. Zohrávajú kľúčovú úlohu pre naše potravinové systémy tým, že prispievajú k zabezpečeniu našej potravinovej bezpečnosti a výživy a podporujú živobytie poľnohospodárov. Osivársky priemysel je pritom plne globalizovaný a osivá počas celej fázy produkcie precestujú viaceré krajiny až kým sa dostanú k farmárovi. Ide o časovo citlivý produkt, ktorý je potrebné v stanovených obdobiach zasadiť a pozbierať. Výrazný vplyv na poľnohospodársku výrobu majú obmedzenia pohybu a výpadky pracovnej sily, hlavne chýbajúci sezónni pracovníci. Mesiace marec, apríl a máj sú pritom zásadné pre založenie novej úrody a vysiatie jarných plodín na severnej a jesenných na južnej pologuli. Reštrikčné opatrenia v oblasti pohybu a medzinárodnej dopravy prijaté vládami na ochranu svojho obyvateľstva

pred novým koronavírusom mali vplyv na produkciu, certifikáciu, distribúciu a ceny osív. Dodávateľské reťazce osivárskeho materiálu boli ovplyvnené zvýšenou cenou dopravy z dôvodu zásadných obmedzení v leteckej preprave, ako aj obmedzení na hraniciach kvôli prísnejším bezpečnostným opatreniam a nižšiemu počtu personálu. V závislosti od dĺžky trvania pandémie a opatrení na zabránenie šírenia Covid-19 sa môžu dopady na osivársky sektor a pridružené dodávateľské reťazce prejaviť v dlhodobom horizonte. Ešte výraznejšie môžu tento dopad pocítiť rozvojové krajiny, ktoré sú silno zasiahnuté ekonomickým a sanitárnym rozmerom krízy, pričom ich hospodárstva sú oveľa viac závislé na poľnohospodárstve.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132622-ahipnwhwhw&title=Policy-responses-to-COVID-19-in-the-seed-sector

RYBOLOV, AKVAKULTÚRA A COVID-19

Rybolov a akvakultúra sú zdrojom výživy pre milióny ľudí na svete a poskytujú príjmy pre 10% svetovej populácie. Pandémia nového koronavírusu silno zasiahla všetky stupne dodávateľského reťazca v rybnom hospodárstve a stala sa zdrojom rizika pre pracovné miesta, príjmy a potravinovú bezpečnosť. Odpovede vlád a rybného priemyslu sa musia zamerať na riešenie okamžitých hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré kríza sektoru spôsobila.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133642-r9ayjfw55e&title=Fisheries-aquaculture-and-COVID-19-Issues-and-Policy-Responses

»» Zdravotníctvo ««

OECD okamžite reagovala na analytické potreby krajín v súvislosti s vypuknutím pandémie Covid-19

OECD promptne zareagovala na rýchlo sa zhoršujúcu situáciu so šírením nového koronavírusu a sprístupnila databázu týkajúcu sa zdravotných systémov krajín „*OECD Health Data*“ – <https://data.oecd.org/health.htm>.

Množstvom analytických materiálov a údajov OECD po celý čas výrazne podporovala svoje členské štáty a prácu ich analytických útvarov, ktoré čelili bezprecedentnej situácii. Zdravotníctvo bola jedna z oblastí, v ktorých vzniklo najväčšie množstvo krátkych dokumentov (*policy briefs*) zameraných na riešenie situácie s pandemiou Covid-19. Zároveň sa táto téma okamžite „udomácnila“ na úrovni Rady OECD, na ktorej sekretariát pravidelne informoval veľvyslancov o nových dátach a možnostiach založených na dátach, ako zdravotnej kríze čo najlepšie čeliť. Doteraz menej nápadné oddelenie OECD pre zdravie významne vzrástlo na dôležitosť. Cieľom OECD bolo neustále vyhodnocovať situáciu a čo najefektívnejšie dopĺňať údaje a odporúčania, ktoré denne prinášala Svetová zdravotná organizácia (WHO), so súčasným zachovaním si pridanej hodnoty a komparatívnej výhody, ktorú má OECD hlavne v ekonomických analýzach sektorových výziev. V duchu boja proti Covid-19 sa nieslo aj virtuálne zasadnutie Výboru pre zdravie, ktoré sa konalo 11.-12. júna 2020 a množstvo tematických virtuálnych workshopov zameraných na podporu analytických útvarov členských štátov v nachádzaní riešení na akútnu situáciu a čo najlepšie pochopenie správania sa vírusu a možného vývinu pandémie.

Súbežne sa v oblasti zdravotníctva diskutovalo o prechode **projektu PaRIS** (meranie kvality zdravotnej starostlivosti na základe dotazníkov založených na spokojnosti pacientov) do ďalšej fázy.

Zdravotníctvo je pravdepodobne po ekonomike oblasť, pre ktorú OECD vyprodukovala asi najviac krátkych dokumentov (*policy papers*) na tému Covid-19. Pre ich množstvo uvádzame len niektoré z nich.

ODPOVEDE ZDRAVOTNÝCH SYSTÉMOV NA COVID-19 V KRAJINÁCH OECD

Zdravotné systémy čelia najväčšej globálnej pandemickej kríze za posledných sto rokov. Hlavný dôraz krátko dokumentu OECD je kladený na poskytovanie efektívnej zdravotnej starostlivosti a manažovanie tlaku, ktorým zdravotné systémy čelia z dôvodu pandémie.

[https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=119_119689-ud5comtf84&title=Beyond Containment:Health systems responses to COVID-19 in the OECD](https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=119_119689-ud5comtf84&title=Beyond%20Containment:Health%20systems%20responses%20to%20COVID-19%20in%20the%20OECD)

TESTOVANIE JE CESTA K UVOĽŇOVANIU KARANTÉNNYCH OPATRENÍ

Testovanie by malo byť súčasťou plánov na uvoľňovanie karanténnych opatrení a prípravy na možnú ďalšiu vlnu ochorenia Covid-19. Ak by došlo k uvoľneniu všetkých opatrení zavedených na obmedzenie pohybu obyvateľstva, kým nie je k dispozícii vakcína alebo účinná liečba a bez toho, aby boli zavedené iné opatrenia na zabránenie vzniku nových nákaz, miera nákazy môže opäť rapídne poskočiť. Rýchle potlačenie nákazy si vyžaduje v prvom rade zvýšenie testovania, identifikáciu nakazených a ich kontaktov. Vzhľadom na to, že zatiaľ len relatívne málo ľudí si ochorením prešlo, molekulárne diagnostické testy (PCR) by mali byť do veľkej miery dopĺňané serologickým testovaním. Potrebné je zvyšovať kapacitu a zdroje na zdravotnú starostlivosť, lepšie pochopiť samotný vírus a jeho správanie a výrazne zvýšiť informovanosť ľudí o premorenosti populácie. Rovnako tak nájsť rovnováhu medzi zásahom do súkromia ľudí, záujmov verejného zdravia a bezpečnosti.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=129_129658-l62d7lr66u&title=Testing-for-COVID-19-A-way-to-lift-confinement-restrictions

LIEČBA A VAKCÍNA PROTI COVID-19 – POTREBA KOORDINOVANÉHO VÝSKUMU A VÝVOJA, VÝROBY A DOSTUPNOSTI LIEČBY

Dokument OECD pojednáva o politikách potrebných na zabezpečenie spravodlivej a univerzálnej dostupnosti liečby a prístupu k budúcej vakcíne pre všetkých, ktorí to potrebujú. Hovorí takisto o potrebe koordinovaného medzinárodného výskumu a vývoja v záujme ich vynájdenia.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133372-v717pcul4c&title=Treatments-and-a-vaccine-for-COVID-19-the-need-for-coordinating-policies-on-RD-manufacturing-and-access

MIGRÁCIA ZDRAVOTNÍCKEHO PERSONÁLU A BOJ PROTI COVID-19

OECD sa v tomto krátkom dokumente zameriava na príspevok migrujúcej zdravotnej pracovnej sily, lekárov a sestier, v rámci zdravotných systémov v krajinách OECD a na to, ako sa členské štáty prispôsobili uznávaniu zahraničnej kvalifikácie v záujme mobilizovania dodatočnej zdravotníckej pracovnej sily počas krízy. Podčiarkuje aj potenciálny vplyv pandémie na krajiny pôvodu takéhoto migrujúceho personálu, z ktorých podaktoré čelili vážnemu nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily už pred koronakrízou. Venuje sa takisto potrebe globálnej odpovede na nedostatok pracovníkov v zdravotníctve.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132856-kmg6jh3kvd&title=Contribution-of-migrant-doctors-and-nurses-to-tackling-COVID-19-crisis-in-OECD-countries

GLOBÁLNE HODNOTOVÉ REŤAZCE A VÝROBA OCHRANNÝCH RÚŠOK

Hlavnou témou tohto dokumentu OECD sú globálne hodnotové reťazce pre výrobu chirurgických rúšok a respirátorov N95 v kontexte koronakrízy. Venuje sa analýze príčin nedostatku základných zdravotníckych ochranných pomôcok hlavne zo začiatku pandémie a prináša námety možností v krátkodobom a dlhodobom horizonte, so zameraním predovšetkým na úlohu medzinárodného obchodu a investičnej politiky.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132616-14i0j8ci1q&title=The-Face-Mask-Global-Value-Chain-in-the-COVID-19-Outbreak-Evidence-and-Policy-Lessons

»» Doprava ««

Nové krajiny v ITF

Brazília získala štatút **pozorovateľa v ITF**, ktorý vstúpil právne do platnosti 16. júla 2020 a platí na dva roky s možnosťou obnovenia. ITF sa po ukončení schvaľovacej procedúry rozšíri aj o nové členské štáty, ktorými sa stanú **Uzbekistan a Mongolsko**.

Ročný odklad pre samit ministrov dopravy

Na zasadnutí Riadiaceho výboru pre dopravu (TMB), ktoré sa konalo 29. júna 2020 virtuálnou formou, sekretariát ITF a írské predsedníctvo informovali o nevyhnutnosti kvôli aktuálnej kríze a pretrvávajúcich problémoch v medzinárodnej doprave **odložiť výročný samit ministrov dopravy v Lipsku na 26.-28. mája 2021**. Téma samitu zostáva nezmenená: „**Dopravné inovácie pre udržateľný rozvoj**“. Uvažuje sa však o konaní **neformálneho okrúhleho stola ministrov dopravy v decembri 2020** (pravdepodobne podľa vzoru OECD). Témou virtuálneho rokovania ministrov dopravy by mal byť **dopad pandémie Covid-19 na sektor dopravy**.

Írske predsedníctvo získalo mandát pokračovať vo výkone predsedníctva a prípravy samitu v Lipsku v roku 2021. V súlade s ročným posunom sa posúvajú aj nadchádzajúce predsedníctva: Maroka na 2022 a Spojeného kráľovstva na 2023.

Potreba flexibilne prijímať rozhodnutia

Vzhľadom na bezprecedentnú situáciu súvisiacu s pandemiou Covid-19 ITF diskutuje so svojimi členskými krajinami o prispôbení Všeobecných podmienok (*General Rules and Budget*) na vzniknutú situáciu v záujme **zabezpečenia dostatočnej flexibility v oblasti prijímania rozhodnutí**. Na tento účel ITF organizuje sériu virtuálnych workshopov, z ktorých prvý sa uskutočnil 20. júla 2020 a zameraný bol na výklad existujúcej právnej základne ITF od začiatku jeho existencie ešte ako Európskej konferencie ministrov dopravy (CEMT) až do súčasnosti.

Brexit ovplyvňuje rokovania o multilaterálnom systéme dopravných kvót

Pracovná skupina ITF pre cestnú dopravu (GRT) sa v súčasnosti pokúša dosiahnuť dohodu v oblasti **multilaterálnych kvót pre medzinárodnú cestnú nákladnú dopravu** vzhľadom na zmenu štatútu Spojeného kráľovstva na non-EÚ, t.j. tretiu krajinu. Tomuto faktoru je potrebné prispôbiť aj systém dopravných licencií CEMT (Európska konferencia ministrov dopravy) a pripraviť sa na situáciu po skončení prechodného obdobia, keď už nebudú mať prevádzkovatelia cestnej dopravy so sídlom v Spojenom kráľovstve licenciu Spoločenstva. V prípade nedohody na úrovni EÚ bude medzinárodná nákladná doprava fungovať na základe multilaterálnych kvót ITF. Rokovania na úrovni EÚ stále pokračujú. Súbežne prebieha séria rokovaní ITF, a to v záujme toho, aby sa členské štáty pripravili na tento vývoj. Rokovania na úrovni ITF však komplikuje pravidlo, podľa ktorého je na dohodu potrebné dosiahnuť *jednomyselný súhlas (unanimity)* všetkých zmluvných strán CEMT. Z logistických dôvodov je rozhodnutie potrebné prijať najlepšie už v septembri.

Medzivládna organizácia Európska konferencia ministrov dopravy (CEMT) vznikla v roku 1953. Jej cieľom bolo zjednotiť vykonávanie medzinárodnej vnútrozemskej dopravy a integrovať príslušné trhy. Prijatím Dublinskej deklarácie v roku 2006 sa CEMT transformovala na Medzinárodné dopravné fórum. Základom ITF je teda skupina európskych krajín. Multilaterálne kvóty prepravných povolení boli zavedené v roku 1974. SR je členom CEMT aj ITF. V oboch SR zastupuje Ministerstvo dopravy a výstavby.

Covid-19 Transport Briefs

Medzinárodné dopravné fórum (ITF) vypracovalo takisto veľké množstvo krátkych analytických dokumentov, ktoré majú za účel pomôcť jej členským štátom zvládnuť aspekty koronakrízy ovplyvňujúce dopravu a dopravné systémy. Na webovej stránke ITF sa dá nájsť odkaz na súbor opatrení pre cestnú nákladnú dopravu a prepravu pasažierov, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ a preklikáť sa dá aj k opatreniam podľa jednotlivých členských krajín, vrátane SR. ITF ponúka svoje analýzy na **Covid-19 Hube**:

<https://www.itf-oecd.org/covid-19>

<https://www.itf-oecd.org/covid-19-road-group>

<https://www.itf-oecd.org/member-countries>

OPATRENAMI SME ZABRÁNILI VÍRUSU CESTOVAŤ

Generálny tajomník ITF Young Tae Kim vo svojom tlačovom vyhlásení v úvodnej fáze koronakrízy hovoril o opatreniach v doprave, ktoré zabránili cestovaniu vírusu Covid-19 svetom v čase, keď svet zostal takmer nehybný. Sektor dopravy sa ocitol v bezprecedentnej situácii a kríze sa prispôbil zmenou paradigmy. Počas karanténnych mesiacov sa zlepšili environmentálne ukazovatele znečistenia z dopravy a znížila sa úmrtnosť na cestách. Z dlhodobého hľadiska musia sektory, akými sú energetika, obchod, cestovný ruch, urbanizácia a doprava pri obnovovaní ekonomiky spolupracovať.

DRONY V ČASE KORONAKRÍZY

Podľa správy ITF slúžia drony v čase koronakrízy najmä na dezinfekciu prostredia, prenos vzoriek a dohlád nad dodržiavaním karanténnych opatrení, čo postupne začína meniť postoj obyvateľstva k využívaniu dronov a má vplyv aj na ich reguláciu.

<https://www.itf-oecd.org/drones-era-coronavirus>

»» Regionálny rozvoj ««

Regionálny týždeň OECD

„Regionálny týždeň OECD“ sa tento rok konal netradične virtuálne. Počas neho sa uskutočnili zasadnutia všetkých pracovných skupín, ako aj nosného Výboru pre politiku regionálneho rozvoja (22.-23. apríla 2020). Okrem bežnej agendy súvisiacej hlavne s prípravou nového rozpočtového biénia na roky 2021-2022 a mandátov pracovných orgánov, počas všetkých zasadnutí výrazne rezonovala prebiehajúca koronakríza.

Pandémia **regióny zasiahla veľmi asymetricky**. Oveľa výraznejšie boli/sú zasiahnuté regióny s vysokou hustotou obyvateľstva. Naopak, nízka hustota zaľudnenia vo vidieckych oblastiach sa ukázala ako výhoda. Podľa analýz OECD, **kríza ešte viac prehĺbi disparity medzi regiónmi**. Ukázali sa obrovské regionálne nerovnosti v zdravotných systémoch a zdravotných službách. Vo vidieckych oblastiach bolo výrazne zasiahnuté poľnohospodárstvo. Popri tom všetkom netreba zabúdať na stále pretrvávajúce environmentálne výzvy, ktorým stále čelíme a ktorých riešenie by nemalo ísť do ústrania kvôli aktuálnej koronakríze.

MANAŽOVANIE KORONAKRÍZY NAPRIEČ ÚROVŇAMI SPRÁVY ŠTÁTU

Regióny OECD sú pandémiou Covid-19 postihnuté veľmi nerovnomerne. Pandémiou sú výrazne viac postihnuté regióny s vysokou hustotou osídlenia (Lombardia, Madrid, New York/Bronx a ďalšie). Epicentrom krízy sú predovšetkým mestá, kým vzdialenejšie vidiecke oblasti sú sanitárnym rozmerom krízy postihnuté menej alebo niektoré vôbec. V dokumente OECD prináša hĺbkový pohľad na sanitárny, sociálny, hospodársky a fiškálny dopad krízy. Poskytuje príklady dobrej praxe zo všetkých členských krajín OECD na pomoc znižovania dopadu krízy na regióny, jej implikácie na viacúrovňové riadenie krajiny, financie a verejné investície na úrovni regiónov, ako aj námety pre tvorcov politík, ako budovať odolnejšie regióny.

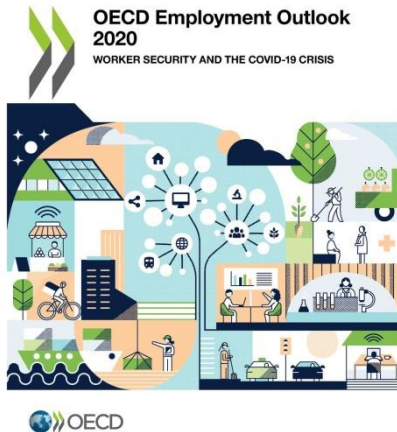
https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=128_128287-5agkkojaa&title=The-territorial-impact-of-covid-19-managing-the-crisis-across-levels-of-government

DOPADY KORONAKRÍZY NA ROZVOJ VIDIEKA

Dokument sa sústreďuje na implikácie koronakrízy na rozvoj vidieka a ponúka politické odpovede, ktoré uplatnili členské štáty OECD. V prvom rade sa zameriava na ekonomické dopady na vidiecke regióny, pričom pomáha identifikovať aj príležitosti, ktoré koronakríza môže ponúknuť. Medzi takéto patria napríklad: možnosť zlepšenia digitálnej infraštruktúry pre vidiek; transformácia malých a stredných podnikov na vidieku a ich prispôbenie sa krízovej situácii odstránením nízkeho technologického progresu, ktoré niektoré dosahujú; domáci cestovný ruch ako príležitosť pre vidiecke regióny; celková zmena fungovania cestovného ruchu; zlepšenie konektivity a infraštruktúry vidieckych oblastí; zmena investovania do ľudského kapitálu a vzdelávania; zlepšenie fungovania potravinového dodávateľského reťazca; solidarita v oblasti finančných kapacít určených pre odpoveď regiónov na krízu a ďalšie.

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=134_134479-8kq0i6epcq&title=Policy-Implications-of-Coronavirus-Crisis-for-Rural-Development

»» Zamestnanosť a sociálne veci ««

Zdroj: OECD

Výhľad OECD pre zamestnanosť

OECD publikovalo dňa 7.7.2020 38. vydanie publikácie Výhľad OECD pre zamestnanosť za rok 2020. Správa je publikovaná v OECD každoročne a obsahuje štatistiky a syntézu politík a verejných opatrení v krajinách OECD v oblastiach zamestnanosti, trhu práce, sociálneho zabezpečenia, samostatnej zárobkovej činnosti, kvalifikácií a odborného vzdelávania. Ročník 2020 nesie podtitul „istoty pracovníkov v kontexte krízy Covid-19“ a jeho snahou je analyzovať situáciu na trhu práce vyvolanú epidémiou Covid-19 a nadväzujúcim obmedzením ekonomickej aktivity.

Publikácia pozostáva z **piatich tematických kapitol**. V **prvej kapitole** („Od zdravotnej krízy ku kríze zamestnanosti“) sa prezentujú núdzové opatrenia v oblasti udržateľnosti pracovného miesta, bezpečnosti práce, sociálneho zabezpečenia, a analyzujú sa perspektívy pre zmeny uplatňovania týchto opatrení po skončení obmedzovania ekonomickej a pracovnej aktivity. **Druhá**

kapitola („Dávky v nezamestnanosti a neštandardné formy závislej pracovnej činnosti“) skúma faktory, ktoré podmieňujú voľbu medzi stimulovaním samostatnej zárobkovej činnosti a medzi istotou príjmu resp. sociálnym zabezpečením. **Tretia kapitola** („Najnovšie trendy v právnych predpisoch v oblasti ochrany zamestnanosti“) porovnáva legislatívu v oblasti ochrany zamestnanosti v jednotlivých krajinách OECD a zameriava sa na hromadné prepúšťanie a na nespravodlivé prepúšťanie. **Štvrtá kapitola** („Čo sa deje s pracovníkmi so strednou kvalifikáciou?“) opisuje polarizáciu pracovných miest a prepúšťanie pracovníkov so strednou kvalifikáciou. **Záverčná časť** („Hladké prechody na meniacom sa trhu: vyhliadky absolventov odborného vzdelávania a prípravy“) skúma meniace sa perspektívy absolventov stredných škôl s odborným vzdelaním a prípravou na trhu práce, ktoré sú zasiahnuté znižovaním počtu pracovných miest vyžadujúcich si strednú kvalifikáciu.

Publikácia posudzuje stav zamestnanosti a trhu práce k máju 2020, kedy bolo dosiahnuté dno ekonomickej a pracovnej aktivity za posledných dvadsať rokov. Dopyt po práci meraný počtom odpracovaných hodín vo vybraných krajinách OECD bol v máji 2020 o približne 12,2% nižší než v roku 2019. Prijímanie nových zamestnancov a objednávanie pracovných výkonov od tretích strán bolo pozastavené a bol znížený počet odpracovaných hodín zamestnancov prostredníctvom dotovaných schém na zachovanie pracovného miesta. OECD predpokladá postupné kontinuálne zotavovanie zamestnanosti, avšak úplný návrat k úrovni zamestnanosti z roku 2019 sa neočakáva skôr než v roku 2022.

Spomedzi zraniteľných skupín osôb mala kríza dopad najmä na najchudobnejších ľudí a ich postavenie na trhu práce. Zhoršila sa zamestnanosť mladých ľudí a najmä absolventov škôl a vzdelávacích programov, ktorí majú v najbližšom období slabé šance zamestnať sa alebo absolvovať stáž. Zatvorenie jasli, materských škôl a škôl a celkový nárast opatrovateľskej povinnosti mal v mnohých krajinách za následok pokles zamestnanosti u žien.

Viaceré krajiny uľahčili prechod pracovníkov k práci na diaľku. OECD odhaduje, že 30% pracovných výkonov bolo počas epidémie vykonaných formou práce na diaľku. Sprísnila sa regulácia prepúšťania a zjednodušilo sa prijímanie nových pracovníkov alebo obnovovanie dočasných zmlúv. Krajiny riešili potreby pracujúcich rodičov starajúcich sa o svoje deti prijatím nových opatrení. **Pri uvoľňovaní obmedzení hospodárskej aktivity si krajiny za svoje priority stanovili bezpečnosť pracovníkov a zabezpečenie primeranej ochrany príjmov a podpory zamestnanosti.** OECD odporúča naďalej pokračovať v riešení limitovaného prístupu pracovníkov v neštandardných formách zamestnania k sociálnym transferom, ktoré by im poskytli určitú formu ochrany v nezamestnanosti.

Autori publikácie sa ďalej venujú **dvom epidemiologickým scenárom** pre nasledujúcich 18 mesiacov: (1) vírus bude naďalej ustupovať a zostane pod kontrolou alebo (2) druhá vlna rýchleho šírenia nákazy prepukne neskôr

v roku 2020. OECD predpokladá, že nezamestnanosť vo všetkých členských krajinách OECD do konca roku 2020 stúpne v priemere na úroveň 9,4% (z 5,3% na konci roka 2019). Ak by prepukla druhá vlna pandémie na konci roka 2020 by sa miera nezamestnanosti ešte zvýšila na 12,6%. Miera nezamestnanosti zostane na maximálnej úrovni zaznamenatej počas globálnej finančnej krízy (alebo nad touto úrovňou) a do konca roku 2021 dosiahne 7,7% v prípade naplnenia prvého scenára (a 8,9% v prípade prepuknutia druhej vlny). Približne polovica všetkých pracovníkov je zamestnaná na pozícii spojenej so značnými fyzickými interakciami, a preto čelí riziku nákazy. OECD v tejto súvislosti apeluje na dôležitosť presadzovania prísnych štandardov BOZP zo strany orgánov verejnej moci a/alebo sociálnych partnerov. Pre vyhnutie sa druhej vlne epidémie sa odporúča dôsledne implementovať režimy testovania, vyhľadávania kontaktov a pozorovania (režimy „T-T-T“) a dodržiavať sociálny odstup.

Vo vzťahu k absolventom odborného vzdelávania a prípravy na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania OECD odporúča predovšetkým anticipovať potrebu zmeny vzdelávacích obsahov tak, aby rešpektovali usmernenia zo strany sociálnych partnerov a umožňovali absolventom plynule prejsť do relevantného vysokoškolského vzdelávania. Polarizácia pracovných miest je spôsobená vo väčšine prípadov poklesom prijímania mladých pracovníkov na pracovné miesta so strednou kvalifikáciou a zotrvávaním starších pracovníkov na týchto pozíciách.

Ďalšie informácie o publikácii je možné získať online na https://www.oecd-ilibrary.org/employment/oecd-employment-outlook_19991266

Analýzy dopadov krízy Covid-19 na zamestnanosť a trh práce

Nad rámec podrobných analýz OECD publikovaných v novom vydaní Výhľadu OECD pre zamestnanosť organizácia spracovala tematické podklady na nasledujúce témy:

Štátne služby zamestnanosti v prednej línii pomoci pre trh práce počas krízy Covid-19 (<http://oe.cd/il/covid19briefPES>). Materiál sa zaoberá kritickými funkciami služieb zamestnanosti v oblasti poskytovania informácií a poradenstva pre uchádzačov o zamestnanie, individuálnej rekvalifikácie, motivačných a iných dávok a v oblasti podpory pracovnej mobility medzi regiónmi nerovnomerne postihnutými nárastom nezamestnanosti. Analyzuje prioritizáciu jednotlivých funkcií služieb zamestnanosti za účelom ochrany pracovných miest a ponuky práce, zdravotnej bezpečnosti pracovnej sily, digitalizáciou vybraných služieb a anticipáciou nových potrieb uchádzačov o zamestnanie.

Súčasná a budúca rola sociálnej ekonomiky (<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/social-economy-and-the-covid-19-crisis-current-and-future-roles-f904b89f/>). Sociálne podniky sú v materiáli posudzované najmä ako organizácie umožňujúce mobilizovať pracovné sily na miestnej úrovni pri riešení dôležitých sociálnych alebo environmentálnych problémov v čase krízy, ktoré môžu v rôznej miere implementovať štátnu pomoc do zasiahnutých oblastí. Pri vhodnom právnom a finančnom usporiadaní môžu tieto organizácie rozširovať dosah štátnych služieb zamestnanosti a sociálnych služieb, zvýšiť občiansku participáciu na implementovaní týchto služieb a byť zdrojom želaných inovácií. V niektorých krajinách sú tiež podstatným zdrojom zamestnanosti.

Výrazné štruktúrne nedostatky OECD identifikuje v sektore dlhodobej opatrovateľskej starostlivosti (<http://oe.cd/il/covid19brieflfc>). Demografické zmeny vyžadujú, aby počet pracovných síl v tomto odvetví najbližších 20 rokov rástol o viac ako 2% ročne, pričom sa očakáva dodatočná potreba investícií do kvality a udržateľnosti pracovných podmienok, zručností opatrovateľov, materiálneho a technologického vybavenia a lepšej integrácie so špecializovanými zdravotníckymi službami. OECD upozorňuje na prevalenciu neštandardných foriem zamestnania v tomto odvetví a na medzery v štatistických informáciách o stave a potrebách tohto odvetvia.

Ďalšie materiály zverejnené na <https://www.oecd.org/coronavirus/en/policy-responses> v príslušnej sekcii sa v stručnosti zaoberajú meraním vplyvov zavádzania teleprezenčných pracovných postupov na produktivitu pracovného procesu, verejné výdavky na karanténizáciu obyvateľstva a na odlišnosť perspektívy zachovania rôznych foriem pracovného vzťahu.

OECD aktualizovala svoju databázu o distribúcii príjmov (<http://www.oecd.org/social/income-distribution-database.htm>) o štatistiky za rok 2017 a spustila súvisiaci online prieskum, ktorého cieľom je zmapovať priority rôznych príjmových skupín obyvateľstva v oblasti sociálnej pomoci (<https://www.oecd.org/statistics/compare-your-income.htm>).

Analýzy sociálnych dopadov krízy Covid-19

V podmienkach včasnej a komplexnej reakcie verejného zdravotníctva na vznikajúcu krízu bol zatiaľ najviditeľnejším sociálnym dopadom v krajinách OECD výpadok osobných príjmov. Efektívne sociálne zabezpečenie a aktivovanie opatrení na ochranu pracovného miesta prispeli k minimalizovaniu tohto dopadu u väčšiny obyvateľov, avšak z podstaty fungovania týchto nástrojov existujú viaceré skupiny obyvateľstva z rozličných hľadísk (demografického, územného, profesijného atď.), ktorým automatické opatrenia výpadku osobných príjmov neboli schopné zabrániť. Tieto skupiny obyvateľstva sa počas útlmu hospodárskej aktivity museli spoliehať na dávky v hmotnej núdzi a prípadné ďalšie mimoriadne sociálne transfery s podobnou funkciou. Schopnosťou týchto opatrení ochraňovať ľudské živobytie sa zaoberá materiál OECD o medzerách v pokrytí sociálnej záchranej siete (<http://oe.cd/il/covid19briefsupport>). Okrem iného sa venuje schopnosti ľudí zavčas čerpať plnenia z týchto nástrojov a otázkam toho, v ktorých prípadoch je rozširovanie sociálnej záchranej siete vhodnejšie než zavádzanie núdzových opatrení. Ďalšia analýza OECD (<http://oe.cd/il/covid19briefsick>) sa zaoberá úlohou nemocenského poistenia pri implementovaní karanténnych opatrení. Plnenia a procesy spojené s týmito poistením boli prospešné pri riešení zdravotnej krízy v niekoľkých dimenziách, nakoľko motivovali predvídateľnú a ľahšie vykazovateľnú organizáciu individuálnej karantény, nešírenie nákazy v pracovnom prostredí a limitovali riziko prepúšťania ohrozených osôb.

V materiáli Ochrana ľudí a spoločenských opatrení počas krízy Covid-19 (<http://oe.cd/il/covid19briefsocieties>) sa OECD venuje odhadu vplyvov sociálnych nerovností na pokles blahobytu obyvateľov a na efektívnosť verejných opatrení usilujúcich sa o predchádzanie tomuto poklesu. Zaoberá sa nielen materiálmi faktormi ako nerovnomerný nárast pracovnej záťaže v strategických alebo krízou exponovaných odvetviach, preľudnenie ľudských sídel a znečistenie životného prostredia, ale aj psychosociálnymi faktormi ako dôvera občanov vo verejné inštitúcie či osamotenosť starších ľudí. Rodové hľadisko týchto faktorov OECD analyzuje v materiáli „Ženy v centre boja proti kríze Covid-19“ (<http://oe.cd/il/covid19briefgender>). Vo väčšine krajín tvoria ženy väčšinu pracovnej sily v zdravotníctve a opatrovateľstve a zároveň sú spoločenskými silami častejšie vedené k dobrovoľnej nezamestnanosti za účelom plnenia opatrovateľskej povinnosti vo svojej rodine. Okrem toho sú však v niektorých krajinách OECD ženy nadproporcionálne zamestnané v odvetviach maloobchodu a cestovného ruchu, v ktorých sa očakáva pokles zamestnanosti.

V rámci sociálnych dopadov krízy Covid-19 na deti (<https://oe.cd/il/covid19briefchildren>) sa analyzuje najmä očakávaný nárast prevalence detskej chudoby a hľadajú sa možné riešenia na riziká týkajúce sa detí s rôznymi formami postihnutia, obetí rôznych foriem násillia a šikanovania, detí žijúcich v domácnosti s jediným rodičom alebo detí imigrantov

Osobitný materiál je venovaný téme udržateľnosti bývania a trhových síl na trhu s nehnuteľnosťami počas krízy (https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135322-lju8yj5sib), ktorý upozorňuje na úzku prepojenosť medzi núdzovou reguláciou cien nájmov alebo financovania bývania a medzi pracovnou, podnikateľskou a investičnou aktivitou v odvetví stavebníctva. Prezентuje argumentáciu v prospech verejných investícií do sociálne a environmentálne udržateľného bývania.

»» Vzdelávanie a školstvo ««

Analýzy vybraných dopadov krízy Covid-19 na školstvo a sektor vzdelávania

OECD na svojom repozitári analýz a štúdií k dopadom krízy publikovala niekoľko analytických materiálov zaoberajúcich sa priamymi dopadmi pandémie a tiež štruktúrnymi javmi z nich vyplývajúcimi na školách a všeobecne v sektore vzdelávania a zručností. Tieto materiály čerpajú z pravidelných prieskumov vzdelávacích systémov v členských krajinách OECD a participujúcich krajinách, ktoré poskytujú nielen informácie o vzdelávacej výkonnosti, ale aj o podmienkach vzdelávacieho procesu, kompetenciách a vybavenosti učiteľov a škôl a o rôznych demografických a psycho-sociálnych charakteristikách žiakov. Zároveň sú však obohatené o výsledky prieskumu medzi tvorcami politik o núdzových opatreniach prijatých počas epidémie, na ktorom sa v rôznej miere zúčastnilo 59 krajín. Stručné informácie o opatreniach konkrétnych krajín OECD publikovala online na <http://www.oecd.org/education/coronavirus-education-country-notes.htm>.

Odhaduje sa, že **obmedzenie prezenčnej formy vzdelávania z dôvodu verejno-zdravotníckych opatrení sa priamo dotklo asi štvrtiny obyvateľov planéty**, a to najmä žiakov povinnej školskej dochádzky, žiakov a študentov na vyšších stupňoch vzdelávania, ale aj rodičov, ktorí museli prebrať, v spolupráci na diaľku s učiteľmi, čiastočnú zodpovednosť za výučbu svojich detí. Približne polovica žiakov pocítila čiastočný výpadok výučby najmä v podobe konkrétnych predmetov alebo oblastí, ktoré sa dočasne prestali vyučovať z pedagogických, materiálnych alebo iných príčin. Skutočný dopad vynechania výučby je pravdepodobne o polovicu väčší než počet vymazaných vyučovacích hodín, pretože je potrebné zohľadniť aj čas potrebný na opakovanie už odučeného materiálu.

Hlavným predmetom záujmu vzdelávacích politik bolo zabezpečenie continuity vzdelávania žiakov a študentov v praktických podmienkach zdravotníckej, technologickej a finančnej situácie a z nich vyplývajúcich obmedzení. Pracovná **štúdia o implementácii strategických zmien v školstve** (<https://doi.org/10.1787/19939019>) dokumentuje rôznorodý prístup a improvizáciu krajín pri prvotných opatreniach a zhrňuje mechanizmy založené na znalostných postupoch a koordinácii, ktoré by mali byť uplatňované v rámci dlhodobej adaptácie vzdelávacích systémov na vyvolané zmeny. Zdôrazňujú sa pritom kontextuálne faktory, kompetencie rôznych zainteresovaných strán, vedecké vyhodnocovanie vplyvov a procesné otázky manažmentu zmien.

Výrazná pozornosť bola venovaná **optimalizovaniu pedagogických postupov a rozsahu učiva s cieľom minimalizovať výpadok v skutočnom vzdelaní žiakov** (<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/education-and-covid-19-focusing-on-the-long-term-impact-of-school-closures-2cea926e/>).

Vo všeobecnosti sa krátkodobý výpadok vzdelávacej výkonnosti spája s výpadkom výučby konkrétnych predmetov, zatiaľ čo jej dlhodobý výpadok môže byť spôsobený nesprávnym nastavením intenzity výučby. Intenzita výučby musí zohľadňovať dostupnosť pedagóga pre individuálne potreby žiaka, ako aj technologickú vybavenosť žiakov a učiteľov.

Zásadné riziká sú pozorované v programoch odborného a duálneho vzdelávania z dôvodu nižšej virtualizovateľnosti, a v špeciálnych pedagogických inštitúciách zameraných na rizikové skupiny žiakov, ktorých poslaním je zabrániť hysteréze dlhodobo nezamestnaných mladých ľudí bez postačujúceho vzdelania. Tradičné školské vzdelávanie má žiakom poskytovať okrem pedagogických služieb aj ďalšie prínosy sociálneho charakteru, ako napr. osobný záujem o vzdelanie a odbornosť, ako aj realizáciu dobrých osobných a sociálnych návykov v spoločenskom prostredí. Je žiaduce, aby v procese adaptácie výučby boli tieto prínosy pre žiakov zachované.

Ďalší materiál (<https://doi.org/10.1787/f53e2177-en>) sa zaoberá možnými riešeniami pre digitálnu organizáciu predmetových skúšok na vysokých školách.

Zaujímavá prípadová štúdia z prostredia digitálnej platformy ponuky práce (<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/skill-measures-to-mobilise-the-workforce-during-the-covid-19-crisis-afd33a65/>) sa zaoberá **analýzou rekvalifikačných perspektív počas epidémie Covid-19 vo vybraných anglicky hovoriacich krajinách** (Austrália, Kanada, Nový Zéland, USA, Veľká Británia). V štúdiu sa dokumentuje prepojenosť medzi novými pracovnými ponukami v epidémii zaťažených odvetviach, zručnosťami nezamestnaných ľudí a rôznymi programami na zvýšenie odbornosti alebo podpory prechodu do nového zamestnania.

V spolupráci s harvardskou pedagogickou fakultou OECD tiež publikovala **publikáciu o rušivých dopadoch pandémie na vzdelávanie a o adaptáciách v oblasti výučby** („*Schooling disrupted, schooling rethought: How the Covid-19 pandemic is changing education*“, online na https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133390-1rtuknc0hi). Publikácia sa okrem iného zaoberá rušivými zmenami v odvetví vzdelávania so širším ohľadom na sociálnu dimenziu, otázkami financovania a dostupnosti, technologickými predpokladmi a inováciami, revíziou vzdelávacích obsahov, profesijným rozvojom učiteľov, vyvodzovaním poučení z prvej vlny epidémie v pedagogickej i zdravotnej oblasti a manažmentom zmien vo vzdelávacích inštitúciách.

»» Rozvojová spolupráca ««

Predbežné štatistiky oficiálnej rozvojovej pomoci za rok 2019 a prognóza na rok 2020

Podľa štatistík Výboru OECD pre rozvojovú pomoc, ktorý sa zodpovedá za monitorovanie zvýhodnenej oficiálnej rozvojovej pomoci (ďalej len ODA) poskytovanej rozvojovým krajinám, **vynaložili donorské krajiny v roku 2019 na ODA spolu 153 miliárd dolárov, resp. v priemere 0,3% svojho národného dôchodku**. ODA do najmenej rozvinutých krajín i do krajín postihnutých bezpečnostnou nestabilitou pomaly vzrastá, avšak tento nárast sa do veľkej miery vysvetľuje nárastom návratnej pomoci často implementovanej prostredníctvom súkromného sektora. Podiel ODA smerovanej do sektorov zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia dlhodobo zaznamenáva mierny pokles.

U šiestich poskytovateľov ODA bol zaznamenaný medziročný pokles poskytnutej pomoci o viac ako 3 percentuálne body: Poľsko, Portugalsko, Švédsko, Holandsko, Slovenská republika a inštitúcie EÚ. Filantropické nadácie vykázali ODA za rok 2019 s grantovým ekvivalentom na úrovni 7,8 miliárd dolárov, čo predstavuje približne 5% objemu ODA z verejných zdrojov. **Štatistiky a komentované profily o jednotlivých poskytovateľoch medzinárodnej rozvojovej spolupráce** sú zverejnené **online** na <https://www.oecd.org/dac/development-cooperation-report/#profiles>. Na jeseň 2020 budú tieto štatistiky podliehať finálnej revízii a kontrole a v novembri 2020 sa stanú súčasťou výročnej Správy OECD o rozvojovej spolupráci. Táto publikácia bude tiež obsahovať dve analytické kapitoly o predbežných reakciách národných systémov ODA na účinky krízy Covid-19 a na meniace sa podmienky pre dosahovanie medzinárodných rozvojových cieľov.

Historické trendy nasvedčujú tomu, že ODA je spomedzi všetkých rozvojových finančných tokov najmenej elastická voči hospodárskym šokom a vo veľkej miere sa riadi dlhodobými medzinárodnými záväzkami. Ak by však bol naplnený predpoklad, že donorské krajiny zachovávajú relatívny podiel ODA na svojom národnom dôchodku resp. na štátnom rozpočte, môže nastať celosvetový prepád objemu ODA o približne 14 miliárd dolárov. Niekoľko krajín sa však zaviazalo, že zachová absolútny objem programovateľnej ODA a ďalšie očakávania v tejto oblasti sa upresnia až po vyjasnení dopadov krízy Covid-19 na štátne rozpočty.

Vplyv pandémie Covid-19 na medzinárodnú rozvojovú spoluprácu

Pandémia ochorenia Covid-19 vyvolala rozsiahlu a angažovanú odpoveď od medzinárodného spoločenstva poskytovateľov rozvojovej spolupráce. Oslabenie hospodárskej aktivity vrátane medzinárodného obchodu a cestovného ruchu, záťaž na systémy zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia a kaskáda výpadkov v medzinárodných zásobovateľských sieťach budú mať rozsiahly vplyv na rozvojové krajiny. Najväčšia obava OECD spočíva v **očakávanom poklese priamych zahraničných investícií do rozvojových krajín v objeme pravdepodobne okolo 700 miliárd USD za rok 2020 a podobne i za nasledujúce roky. Odhaduje sa, že asi 50 miliónov ľudí sa vo svete prepadne pod medzinárodne stanovený prah absolútnej chudoby a asi 275 miliónov ľudí v rôznej miere zažije potravinovú krízu.** Tieto javy sú často spojené s hromadným vysídlením a neudržateľnou urbanizáciou, najmä na africkom kontinente. Zanedbanie plnenia cieľov udržateľného rozvoja v oblasti životného prostredia, biosféry a klímy zároveň spätne vytvára predpoklady pre zvyšovanie frekvencie aj závažnosti globálnych pandémie ohrozujúcich národný aj medzinárodný rozvoj. Syntéza hlavných očakávaných vplyvov (<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/the-impact-of-the-coronavirus-covid-19-crisis-on-development-finance-9de00b3b/> a https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=132_132637-tfn40fwe1w) a ďalšie informácie podľa kontinentov (<https://www.oecd.org/dev/> - Afrika, latinská Amerika a juhovýchodná Ázia) sú zverejnené online.

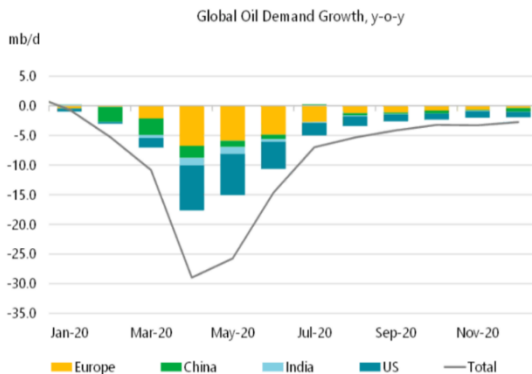
Na pôde OECD bolo prijatých niekoľko **politických vyhlásení**, ktoré volajú po konkrétnych krokoch k zachovaniu pokroku v medzinárodnom rozvoji, zastabilizovaniu krízových situácií v rozvojových krajinách a spoločných postupoch pri odstraňovaní následkov pandémie. Takéto vyhlásenia prijal okrem iného Výbor OECD pre rozvojovú pomoc – DAC (<http://www.oecd.org/development/joint-statement-by-the-oecd-development-assistance-committee-on-the-covid-19-crisis.htm>), riadiaca skupina Globálneho partnerstva pre efektívnosť rozvojovej spolupráce – GPEDC (<https://www.effectivecooperation.org/content/co-chairs-statement-covid-19-pandemic-and-new-work-programme>) a Rozvojové centrum OECD (https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=133_133648-emwpa3wfd0). Vzniknutá zdravotná situácia vo svete bude mať rozsiahle dopady na riadenie, implementovanie a monitorovanie rozvojovej spolupráce, nakoľko dochádza súčasne k nárastu rozvojových potrieb, poklesu ľahko dostupných finančných zdrojov a ku vzniku nových materiálnych prekážok pri poskytovaní rozvojovej a humanitarnej pomoci v krajine určenia.

Prvým konkrétnym opatrením na uľahčenie financovania núdzových potrieb rozvojových krajín je **stanovenie pravidiel pre vykazovanie rozvojovej pomoci prostredníctvom odpustenia medzivládneho dlhu, ktorý rozvojové krajiny nadobudli formou návratnej finančnej pomoci** (podrobnosti publikované online na <http://www.oecd.org/development/donors-agree-on-aid-treatment-of-debt-relief.htm>). Koordináciu odpúšťania medzivládneho dlhu v podobe odpustenia alebo reštrukturalizácie zabezpečuje Parížsky klub združujúci najväčších verejných veriteľov. Mnohé rozvojové krajiny sa účinkom krízy Covid-19 nachádzajú v kríze likvidity či platobnej bilancie a očakáva sa séria reštrukturalizácií ich dlhových služieb, ako aj dočasné pozastavenie niektorých splátok z dlhov rozvojových krajín niektorým veriteľom (podrobnosti sú k dispozícii na stránke Svetovej banky: <https://www.worldbank.org/en/topic/debt/brief/debt-service-suspension-initiative-qas>)

V nadväznosti na **prieskum opatrení a iniciatív donorských organizácií v kontexte krízy Covid-19**, ktorý sekretariát OECD vykonal v apríli 2020, bola v online databáze OECD pre analýzy v oblasti Covid-19 a jej dopadov (<https://www.oecd.org/coronavirus/en/policy-responses>) **publikovaná séria dvanástich stručných podkladových materiálov o trendoch v politikách rozvojovej spolupráce** týkajúcich sa najmä evaluácie a manažovania výsledkov v kontexte obmedzenej mobility, dlhovej udržateľnosti rozvojových krajín a očakávaných dopadov na vybrané oblasti rozvojovej spolupráce (zdravotný sektor, občianska spoločnosť, rodová rovnosť, zmiešané rozvojové financovanie, bezpečnostná stabilizácia a otázky vysídlenia). Vlajkové publikácie ako Správa OECD o rozvojovej spolupráci, Globálny výhľad pre financovanie udržateľného rozvoja a Správa o bezpečnostnej nestabilite krajín (*States of Fragility*) budú mať v roku 2020 špeciálne kapitoly venované aspektom krízy Covid-19.

»» Energetika ««

„Čierny apríl“ na trhoch s ropou

Zdroj: IEA

Trhy s ropou v dôsledku vypuknutia pandémie Covid-19 zaživali najhoršie obdobie za posledných niekoľko rokov, kedy ceny za ropu boli najnižšie za posledných 18 rokov. **Výkonný riaditeľ Fatih Birol označil mesiac apríl na trhoch s ropou ako „Black April“, kedy dopyt po rope zaznamenal najväčší prepad.**

Na základe predpovedí, sa očakáva, že globálny dopyt po rope v roku 2020 medziročne poklesne o rekordných 9,3 mb/d. Zotavenie v druhej polovici 2020 bude postupné a bude predovšetkým závisieť od uvoľňovania ochranných opatrení. Odhaduje sa, že globálne kapitálové výdavky ťažobných a ropných spoločností v roku 2020 klesnú približne o 32% oproti roku 2019, čo predstavuje najnižšiu úroveň za 13 rokov. Toto zníženie finančných zdrojov tiež oslabuje schopnosť ropného priemyslu rozvíjať niektoré technológie potrebné na prechod na čistú energiu.

5. výročná konferencia o energetickej efektívnosti

Dňa 23. júna sa virtuálnou formou uskutočnila 5. výročná konferencia o energetickej efektívnosti, ktorej sa zúčastnili vysokí predstavitelia krajín IEA, ako aj vybraných krajín z Afriky, Ázie, Latinskej Ameriky a medzinárodných organizácií. Účastníci mohli diskutovať vo viacerých paneloch na témy ako sú energetická efektívnosť a vytváranie pracovných miest, energetická efektívnosť a jej miesto v rámci udržateľnej hospodárskej obnovy, najlepšie svetové „best practices“, dôležitosť globálnej spolupráce a nové prístupy k energetickej efektívnosti. Ústrednou témou tohtoročnej konferencie boli odporúčania Globálnej komisie pre naliehavé opatrenia v energetickej efektívnosti.

Energetická efektívnosť je dôležitá pre hospodársky rast, sociálny rozvoj a pri prechode na čistú energiu a v kontexte súčasnej globálnej krízy naberá ešte väčší význam a dôležitosť. Podľa IEA by mala **energetická efektívnosť zohrávať významnú úlohu** v rámci stimulačných balíčkov a pri zabezpečení hospodárskej stability. Energetická efektívnosť prináša celý rad dlhodobých výhod zvyšovaním konkurencieschopnosti, zlepšovaním dostupnosti energie a znižovaním účtov za energiu, znižovaním závislosti na dovoze energie, znižovaním emisií skleníkových plynov a uvoľňovaním finančných prostriedkov na výdavky v iných častiach hospodárstva. Investície prostredníctvom dobre navrhnutých programov hospodárskej obnovy môžu využiť potenciál energetickej efektívnosti na podporu existujúcich pracovných miest, vytváranie nových pracovných miest a na oživenie hospodárskej činnosti v kľúčových odvetviach náročných na pracovnú silu, ako je napríklad stavebníctvo a výroba.

Stimulačné opatrenia zamerané na sektor stavebníctva a budov zväčša majú najväčší makroekonomický dopad. Vysoko účinná izolácia, vysoko účinné vykurovacie, chladiace, teplovodné a osvetľovacie systémy, strešné solárne panely a akumulátory batérií predstavujú možnosti, kde energetická efektívnosť má svoje opodstatnené miesto. Mnoho krajín úspešne zaviedlo politiky energetickej efektívnosti, ktoré viedli k celému radu pozitívnych výsledkov týkajúcich sa pracovných miest, bezpečnosti, zdravia, a pod. Analýzy IEA, ako aj účastníci konferencie poukázali, že v posledných rokoch existuje stále nevyužitý potenciál v oblasti energetickej efektívnosti. Z toho dôvodu dobre navrhnuté stimulačné programy zahŕňajúce energetickú efektívnosť sú veľmi dôležité.

Desiate cvičenie núdzovej pripravenosti IEA

Zdroj: IEA

IEA v rámci svojho mandátu na podporu bezpečnosti v sektore ropy realizovala v dňoch 1. - 5. marca 2020 **núdzové cvičenie v prípade mimoriadnej udalosti** (*emergency response exercise - ERE*). Núdzové cvičenia IEA simulujú veľké narušenia globálnych dodávok ropy, či už v podobe simulácií rozsiahlych prírodných katastrof alebo geopolitických konfliktov. Tento typ cvičení využíva sieť tzv. núdzových kontaktov, zástupcov z jednotlivých členských krajín IEA priamo angažovaných do riadenia núdzových zásob, ktorí rozhodujú o ich potenciálnom uvoľnení v prípade krízovej situácie. Cvičenie tradične prebieha s periodicitou raz za dva roky (posledné cvičenie prebehlo 5.-9.2.2018) a priamo spadá do kompetencie členov Stálej skupiny pre núdzové otázky a Stálej skupiny pre ropné trhy.

Hlavným cieľom ERE je **testovanie a vyhodnotenie koordinácie IEA v oblasti uvoľňovania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov v prípade narušenia dodávok ropy**. Plán pomáha krajinám lepšie pochopiť postupy a mechanizmy, ktoré je potrebné implementovať počas tejto koordinovanej akcie IEA. Cvičenie testuje komunikáciu v rámci a medzi zúčastnenými krajinami a Sekretariátom IEA pod časovým tlakom a tiež testuje schopnosti hlásenia núdzových údajov zúčastnených krajín. Okrem iného buduje dôveru v rámci „IEA rodiny“, ktorá je dôležitá, ak by nastala reálna núdzová situácia.

Do tohtoročného cvičenia sa zapojilo 37 krajín zahŕňajúc členov IEA (iba Mexiko nestihlo komunikáciu v presne definovanom čase, ale aktívne sa zapojilo), prístupové krajiny (Čile, Litva) a krajiny EÚ, ktoré nie sú členmi IEA (Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Lotyšsko, Malta, Rumunsko, Slovinsko). 8 asociačných krajín (Brazília, Čína, India, Indonézia, Južná Afrika, Maroko, Singapur a Thajsko) sa taktiež podieľali na cvičení, avšak žiadna z nich nebola schopná kvantifikovať príspevok ku kolektívnej akcii. Naopak indikovali kroky, ktorými by prispeli ku kolektívnej akcii napr. verejným vyhlásením, využívaním zásob a pod. Vďaka tomuto simulačnému cvičeniu boli krajiny schopné spolu uvoľniť 151,3mb ropy a ropných produktov.

SR v rámci tohto cvičenia deklarovala schopnosť uvoľniť 309,5 kb ropy, čo predstavuje 42 tisíc ton. Toto množstvo zodpovedá 0,2 % podielu SR na kolektívnej akcii, keďže podiely jednotlivých krajín na kolektívnej akcii vypočítala IEA podľa podielov, aké jednotlivé krajiny majú na celkovej spotrebe všetkých krajín IEA. SR sa v tomto cvičení rozhodla hypotetickú situáciu riešiť výlučne simulovaným uvoľnením núdzových zásob ropy, ktoré by danú situáciu riešilo efektívnejšie ako iné dostupné možnosti (napr. uvoľnenie núdzových zásob ropných výrobkov alebo opatrenia na obmedzenie spotreby). Pri simulovaní uvoľnenia núdzových zásob ropy tiež SR uviedla odhad, že predmetné množstvo zásob ropy by mohlo byť uvoľnené na trh v priebehu 3 týždňov od spustenia kolektívnej akcie IEA. Tento odhad bol založený na reálnych skúsenostiach SR s použitím núdzových zásob ropy pri riešení núdzovej situácie spôsobenej výpadkom dodávok ruskej ropy cez ropovod Družba v máji 2019.

Výhľad pre bioplyn a biometán: vyhlídky pre organický rast

Zdroj: IEA

Táto správa na základe podrobného posúdenia dostupnosti surovín a výrobných nákladov vo všetkých regiónoch sveta poskytuje odhady udržateľného potenciálu dodávok bioplynu a biometánu. Kľúčové oblasti zamerania zahŕňajú, akú veľkú úlohu môžu tieto plyny zohrávať pri transformácii globálneho energetického systému, kde sa nachádzajú príležitosti a potenciálne úskalía, a čo môžu tvorcovia politik a priemysel urobiť pre podporu trvalo udržateľného rastu v tomto sektore.

Hlavné zistenia správy:

- Moderné spoločnosti a ekonomiky produkujú stále väčšie množstvo organického odpadu ako sú poľnohospodárske zvyšky, potravinový odpad a živočíšny hnoj. Toto je možné použiť na výrobu bioplynu a biometánu, čistých zdrojov energie s niekoľkými potenciálnymi výhodami pre trvalo udržateľný rozvoj.
- Suroviny, ktoré sú k dispozícii na trvalo udržateľnú výrobu bioplynu a biometánu, sú obrovské, dnes sa však využíva iba zlomok tohto potenciálu.
- Každá časť sveta má značný priestor na výrobu bioplynu a / alebo biometánu. Podľa správy IEA sa do roku 2040 má dostupnosť udržateľných surovín na tieto účely zvýšiť o 40%. Najväčšie príležitosti sú v ázijsko-tichomorskom regióne, kde v posledných rokoch rapídne rástla spotreba a dovoz zemného plynu. V Severnej a Južnej Amerike, Európe a Afrike sú tiež významné možnosti.
- Bioplyn je zmes metánu, CO₂ a malých množstiev iných plynov, ktoré možno použiť na výrobu energie a na uspokojenie dopytu po vykurovaní alebo varení. Bioplyn sa dá tiež vylepšiť na výrobu biometánu odstránením CO₂ a iných nečistôt.
- Biometán prináša všetky výhody zemného plynu pre energetický systém bez súvisiacich čistých emisií.
- V súčasnosti je väčšina biometánového potenciálu drahšia ako zemný plyn, ale nákladová medzera sa časom postupne znižuje.
- Nízko uhlíkové plyny sú nevyhnutné pri prechode na čistú energiu, preto sú potrebné podporujúce politiky, ktoré zvýšia využívanie potenciálu bioplynu a biometánu.

Svetový energetický prehľad 2020

Zdroj: IEA

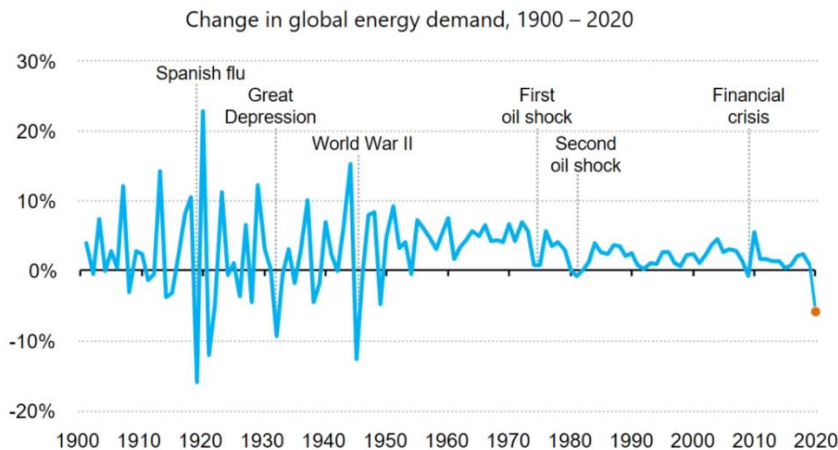
IEA dňa 30. apríla zverejnila svoju vlajkovú publikáciu Svetový energetický prehľad 2020 (*Global Energy Review 2020*), ktorá poskytuje pohľad na mimoriadny dopad pandémie Covid-19 na všetky palivá, obsahuje odhady ako sa budú pravdepodobne vyvíjať trendy spotreby energie a emisií CO₂ v priebehu zvyšku roka.

Celosvetový dopyt po energii sa v prvom štvrtroku 2020 znížil o 3,8%, pričom najväčší vplyv sa prejavil v marci, keď

sa v Európe, Severnej Amerike a aj v iných častiach sveta uplatňovali obmedzenia. Správa predpokladá, že **dopyt po energiách v roku 2020 klesne o 6%, čo predstavuje prepád 7-násobne väčší ako bol po finančnej kríze 2009.** Očakáva sa, že vo vyspelých ekonomikách dôjde k najväčšiemu poklesu, keď sa dopyt v USA zníži o 9% a v EÚ o 11%.

Globálny dopyt po uhlí bol zasiahnutý najťažšie a v porovnaní s 1. štvrtrokom 2019 klesol o takmer 8%. Na vysvetlenie tohto poklesu sa uvádzajú tri dôvody. Čína, označovaná za uhoľnú ekonomiku, bola krajinou, ktorú kríza Covid-19 postihla v prvom štvrtroku najviac. Ďalej lacný plyn a pokračujúci rast OZE ohrozovali uhlie a ako posledné aj mierne počasie tiež obmedzilo používanie uhlia. K poklesu došlo najmä v energetickom sektore v dôsledku výrazného zníženia dopytu po elektrine (-2,5%) a konkurencie veľmi lacného zemného plynu.

Silne zasiahnutý bol aj **dopyt po rope, ktorý v prvom štvrtroku klesol takmer o 5%, najmä obmedzením mobility a leteckej dopravy, ktoré tvoria takmer 60% svetového dopytu po rope.** Do konca marca bola svetová aktivita v cestnej doprave takmer 50% pod priemerom roku 2019 a letecká doprava 60% pod úroveň. Dopyt po rope by sa mohol v priebehu roka v priemere znížiť o 9% alebo o 9 mb/d, čím by sa spotreba ropy vrátila na úroveň roku 2012.

Zdroj: IEA

Dopad pandémie na **dopyt po plyne** bol miernejší, približne 2%, keďže ekonomiky založené na plyne neboli v prvom štvrtroku 2020 výrazne ovplyvnené. **Po 10 rokoch nepretržitého rastu sa dopyt po zemnom plyne v roku 2020 zníži o 5%.**

Obnoviteľné zdroje energie boli jediným zdrojom rastu dopytu, ktorý bol spôsobený väčšou inštalovanou kapacitou a prednostným prístupom do siete. Očakáva sa, že dopyt po obnoviteľných zdrojoch vzrastie z dôvodu nízkych prevádzkových nákladov a spomínaného preferenčného prístupu k mnohým energetickým systémom.

Produkcia z jadrovej energie v 1. kvartáli tiež klesla, keď sa prispôsobila nižšej úrovni dopytu po elektrine, najmä v Európe a USA. Pokles avšak nebol taký výrazný ako v iných oblastiach energetiky. **Dopyt po elektrickej energii** by mal v roku 2020 klesnúť o 5%, čo je najväčší pokles od Veľkej hospodárskej krízy z 30. rokov 20. storočia.

Pokles dopytu po energiách v 1. kvartáli 2020 mal za následok **výrazný pokles globálnych emisií CO₂**, ktorý prekonal všetky predchádzajúce poklesy. Nielen, že ročné emisie v roku 2020 budú klesať bezprecedentným tempom, tento pokles bude takmer dvakrát taký veľký ako všetky predchádzajúce poklesy od konca druhej svetovej vojny. **Celosvetové emisie CO₂ boli v 1. kvartáli 2020 o 5% nižšie v porovnaní s 1. kvartálom 2019.** Emisie CO₂ sa najviac znížili v regiónoch, ktoré pocítili najrýchlejšie a najväčšie vplyvy Covid-19- Čína (-8%), EÚ (-8%), USA (-9%), pričom miernejšie poveternostné podmienky takisto významne prispievajú k zníženiu emisií v USA. **Očakáva sa, že globálne emisie CO₂ klesnú ešte rýchlejšie a dosiahnu 30,6 Gt v roku 2020, čo je takmer o 8% menej ako v roku 2019. To by predstavovalo najnižšiu úroveň od roku 2010.**

Svetové energetické investície 2020

Zdroj: IEA

Výročná správa IEA Svetové energetické investície 2020 zverejnená dňa 27. mája zachytáva analýzu investícií a financovania všetkých energetických palív a elektrickej energie, ako aj energetickej efektívnosti a vývoja a výskumu. Na základe najnovších dostupných údajov od vlád a priemyslu poskytuje IEA správa komplexný pohľad na to, ako boli pandemiou Covid-19 zmenené toky investícií do energetiky, vrátane celoročného odhadu globálnych energetických investícií.

Tohtoročná analýza poukazuje na to, ako spoločnosti teraz prehodnocujú stratégie a investori prehodnocujú riziká v reakcii na dnešné veľké neistoty a finančné tlaky. Správa

poskytuje tiež zásadné informácie vládam, investorom a iným zainteresovaným stranám o nových rizikách energetickej bezpečnosti a udržateľnosti a o tom, čo je možné urobiť, aby sa tieto riziká zmiernili. **Krízou Covid-19 spôsobuje najväčší pokles globálnych investícií do energetiky v histórii.** Vplyvy sú cítiť v celom energetickom sektore, od dodávky paliva a energie až po energetickú efektívnosť, čo má vážne následky pre energetickú bezpečnosť a prechod na čistú energiu.

Začiatkom roku 2020 rástli globálne investície do energetiky okolo 2%, čo by bol najväčší ročný nárast výdavkov za šesť rokov. Podľa správy IEA sa očakáva, že po kríze Covid-19, ktorá v priebehu mesiacov priniesla zastavenie veľkých svetových ekonomík, sa **globálne investície v porovnaní s minulým rokom znížia o 20% alebo o takmer 400 miliárd dolárov.**

Podľa výkonného riaditeľa IEA F. Birola toto zistenie predstavuje stratené pracovné miesta a hospodárske príležitosti, ako aj stratené dodávky energií, ktoré by sme mohli potrebovať hneď ako sa hospodárstvo zotaví. Spomalenie výdavkov na kľúčové čisté energetické technológie môže ohroziť potrebný prechod k odolnejším a udržateľnejším energetickým systémom.

Podľa správy, kombinácia klesajúceho dopytu, nižších cien a nárastu prípadov nezaplatenia účtov znamená, že príjmy z energie smerujúce vládam a priemyslu sa znížia o viac ako 1 bilión dolárov. Väčšina tohto poklesu pripadá na ropu. Očakáva sa, že globálne investície do ropy a zemného plynu klesnú v roku 2020 takmer o jednu tretinu. V odvetví bridlíc sa v roku 2020 očakáva pokles investícií o 50%. Investície do obnoviteľných zdrojov energie boli počas krízy odolnejšie ako fosílna palivá, výdavky domácností a podnikov na strešné solárne zariadenia boli však výrazne ovplyvnené a konečné investičné rozhodnutia v prvom štvrtroku 2020 pre nové projekty v oblasti veternej a solárnej energetiky sa znížili na úrovne pred tromi rokmi. Odhadované investície do energetickej efektívnosti majú klesnúť o 10-15%.

Celkový podiel globálnych výdavkov na energiu smerujúcich k čistým energetickým technológiám sa v posledných rokoch udržal na približne jednej tretine. V roku 2020 to skočí na 40%, ale iba preto, že fosílna palivá sú tak silno zasiahnuté. **V absolútnom vyjadrení zostávajú investície hlboko pod úrovňami, ktoré by boli potrebné na urýchlenie prechodu na čistú energiu.**

Práca z domu môže šetriť energiu a znižovať emisie

Keď sa kríza Covid-19 rozšírila do celého sveta, veľké množstvo ľudí začalo pracovať z domu a obmedzilo dopravu, čo malo okamžitý dopad na spotrebu energie. Dopyt po rope klesol, ale spotreba elektrickej energie v domácnosti sa prudko zvýšila. Spoločnosti ako Google a Facebook oznámili, že umožnia zamestnancom pracovať na diaľku najmenej do začiatku budúceho roka, zatiaľ čo spoločnosť Twitter uviedla, že jej zamestnanci môžu pracovať z domu donekonečna.

Krízou Covid-19 mala pre odvetvie dopravy negatívne dopady. **Vládne opatrenia viedli k poklesu cestnej premávky po celom svete o 50% až 75%. V apríli, keď približne jedna tretina celosvetovej populácie bola úplne „zablokovaná“, spotreba benzínu klesla o viac ako 9 miliónov barelov denne a dopyt po naftu sa znížil o 6 miliónov barelov denne. Vo veľkých mestách došlo k poklesu v dopravnej špičke o 65% až 95%.** Došlo tiež k rozsiahlemu poklesu znečistenia ovzdušia z cestnej premávky. Neexistuje však žiadna záruka, že používanie automobilov zostane na nízkej úrovni. Vnímanie zdravotných rizík môže zapríčiniť posun z verejnej dopravy na osobnú, čo povedie k zvýšeniu spotreby ropy. Podľa prieskumu trhu spoločnosti Ipsos v Číne, sa zaznamenalo 57% zníženie podielu ciest autobusom a metrom, ale zdvojnásobenie podielu súkromných automobilov.

Analýza IEA ukazuje, že ľudia, ktorí dochádzajú do práce autom, by prácou z domu pravdepodobne znížili ich CO₂ stopu, ak je ich cesta do práce väčšia ako 6 km. V prípade krátkych dochádzok autom alebo dochádzok verejnou dopravou by však práca z domu mohla zvýšiť emisie CO₂ v dôsledku zvýšenej spotreby energie v domácnosti.

Analýzou trendov dochádzania do práce a údajov o trhu práce IEA zistila, že ak by každý, kto je schopný pracovať z domova na celom svete, pracoval iba jeden deň v týždni, ušetrilo by to ročne asi 1% celosvetovej spotreby ropy

v cestnej osobnej doprave. Berúc do úvahy zvýšenie, ktoré by priniesla spotreba energie v domácnostiach, by celkový dopad na globálne emisie CO₂ znamenal ročný pokles o 24 miliónov ton (Mt) - čo sa rovná veľkej časti ročných emisií CO₂ v Londýne.

Je to pozoruhodný pokles, ale malý v súvislosti so znížením emisií, ktorý by bol potrebný na to, aby sa svet vydal na cestu k splneniu kľúčových dlhodobých cieľov v oblasti udržateľnej energie a klímy. Ak by každý, kto môže pracovať z domu, robil viac ako jeden deň v týždni z domu, zníženie emisií by bolo s najväčšou pravdepodobnosťou úmerne väčšie. Významný a trvalý posun smerom k práci z domu by však mohol mať dopady na energetický systém.

Práca z domu, zákazy vychádzania ovplyvnili dopyt po energii v domácnostiach. Aj keď celková spotreba elektrickej energie klesla o 20% alebo viac, energetické spoločnosti zaznamenali zvýšený dopyt v domácnostiach hlavne v dôsledku toho, že ľudia trávia viac času doma. Hodinové vzorce dopytu v pracovných dňoch sa podobali obvyklým nedeliam. V niektorých častiach Spojených štátov sa priemerná spotreba elektrickej energie v domácnosti cez víkendy zvýšila o 20% až 30%.

Asociácia- pokrok v Strategickom partnerstve s Indiou

India začiatkom roka 2019 vyjadrila záujem o užšie partnerstvo s IEA, ktoré by bolo nad rámec doterajšej asociácie. Začiatkom roka 2020 sa uskutočnila pracovná cesta výkonného riaditeľa F. Birola do Indie, ktorej výsledkom bolo pozvanie Indie zo strany IEA zúčastniť sa na konzultáciách o rámci Strategického partnerstva. Vzhľadom na súčasnú situáciu spôsobenú krízou Covid-19 sú fyzické návštevy a stretnutia pozastavené, preto IEA navrhla ako prvý krok na udržanie tempa diskusií s Indiou, uzavrieť rámcové vyhlásenie pre Strategické partnerstvo medzi IEA a vládou Indie. Strategické partnerstvo bude zahŕňať nasledovné oblasti spolupráce: 1. energetickú bezpečnosť; 2. účasť na riadení, mnohostranná angažovanosť a plnenie inštitucionálnych zodpovedností; 3. transparentnosť (vrátane energetických dát); 4. spoluprácu v celom spektre činností IEA. Následne po podpísaní rámcového vyhlásenia, ktoré by sa malo uzavrieť do konca roka 2020, sa začnú diskusie ohľadom benefitov a záväzkov/povinností vyplývajúcich zo Strategického partnerstva.

Počas zasadnutia Riadiacej rady (RR) v dňoch 17.-18. júna 2020 **vyjadrili členovia RR podporu návrhu rámcového vyhlásenia**. Výkonný riaditeľ IEA F. Birol označil tento konsenzus za veľký úspech. India je považovaná za významného partnera IEA. Viaceré krajiny, vrátane SR, taktiež vyjadrili záujem, aby IEA viedla podobné diskusie o užšej spolupráci aj s ostatnými asociáčnymi krajinami.

Séria ministerských okrúhlych stolov

IEA počas predchádzajúcich mesiacov zorganizovala niekoľko virtuálnych ministerských okrúhlych stolov, kde sa diskutovalo na témy ako je ekonomická obnova prostredníctvom investícií do čistej energie, mobilizovanie investícií pre bezpečné a udržateľné energetické systémy a úloha energetických investícií pre oživenie hospodárstva v Afrike. Jednotlivých okrúhlych stolov sa zúčastnili vybraní ministri, zástupcovia energetických spoločností, medzinárodných organizácií, priemyslu, ako aj zástupcovia z EÚ.

Prvý okrúhly stôl ministrov bol usporiadaný dňa 24. apríla a bol spoluorganizovaný s dánskym ministrom pre klímu, energetiku a verejné služby Danom Jorgensenom. Ministri spoločne diskutovali ako môžu vlády urobiť z čistej energie ústrednú súčasť národných plánov pre pokrízový hospodársky rast. Zúčastnení dali najavo, že napriek ťažkostiam dnešnej krízy sú aj naďalej odhodlaní podporovať kľúčové oblasti čistej energie (energetickú efektívnosť, OZE, batérie, vodík, zachytávanie a uskladňovanie CO₂ (CCUS)) pri vypracovávaní plánov na oživenie svojich ekonomík po pandémie. Pandémia ukázala viac ako kedykoľvek pred tým, že spoľahlivé dodávky energie sú nevyhnutné pre to, aby moderné spoločnosti v čase krízy zostali odolné. Nevyhnutné je tiež štrukturálne znížiť emisie skleníkových plynov s cieľom nasmerovať svet k splneniu medzinárodných klimatických cieľov.

Druhý ministerský okrúhly stôl, usporiadaný 29. mája, sa zamerával na mobilizáciu investícií do bezpečných a udržateľných energetických systémov. Tento okrúhly stôl bol spoločne organizovaný s britským ministrom obchodu, energie a čistého rastu H.K. Kwartengom. Zúčastnení sa zhodli, že elektrina je nevyhnutná pre každého z nás a bude motorom ekonomickej obnovy po kríze Covid-19. Investície do elektrických sietí budú kľúčové, aby sa zaistili bezpečné a odolné energetické systémy, predovšetkým kvôli zvyšujúcim sa podielom OZE. Úloha vlád a zlepšenie trhových podmienok a politik budú dôležité pre zdravý rozvoj elektroenergetiky. Modernizácia elektroenergetických systémov zaistí nielen bezpečnosť, ale vytvorí aj pracovné miesta. Poľský minister pre klímu M. Kurtyka nazval 21. storočie ako storočie „elektriny“. Podľa amerického štátneho tajomníka pre energetiku M. Menezesa aj napriek podpore OZE, svet nedosiahne svoje energetické ciele bez výroby jadrovej energie. USA už pred krízou označili bezpečnosť elektrickej energie za „chrbticu“ amerického hospodárstva. Podľa výkonného riaditeľa spoločnosti ENEL F. Staraceho digitálna revolúcia bude kľúčová pre elektrické siete a systémy.

Ako posledný zo série sa dňa 30. júna konal africký ministerský okrúhly stôl. V histórii ľudstva bol prístup k spoľahlivej a dostupnej energii príliš často privilegiom pre pár ľudí, i keď malo byť základným právom pre všetkých. Platiť by to malo najmä v Afrike, kde napriek pozoruhodnému pokroku v posledných rokoch, stovky miliónov ľudí nemajú stále prístup k elektrine. Napríklad v Senegale má prístup k elektrine 69% občanov, čo predstavuje nárast z 26% v roku 1993. V subsaharskej Afrike, kde 595 miliónov ľudí, alebo 55% obyvateľstva, stále chýba základný prístup k elektrine. Plocha Afriky má 40% svetových potenciálnych solárnych zdrojov, ale v súčasnosti je tu využívané len 1% svetovej solárnej kapacity na výrobu elektrickej energie. Vďaka inteligentným politikám a efektívnej implementácii by sa solárna energia mohla stať najlepším zdrojom elektrickej energie na kontinente. Kým v Afrike žije 17% svetovej populácie, doteraz produkovala iba 2% celosvetových energetických emisií uhlíka. Pokiaľ však ide o škodlivé účinky meniacej sa svetovej klímy, kontinent je neúmerne v popredí.

IEA samit zameraný na prechod na čistú energiu

Zdroj: IEA

Dňa 9. júla sa uskutočnilo bezpochyby najväčšie tohtoročné virtuálne podujatie IEA Clean Energy Transitions Summit venujúce sa energetickým a klimatickým otázkam. Samitu predsedal výkonný riaditeľ IEA Fatih Birol. Viac ako 500 000 ľudí sledovali naživo túto konferenciu. Zúčastnení ministri a vysokí predstavitelia energetických spoločností a medzinárodných organizácií zo 40 krajín z 5 kontinentov sveta predstavovali takmer 80% celosvetovej spotreby energie a globálnych emisií CO₂. Ústrednými témami diskusií boli urýchlenie inovácií a technológií zameraných na čistú energiu, inkluzívna a spravodlivá obnova a bezpečný a udržateľný sektor elektroenergetiky. Rečníci sa zhodli, že samit IEA prichádza

v kľúčovom okamihu, keď svet čelí naliehavým a spoločným výzvam zameraným na budovanie a obnovu ekonomík, vytváranie pracovných miest a urýchlenie prechodu na čistú energiu. Program samitu pozostával z otváracieho príhovoru, plenárneho zasadnutia, troch paralelne prebiehajúcich panelov a záverečného plenárneho zasadnutia. Na paneli venujúcom sa urýchleniu inovácií a technológií zameraných na čistú energiu, ktorému predsedali ministri z Nórska a Čile, účastníci poukázali na zásadný význam inovácií, ktoré by mohli prispieť k splneniu spoločných cieľov v oblasti energetiky a klímy. Rečníci vychádzali z piatich kľúčových inovačných princípov IEA a diskutovali o tom, ako rozšíriť kriticky sa rozvíjajúce technológie, ako sú batérie, vodík, zachytávanie, využívanie a ukladanie uhlíka (CCUS) a bioenergia.

V rámci panela inkluzívna a spravodlivá obnova sa diskusia zamerala na potrebu postaviť ľudí, vrátane tých najzraniteľnejších, do centra plánov obnovy. Diskutujúci zdôraznili potrebu krátkodobej ochrany pracovníkov a rozvoja zručností potrebných pre udržateľné a odolné energetické systémy. Tomuto panelu predsedali ministri z Kanady a Maroka.

Ako posledný panel bol panel venujúci sa bezpečnému a udržateľnému sektoru elektroenergetiky, ktorému predsedali thajský minister a eurokomisárka Kadri Simson. Zúčastnení uznali, že trvalo udržateľný sektor elektrickej energie je nevyhnutný pre občanov. Tiež zdôraznili kľúčovú úlohu elektriny pri prechode na čistú

energiu a zdôraznili príležitosť pre modernizáciu a zlepšenie trvalej udržateľnosti, spoľahlivosti a bezpečnosti elektroenergetických systémov s rôznorodým mixom výroby a väčšou flexibilitou pri integrácii vyšších podielov variabilných obnoviteľných zdrojov.

SR bola súčasťou panelu, ktorý sa venoval elektroenergetike. SR vo svojom vystúpení zdôraznila, že sektor elektroenergetiky bude zohrávať jednu z kľúčových úloh pri prechode k čistej energetike, ako aj pri obnove hospodárstva po Covid-19, a tiež pri dosahovaní cieľov Parížskej dohody a cieľov do r. 2030 a 2050. Sektor elektroenergetiky očakáva v nadchádzajúcom období významné transformačné procesy v oblasti dizajnu trhu, zavádzania nových technológií, budovania infraštruktúry a nastavovania legislatívnych zmien. V otázke investičných rozhodnutí SR pokladá za zásadné dostupnosť k financovaniu a nastavovanie finančných nástrojov. SR zdôraznila, že je nevyhnutné, aby finančné nástroje a mechanizmy boli dostatočne flexibilné, umožnili čerpať finančné prostriedky na široký rozsah technológií a aby administratívne procesy boli čo najjednoduchšie.

NEA Webchats

Kríza Covid-19 ovplyvnila v plnej miere fungovanie zasadnutí a workshopov aj v rámci NEA. Osobné stretnutia a zasadnutia boli nahradené telekonferenciami, webinármi a virtuálnymi zasadnutiami. NEA v máji spustila sériu NEA WebChat, kde si generálny riaditeľ NEA W. Magwood pozýva významných hostí, ktorí diskutujú na rôzne témy. Dňa 14. mája diskutoval generálny riaditeľ so zástupkyňou tajomníka úradu pre jadrovú energiu z Ministerstva energetiky USA pani Dr. Rita Baranwal o jej osobných skúsenostiach v oblasti energetiky, jej kariérnom raste, účinnom vodcovstve, podporovaní inovácií a zlepšovaní rodovej rovnováhy v jadrovom sektore.

V poradí druhý NEA WebChat sa uskutočnil dňa 28. mája na tému Ako povzbudiť viac žien, aby vstúpili do oblasti jadrovej vedy a techniky. Tento WebChat poskytol v rámci panelu zameraného na „mladú generáciu“ priestor pre mladé výskumníčky a manažérky podeliť sa o ich skúsenostiach v oblasti jadrovej energie.

V poradí tretí WebChat sa uskutočnil dňa 15. júna a bol s M. Kurtykom, poľským ministrom klímy a prezidentom COP24. Diskusia upriamila pozornosť na dekarbonizáciu energetického sektora, nízko uhlíkovú obnovu po Covid-19 a nové jadrové elektrárne v Poľsku. Poľsko sa v súčasnosti nachádza v transformačnom procese, keď musí riešiť dosiahnutie životnosti konvenčných elektrární a zároveň prechod na čistú energiu. Z toho dôvodu chce Poľsko túto transformáciu postaviť na jadrovej energii a na OZE, konkrétne na rozvíjaní offshore veternej energie. Ako cieľ si Poľsko dalo, aby do roku 2030 malo rozvinutý jadrový program, konkrétne v roku 2026 chce začať stavať jadrové reaktory. Do roku 2040 už chce mať postavených 6 reaktorov. Prevažná väčšina Poliakov podporuje výstavbu jadrových elektrární. V oblasti s OZE chce pokračovať v rozvíjaní lokálnych systémov OZE, kde už dnes je zahrnutých okolo 200 000 tzv. prosumers (ľudia, ktorí vyrábajú a zároveň aj spotrebúvajú energiu) vyrábajúci elektrinu prostredníctvom fotovoltaiky nainštalovanej na strechách domov.

Jadrová energia a nákladovo efektívna dekarbonizácia elektrických systémov

Súčasná pandémia Covid-19 vyzdvihuje kľúčovú úlohu elektroenergetickej infraštruktúry v moderných spoločnostiach. Dosiahnutie cieľov Parížskej dohody si vyžadujú zníženie uhlíkovej intenzity v sektore elektrickej energie na 50 g CO₂/kWh do roku 2050 alebo jednu osminu súčasného stavu úrovne v krajinách OECD. Dekarbonizácia energetického sektora si bude vyžadovať elektrifikáciu sektorov ako sú napr. doprava a zvýšenie podielu elektriny v celkovom energetickom mixe. K tomu **bude potrebná rýchla a radikálna transformácia energetického systému s rozmiestnením nízko uhlíkových technológií ako je jadrová energia, vodná energia a variabilná obnoviteľná energia**. Investovanie do nízko uhlíkových technológií je preto životne dôležité a vyžaduje si jasné regulačné prostredie na umožnenie týchto investícií. K týmto zmenám sa musí pristupovať s pochopením nákladov a dopadov rôznych technológií na elektrizačnú sústavu ako celku.

Odolný elektroenergetický systém, ktorý poskytuje bezpečnosť dodávok, zohľadňuje **systemové náklady** (napr. náklady na vyrovnanie, prenos a distribúciu), ktoré významne rastú so zvyšujúcim sa podielom OZE. Dnes sú sotva tieto náklady zvažované v plánoch transformácie pri prechode na čistú energiu hlavne z toho dôvodu, že sú neoddeliteľnou súčasťou prevádzky sietí a nedajú sa ľahko priradiť k špecifickému OZE. **Štúdia NEA zistila, že dosiahnutie rovnakých nízkych emisií uhlíka pomocou väčšieho zapojenia jadrovej produkcie robí celkové náklady na elektrinu pre konečných spotrebiteľov a daňových poplatníkov dostupnejšie v porovnaní s výrobou spoliehajúcou sa na veľký podiel variabilných OZE.**

Nedávna štúdia MIT, ktorá analyzovala možné scenáre dekarbonizácie v Spojených štátoch založené na rôznych dostupných nízko uhlíkových technológiách zdôraznila, že keď je jadrová energia vylúčená zo zoznamu dostupných nízko uhlíkových technológií, priemerné náklady na elektrinu sa zvyšujú. **Elektrické siete, ktoré využívajú vhodné podiely prevádzkovaných jadrových kapacít v súčinnosti s OZE, poskytujú oveľa účinnejší systém s menšou nadbytočnou kapacitou a s oveľa nižšími nákladmi na elektrinu.** Kľúčové zistenia štúdie MIT a štúdie NEA zistili, že z ekonomického hľadiska sa systemové náklady rapídne zvyšujú, ak sa podiel výroby OZE zvýši nad 30%.

Na dosiahnutie dekarbonizácie elektroenergetiky nákladovo efektívnym spôsobom a pri zachovaní vysokej úrovne bezpečnosti elektrických sietí sa vyžaduje päť doplnkových politických opatrení:

1. Uznať a prideliť systemové náklady technológiám, ktoré ich spôsobujú.
2. Implementovať ceny za uhlík ako najúčinnejší prístup k dekarbonizácii – tento prístup zvýši náklady na uhlíkovo intenzívne technológie, zníži emisie a podporí konkurencieschopnosť nízko uhlíkových technológií ako je jadrová energia a OZE.
3. Podporiť nové investície do všetkých nízko uhlíkových technológií poskytovaním stability pre investorov.
4. Umožniť aj primeranú úroveň kapacity a flexibility, ako aj prenosovú a distribučnú infraštruktúru.
5. Rozvíjať skutočne konkurencieschopné krátkodobé trhy pre nákladovo efektívne rozmiestnenie zdrojov.

Vytváranie vysoko hodnotných pracovných miest v rámci projektov jadrovej energie pri obnove po Covid-19

Väčšina vlád OECD sa snaží pri oživení svojho hospodárstva **zachovať cenovo dostupný prechod na čistú energiu**, preto akékoľvek plány na oživenie hospodárstva a investície sa musia zosúladiť s dlhodobými ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi cieľmi. Zachovanie a rozvíjanie kvalitných pracovných miest by preto mali byť v jadre plánov obnovy.

Sektor nízko uhlíkovej energie a obzvlášť jadrový sektor môžu zohrávať hlavnú úlohu nielen pri podpore hospodárskeho oživenia, ale aj z hľadiska vytvárania pracovných miest a v úsilí vybudovať udržateľnejšiu a odolnejšiu energetiku. Je rovnako dôležité, aby krajiny investovali do sektorov s preukázateľnými výsledkami, ktoré prispievajú k sociálne udržateľnému a spravodlivému hospodárskemu rozvoju a zároveň pomôžu vytvárať spoľahlivý nízko uhlíkový moderný energetický systém.

Vlády by preto mali podporovať investície do jadrových projektov, ktoré dlhodobo pôsobia na trvalo udržateľný hospodársky rozvoj. Vývoj jadrovej energie sa historicky osvedčil ako katalyzátor priemyselného a hospodárskeho rastu. Krajiny, ktoré majú obmedzené domáce zdroje energie ako napr. Francúzsko, Japonsko a Kórea, sú vynikajúcim príkladom toho, ako im jadrová energia nielen poskytla široký rast spolu s energetickou nezávislosťou a bezpečnosťou dodávok, ale tiež vytvorila odolnosť voči geopolitickým šokom a podnietila národné úsilie na podporu hospodárskej expanzie.

Krajiny prevádzkujúce jadrové elektrárne by mali aktívne zvažovať investície na zabezpečenie dlhodobej prevádzky svojich elektrární, ako aj ich modernizáciu. Napr. rekonštrukcia 6 reaktorov Bruce Power v Kanade poskytne do roku 2064 lacnú, spoľahlivú a bez uhlíkovú elektrinu, pričom sa zachová 22 000 pracovných miest.

Vlády by mali tiež zohľadniť nielen počet pracovných miest, ale aj ich kvalitu, trvanie a polohu. Iba kvalitné a stabilné lokálne pracovné miesta povedú k udržateľnému a spravodlivému hospodárskemu rozvoju, ktorý sa premietne do zvýšenia kvality všetkých občanov. V súčasnosti jadrový sektor (približne 400 GW) poskytuje okolo 1,2 milióna priamych a nepriamych pracovných miest. Tieto pracovné miesta sú dlhodobé a vyžadujú si vysokokvalifikovaných ľudí. V tomto sektore dochádza aj k výraznému prelievaniu investícií do miestneho a regionálneho hospodárstva. Ako príklad je možné uviesť projekt Hinkley Point C v Spojenom kráľovstve, ktorý prinesie 25 000 pracovných príležitostí, vrátane viac ako 1000 učňovských praxí počas konštrukčnej fázy, 900 trvalých pracovných miest počas 60 ročnej prevádzky elektrárne. Okolo 64% stavebných zmlúv bude dodaných britskými spoločnosťami a projekt prispeje do miestneho hospodárstva vo výške 1,5 milióna GBP počas fázy výstavby a približne 40 miliónmi GBP ročne počas prevádzky elektrárne.

Oxfordská ekonomická štúdia uviedla, že v priemere pracovné miesta v jadrovom sektore sú o 20% lepšie platené ako v odvetviach s fosílnymi palivami a o 30% lepšie ako v odvetví solárnej a veternej energie.

Uľahčenie financovania do jadrovej infraštruktúry v rámci hospodárskeho oživenia po Covid-19

Jadrová energia preukázateľne predstavuje nízko uhlíkovú technológiu, ktorá vyrába nepretržite veľké množstvá základnej elektrickej energie. Niektoré krajiny sa rozhodli vyňať jadrovú energiu zo svojho energetického mixu, iné krajiny zase naopak zahrnuli jadro do svojich dlhodobých energetických plánov.

Financovanie jadrových projektov si vyžaduje zosúladenie medzi rôznymi zúčastnenými stranami. Jadrová energia využíva mnoho rovnakých zdrojov ako tradičné financovanie energetických projektov, s kombináciou dlhu a vlastného kapitálu, komerčných bánk a investičných fondov. **Výstavba nových jadrových elektrární je avšak náročná na kapitál a hlavne na projektovanie nákladov na niekoľko desaťročí.** S cieľom maximalizovať výhody a minimalizovať náklady, rôzne rizikové dimenzie nových jadrových projektov musia byť starostlivo definované a riziká majú byť pridelené tým stranám, ktoré ich dokážu najlepšie riadiť. Vlády majú zásadný význam v tomto úsilí, pretože nielenže poskytujú všeobecný dlhodobý politický rámec pre jadrovú energiu, ale aj regulačný rámec pre odolný sektor nízko uhlíkovej elektrickej energie.

Potrebné sú teda najmä rámce poskytujúce jasné informácie ohľadom dlhodobých príjmov pri výrobe z nízko uhlíkových technológií (jadrová, vodná, variabilná obnoviteľná energia), ktoré sú všetky charakterizované veľmi vysokými fixnými investičnými nákladmi, aj keď ich variabilné prevádzkové náklady sú nízke.

Existujúce jadrové zariadenia čelia výzvam na deregulovaných trhoch s elektrinou, ktoré nerozpoznávajú hodnotu základných zdrojov energie, ignorujú systémové náklady a prednostne zasielajú elektrinu do sietí vyrobenú z obnoviteľných zdrojov, ktoré využívajú mimo trhové dotácie.

Finančné náklady, ktoré sú súčasťou kapitálových nákladov jadrovej elektrárne, môžu mať významný vplyv najmä na zvyšovanie kapitálových nákladov novej jadrovej elektrárne, hlavne ak je projekt v omeškaní s výstavbou. Sú avšak dôkazy z nedávnych jadrových projektov v Číne, Kórei, Rusku a SAE zdôrazňujúce, že jadrové elektrárne skutočne môžu byť dokončené včas a v rámci ich odhadovaných rozpočtov. **Rozhodujúce pre včasné dokončenie projektu v rámci stanoveného rozpočtu je štandardizácia dizajnu a záväzok k programu s viac blokovou (multi-unit) a sériovou konštrukciou.**

V prípade potreby môžu vlády zvážiť priamu podporu zavedením majetkového vlastníctva na začiatku projektov alebo vydávaním verejných pôžičiek. Vládne vlastníctvo počiatkových projektov by vzbudilo dôveru medzi súkromnými investormi. Použitie prístupu verejného financovania pravdepodobne povedie k nižším kapitálovým nákladom, pretože vlády považujú elektrinu za nevyhnutnú pre svojich občanov a pravdepodobne akceptujú aj nižšie miery návratnosti ako súkromný sektor.

»» Vonkajšie vzťahy OECD ««

Vystúpenie predsedu vlády Ukrajiny

State-Owned Enterprise Reform in
the Electricity Sector in Ukraine

Zdroj: OECD

Dňa 22. júna 2020 OECD zverejnila publikáciu **Reforma štátnych podnikov v elektroenergetickom sektore na Ukrajine** a zahájila kontrolu dodržiavania usmernení OECD o podnikovom riadení štátnych podnikov. Rokovania sa zúčastnil **ukrajinský premiér Denis Shmyhal** ako aj ďalší vysokopostavení predstavitelia Ukrajiny, členských krajín OECD a medzinárodných finančných inštitúcií.

Ukrajina sa v posledných rokoch pevne zaviazala a významne pokročila v reforme správy a riadenia spoločností v štátnom vlastníctve. Aby sa zabezpečil udržateľný reformný proces v súlade s medzinárodnými normami, musí sa toto úsilie podľa nového preskúmania OECD teraz premietnuť do komplexnejšieho legislatívneho rámca.

OECD analyzovala reformu štátnych podnikov v ukrajinskom elektroenergetickom sektore so zameraním na energetickú spoločnosť Ukrenergo ako prípadovú štúdiu. Preskúmanie oceňuje reformy uskutočňované v ukrajinskom sektore SOE od roku 2014. Bola vykonaná postupná korporatizácia štátnych podnikov, zriadenie nezávislých orgánov pre desať najdôležitejších štátnych podnikov, boli implementované nové požiadavky na transparentnosť a zverejňovanie informácií a zavedenie povinných nezávislých externých auditov pre hospodársky dôležité štátne podniky.

Kostarika sa čoskoro stane 38. členom OECD

Krajiny OECD prijali 15.5.2020 jednomyseľne rozhodnutie pozvať Kostariku, aby sa stala členom organizácie. Pristúpenie Kostariky, ktoré rozširuje členstvo OECD na 38 krajín, nadobudne účinnosť po tom, ako krajina podnikne príslušné kroky na vnútroštátnej úrovni na pristúpenie k Dohovoru OECD a uloží svoju listinu o pristúpení u francúzskej vlády, ktorá je deponitárom dohovoru.

„Je nám potešením privítať Kostariku do rodiny OECD v čase, keď je multilateralizmus dôležitejší ako kedykoľvek predtým,“ uviedol generálny tajomník OECD Angel Gurría.

V rámci svojho prístupového procesu Kostarika úspešne dokončila hĺbkové technické preskúmania 22 výborní OECD a vykonala dôležité reformy, ktoré krajine umožnili zosúladiť svoje právne predpisy, politiky a postupy s normami OECD v oblastiach, ako sú najmä hospodárska súťaž, štatistika, boj proti úplatkárstvu, finančné trhy a daňová transparentnosť.

Kostarika začala prístupové rozhovory v apríli 2015. Stane sa štvrtou členskou krajinou organizácie z regiónu Latinskej Ameriky a Karibiku, ktorá sa pripojí k Mexiku, Čile a Kolumbii.

»» OECD A SLOVENSKO ««

Vystúpenie štátneho tajomníka MH SR Jána Oravca v OECD

Zdroj: OECD

Dňa 17. júna 2020 sa v rámci OECD programu pre konkurencieschopnosť Eurázie sa uskutočnilo virtuálne stretnutie **Eurasia: Podpora prepojení dodávateľského reťazca v potravinách v Moldavskej republike**. Odvetvie spracovania potravín hrá rozhodujúcu úlohu v mnohých ekonomikách Eurázie. Lepšia integrácia výrobcov potravín do svetových hodnotových reťazcov prostredníctvom prepojení vývozných alebo dodávateľských reťazcov s maloobchodníkmi s potravinami by umožnila miestnym výrobcom potravín zvýšiť ich produktivitu a nakoniec zvýšiť prínos tohto odvetvia k hospodárskemu rastu.

Diskusia bola založená na **Peer Review OECD integrácie výrobcov potravín v Moldavskej republike do globálnych hodnotových reťazcov** prostredníctvom prepojení dodávateľského reťazca medzi výrobcami potravín a veľkými maloobchodmi s potravinami pôsobiacimi v Moldavsku a ich priameho prístupu na zahraničné trhy. Potenciál je tu obrovský: spracovanie potravín v Moldavsku predstavuje 37% celkovej výrobnjej výroby a 26% zamestnanosti vo výrobe.

Štátny tajomník MH SR Ján Oravec vystúpil ako jeden z **kľúčových rečníkov** a v rámci svojho vystúpenia sa podelil s ostatnými účastníkmi o svoje osobné skúsenosti s analýzou stavu dodávateľského reťazca v odvetví potravín v Moldavskej republike. Poznamenal, že je potrebné zamerať sa na legislatívne ako aj na nelegislatívne zmeny, ktoré umožnia efektívnejšie zapájanie sa lokálnych producentov a predajcov do dodávateľských vzťahov, kde dominantnú úlohu zohrávajú najmä veľké nadnárodné reťazce.

Príspevok na spolufinancovanie spoločných projektov SK a OECD v rokoch 2021 – 2023

Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 1.7.2020 schválila materiál „Návrh na úhradu príspevku na spolufinancovanie spoločných projektov SR a OECD v rokoch 2021 – 2023“. MZVEZ v uvedenom období na vybrané projekty vyčlení finančné prostriedky vo výške 100 000 eur ročne, čo SK umožní využívať analytické kapacity OECD na riešenie aktuálnych výziev jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy.

EÚ na samite YOUTH 20 povedie Slovenka

Foto: Miriam Prívarová/Facebook

Miriam Prívarová bola ako prvá Slovenka vybraná reprezentovať Európsku úniu na samite Youth 20., ktorý je jedným z oficiálnych sprievodných samitov G20. Mladá Slovenka povedie trojčlennú delegáciu EÚ a jej úlohou je vypracovať politické odporúčania pre samit lídrov G20 v oblasti mládeže.

Samit Youth 20, podobne ako hlavný samit predstaviteľov krajín G20, organizuje Saudská Arábia 12.-18. októbra 2020. Samit predstaviteľov mládeže sa zameria na 3 hlavné témy: posilňovanie postavenia mládeže, zručnosti pre budúcnosť a svetoobčianstvo.

Miriam Prívarová je študentkou dvojitého magisterského štúdia na SciencesPo v Paríži v odbore medzinárodný manažment verejnej správy, a zároveň na King's College London v odbore európske štúdiá.

ROZHOVOR S ...

Rozhovor s Jánom Oravcom, štátnym tajomníkom MH SR

Štátny tajomník MH SR, Ján Oravec
Zdroj: MH SR

1. Vážený pán štátny tajomník, vieme že máte skúsenosti zo spolupráce s OECD. Môžete nám povedať, aký je Váš vzťah k OECD, resp. ako ďaleko siahajú vaše prvé kontakty s touto organizáciou?

Môj vzťah k OECD je špeciálny. Moje prvé kontakty s touto organizáciou siahajú totiž hlboko do minulosti. Po absolvovaní univerzity som v roku 1987 nastúpil do Ekonomického ústavu SAV a v jeho knižnici som sa po prvý raz stretol s publikáciami OECD, na ktorých som si okamžite všimol ich mimoriadne vysokú kvalitu. O niečo viac ako desať rokov som potom nastúpil na ministerstvo hospodárstva a mal som to šťastie, že som bol súčasťou malého tímu, ktorý pracoval na vstupe Slovenska do OECD, čo sa nám napokon v roku 2000 aj podarilo úspešne dosiahnuť.

2. Ako vnímate dôležitosť a užitočnosť členstva SR v OECD? Myslíte si, že aj pre menšie krajiny ako je Slovenská republika, je členstvo v OECD prínosom?

Hlavným cieľom organizácie je podpora hospodárskeho rastu, zamestnanosti a zvyšovania životnej úrovne v členských krajinách. Členstvo v OECD je z tohto pohľadu pre nás prínosom. Taktiež skúsenosti expertov OECD napr. v oblasti lepšej regulácie tvoria dobré príklady praxe i pre Slovensko.

3. V súčasnej bezprecedentnej dobe sa všetky krajiny snažia podporiť oživenie hospodárstva. Vychádzalo MH SR pri príprave podporných opatrení aj zo skúseností ostatných členských krajín OECD.

MH SR samozrejme analyzovalo opatrenia, ktoré v boji s koronakrízou realizovali aj ostatné krajiny. Jednalo sa najmä o krajiny OECD, ktoré sú aj členskými štátmi EU, a to aj z dôvodu, že EU prijala viaceré programy a finančné schémy na podporu ekonomiky.

4. V júli 2020 bol publikovaný Prehľad regulačnej politiky SR, ktorý vypracovalo OECD v úzkej spolupráci s MH SR. Čo priniesla táto analýza a aké pripravujete ďalšie kroky pre zabezpečenie implementácie hlavných odporúčaní OECD?

V roku 2018 vláda SR schválila Stratégiu lepšej regulácie RIA 2020, ide o reformný dokument, ktorý má za cieľ zjednodušiť regulačné prostredie v SR a k zvýšiť transparentnosť tvorby zákonov a nelegislatívnych dokumentov a tým aj zlepšiť podnikateľské prostredie na Slovensku. Strategické ciele RIA 2020 sú rozpracované do jednotlivých aktivít národného projektu Zlepšovanie podnikateľského prostredia na Slovensku a hodnotenie politik v kompetencii Ministerstva hospodárstva SR. MH SR v roku 2019 oslovilo OECD so žiadosťou o audit procesov lepšej regulácie nastavených v roku 2018 s cieľom zistiť, ako je na tom slovenská regulačná politika v porovnaní s inými krajinami a či procesy nastavené v RIA 2020 sú nastavené správne. Výsledkom je analýza, ktorá bola v SR oficiálne predstavená 13.7.2020. OECD v analýze skonštatovalo, že SR má zavedené všetky dôležité nástroje regulačnej politiky a je na dobrej ceste, ale sú potrebné ďalšie snahy na zlepšenie procesov ako na národnej, tak i na regionálnej úrovni. Analýza celkovo prináša pre Slovensko 38 odporúčaní v 8 oblastiach. MH SR vníma tieto odporúčania ako veľmi užitočné a odrážajúce príklady dobrej praxe a bude sa usilovať o ich najdôslednejšiu implementáciu.

5. V súčasnosti je v spolupráci OECD – MH SR pripravovaný Prehľad politiky pre Malé a stredné podniky a pre podnikateľov. Môžete nám povedať v akom štádiu sa nachádzajú práce a kedy bude prehľad oficiálne publikovaný?

Spomínaný projekt začal v októbri 2019. Následne MH SR pomáhalo realizovať v decembri 2019 dotazníkový prieskum. Výstupy prieskumu tvorili základ pre návštevu expertov OECD na konci januára 2020. Prvý návrh štúdie by mal byť zaslaný MH SR na pripomienkovanie v priebehu septembra 2020. Finalizácia štúdie ako aj jej oficiálne predstavenie je zatiaľ naplánované na začiatok roka 2021.

6. OECD kladie vo svojej práci veľký dôraz na posilňovanie spolupráce verejných inštitúcií s organizáciami občianskej spoločnosti a s podnikateľským sektorom. Môžete nám uviesť úspešné príklady takejto spolupráce z pohľadu MH SR?

MH SR sa snaží aktívne spolupracovať ako s organizáciami občianskej spoločnosti tak aj s predstaviteľmi podnikateľského sektora.

S podnikateľským sektorom spolupracuje najmä SBA (Slovak Business Agency) prostredníctvom konzultácií v rámci Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov a vykonávania tzv. Testu MSP. Podnikateľské zväzy a združenia sa zároveň majú možnosť zapájať v rámci pripomienkového konania v skorých štádiách (tzv. early stage consultations, predbežné pripomienkové konanie) i neskorších štádiách (late stage consultations, v rámci medzirezortného pripomienkového konania). Taktiež všetky opatrenia schválené nedávno v parlamente na zlepšenie podnikateľského prostredia boli výsledkom spolupráce a komunikácie s viacerými zástupcami podnikateľov.

VIETE ŽE ...

- ... E-mailová kampaň zameraná na zdravotnícke a výrobné odvetvia v Spojených štátoch začiatkom marca 2020 zneužila legitímny projekt distribúcie výpočtovej techniky na výskum chorôb? Adresáti boli mailom požiadaní, aby si nainštalovali prílohu, aby pomohli nájsť liek na koronavírus. Príloha obsahovala malware, ktorý ukradol prístupové heslá, poverenia a peňaženky kryptomien (peňaženky kryptomien, ktoré sú uložené offline).
- ... Blockchain je nevyhnutným nástrojom na vytvorenie účinného a transparentného obchodného modelu zdravotnej starostlivosti založeného na vyššej miere presnosti a dôvery, pretože technológia je chránenou pred neoprávnenými zásahmi?
- ... celosvetovo stojí korupcia ročne minimálne 2 trilióny USD?
- ... v krajinách OECD pripadá ročne 12% HDP na verejné obstarávanie?
- ... priemerný ročný príjem slovenských domácností je 21 000\$ (OECD priemer je 28 000\$), priemerný majetok slovenských domácností je 92 000\$ (OECD priemer je 162 000\$)
- ... OECD k dnešnému dňu vyprodukovala 128 krátkych dokumentov (policy briefs) na pomoc členským štátom v boji proti rôznym aspektom pandémie Covid-19? Viaceré z nich od vypuknutia krízy Organizácia aktualizovala.
- ... ITF má v súčasnosti 60 členských krajín, z čoho len 13 krajín má na čele rezortu dopravy ženu?
- ... v sektore dopravy v roku 2018 ženy predstavovali v priemere 17% celkovej pracovnej sily?
- ... medzi krajiny s najvyšším podielom žien na zamestnanosti v sektore dopravy patrí aj Slovensko (24,5%)? Pred nami sú Švajčiarsko (25%) a Česká republika (25,5%).
- ... v doprave je najviac žien zamestnaných v leteckej doprave (41% v roku 2018), avšak ženy pracujú hlavne ako letušky a pozemný personál a len 5% žien je zamestnaných ako pilotky?
- ... správu „Monitoring a hodnotenie poľnohospodárskych politík“ OECD vydáva už 33 rokov? Organizácia hodnotí dotačné politiky svojich členských štátov od roku 1986, keď prišla s vlastnou metodikou výpočtu podpory založenou na indikátore odhadu podpory výrobcov (PSE).
- ... krajiny podporujú svoje agrosektory rôzne? Štáty, akými sú Nový Zéland, Austrália, Čile, Brazília a JAR dosahujú nízku úroveň podpôr z verejných zdrojov (okolo 3% vo vyjadrení PSE, Nový Zéland dokonca pod 1% PSE). Na opačnej strane spektra sa nachádzajú krajiny s vysokými úrovňami dotácií: Japonsko, Kórea, Švajčiarsko, Island a Nórsko (v rozpätí od 45% do 65% PSE). Priemer OECD dosahuje okolo 17-18% PSE, čo znamená, že približne 18% z celkových hrubých príjmov poľnohospodárskych výrobcov pochádza v členských krajinách OECD z verejných zdrojov. EÚ sa dlhodobo pohybuje tesne nad úrovňou priemeru OECD (okolo 19% PSE).
- ...v roku 2020 sa globálny dopyt po rope po prvýkrát zníži od globálnej recesie v roku 2009,
- ...globálne investície v porovnaní s minulým rokom sa znížia o 20% alebo o takmer 400 miliárd dolárov,
- ...celkový predaj automobilov v roku 2020 bude približne o 15% (alebo 13 miliónov automobilov) nižší ako v roku 2019, pričom najväčší pokles bude v Európe, USA a Číne,
- ...plocha Afriky má 40% svetových potenciálnych solárnych zdrojov, ale v súčasnosti je tu využívané len 1% svetovej solárnej kapacity na výrobu elektrickej energie.

DÁVAME DO POZORNOSTI ...

- 07. – 08. 09. 2020** Sieť pre analýzu potravinového reťazca (FCAN)
- 14. 09. 2020** 3. ministerský virtuálny okrúhly stôl na tému zeleného zotavenia ekonomiky
- 15. – 16. 09. 2020** Globálne fórum pre životné prostredie na tému zmeny klímy – virtuálne
- 23. 09.** OECD *Auditors Alliance annual meeting: Audit for Innovation*, Paríž
- 28.09.2020** 14. Stredoeurópska energetická konferencia (CEEC) v Bratislave – účasť IEA
- 06. – 09. 10. 2020** Fórum pre zelené financie a investície
- 14. – 15.10.2020** Riadiaca rada IEA
- 28. – 29. 10. 2020** **Ministerské zasadnutie Rady OECD**
- 29. – 30. 10. 2020** Riadiaci výbor NEA
- 03. – 04. 11. 2020** Globálne fórum pre životné prostredie na tému manažmentu chemických látok
- 09. – 10. 11. 2020** Zasadnutie Výboru OECD pre rozvojovú pomoc na vysokej úrovni
- 16. – 20. 11.** OECD *Blockchain Policy Forum 2020*, Paríž
- 24. – 26. 11. 2020** Fórum pre zelený rast a udržateľný rozvoj (*GGSD Forum*)
- 02. – 03. 12. 2020** **Konferencia k 20. výročiu vstupu SR do OECD, Bratislava**
- 03. – 04. 12.** 2020 *Global Forum on Competition*, Paríž
- 9. – 10. 12.2020** Riadiaca rada IEA

STÁLA MISIA NA FACEBOOKU

SM SR pri OECD zriadila svoju oficiálnu stránku na facebooku, na ktorej sa dozviete všetky aktuality z dielne OECD a zo života stálej misie.

<https://www.facebook.com/SlovakiaOECDParis/>

ANOTÁCIE K PUBLIKÁCIÁM

Pripravujeme už 37. číslo našich anotácií k publikáciám OECD. Archív s anotáciami je možné nájsť na webovej stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (www.mzv.sk) v časti SR v OECD a na anotácie sa preklikáte aj cez stránku Stálej misie SR pri OECD v Paríži (www.mzv.sk/oecdparis).

Publikácie, o ktorých v anotáciách informujeme, je možné objednať priamo zo stránky OECD. Sú tiež dostupné v Depozitnej knižnici OECD na Slovensku (Lamačská cesta 8/a, Bratislava, www.cvtisr.sk).

Elektronický formát publikácií si môžu zamestnanci verejnej správy stiahnuť aj z interného komunikačného systému OECD nazývaného O.N.E. (informácie o registrácii do platformy O.N.E. nájdete tu: <http://www.oecd.org/one/>)

*Autorský tím – kolektív Stálej misie:
Ivona Gallová, Dušan Jurík, Kristína Gendová Ruzsíková,
Stanislava Tomášková, Tomáš Besedič, Vladislav Ujházi*

*Edičné spracovanie: Vladislav Ujházi
Nepredajné, distribuované elektronicky
(uzávierka aktuálneho čísla: 10.8.2020)*

Vaše osobné údaje v rozsahu „emailová adresa“ sú spracúvané za účelom prezentácie Slovenskej republiky a oprávnených záujmov Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v súlade so zákonom č. 18/2018 o ochrane osobných údajov a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679.

V prípade, že si neželáte, aby Vám boli tieto emaily zasielané aj naďalej, prosím odhláste odber cez oe.cd.paris@mzv.sk. Práva dotknutej osoby podľa §21 až §27 a §100 zákona č. 128/2018 o ochrane osobných údajov si môžete uplatniť prostredníctvom emailovej adresy ochranaudajov@mzv.sk.

V súvislosti s týmto účelom sú Vaše osobné údaje spracúvané manuálne, nie sú poskytované tretím stranám a budú uchovávané do doby odhlásenia odberu.

*Kontakt: Stála misia Slovenskej republiky pri OECD v Paríži, Tel: +33 1 56 26 50 90
Email: oe.cd.paris@mzv.sk*

<https://www.facebook.com/SlovakMissionOECD/www.mzv.sk/oe.cd.paris>
www.oecd.org
www.iea.org
www.oecd-nea.org
www.itf-oecd.org

Členské krajiny OECD (rok vstupu do organizácie) : Austrália (1971), Belgicko (1961), Česká republika (1995), Čile (2010), Dánsko (1961), Estónsko (2010), Fínsko (1969), Francúzsko (1961), Grécko (1961), Holandsko (1961), Island (1961), Izrael (2010), Írsko (1961), Japonsko (1964), Južná Kórea (1996), Kanada (1961), Kolumbia (2020), Litva (2018), Lotyšsko (2016), Luxembursko (1961), Maďarsko (1996), Mexiko (1994), Nemecko (1961), Nový Zéland (1973), Nórsko (1961), Poľsko (1996), Portugalsko (1961), Rakúsko (1961), Slovensko (2000), Slovinsko (2010), Spojené kráľovstvo (1961), Španielsko (1961), Švajčiarsko (1961), Švédsko (1961), Taliansko (1962), Turecko (1961), USA (1961).